

**EUROOPA LIIT
METSALINE VÕI PÄÄSTJA?
Euroopa Liit poliitikas ja prohvetearinguis
Thoralf Gilbrant**

Norrakeelse originaali tiitel: EF I POLITIKK OG PROFETI
Rex Forlag, Oslo

Copyright 1993 Thoralf Gilbrant

Tõlgitud soome keelest.
Soomekeelse originaali tiitel: EU PETO VAI PELASTAJA?
Ristin Voitto ry., Vantaa

Väljaandja:
Rakvere Nelipüha Kogudus
Postkast 246,
44302 Rakvere
Eesti Vabariik

Trükitud: Sõnasepp

Printed in Estonia

Kas ühineda Euroopa Liiduga või mitte? See küsimus on meie iseseisvuse aja kõige suuremaks ja raskemaks otsuseks. Seisukohti selle poolt ja vastu on loendamatul hulgal, ning infotulvas on raske eristada olulist ebaolulisest. Norra kirjanik Thoralf Gilbrant valgustab oma raamatus EL-iga seotud küsimusi nii poliitilisest kui ka Piibli prohvetearingutest lähtudes. Kas prohvetid on tõesti öelnud midagi EL-i kohta? Ja kelle käes on tõeline võim Euroopa Liidus? Raamatus on ka tsitaate mitmetelt teoloogidelt ja kristlastelt.

SISUKORD

I OSA

EUROOPA LIIDU AJALUGU JA KORRALDUS

- Peatükk 1 Mõtteid Euroopa Liidust
- Peatükk 2 Euroopa Ühendriigid
- Peatükk 3 Majanduspiirkonnast poliitiliseks liiduks
- Peatükk 4 EL ja trilateraalne süsteem
- peatükk 5 EL-i seesmised võimustruktuurid

II OSA

EUROOPA LIIT – POOLT JA VASTU

- Peatükk 6 Euroopa Liidu kultuuriline taust
- Peatükk 7 Euroopa Liidu koht maailmas
- Peatükk 8 Euroopa Liidu siseprobleemid
- Peatükk 9 EL ja Põhjala poliitiline olukord
- Peatükk 10 EL ja Põhjala majanduslik seisund

III OSA

EUROOPA LIIT JA PROHVETEERINGUD

- Peatükk 11 Mis on prohvetering?
- Peatükk 12 Messiaanlikud prohveteringud
- Peatükk 13 Piibli prohveteringud maailma ajaloo kohta
- Peatükk 14 Ette valmis kirjutatud maailma ajalugu
- Peatükk 15 Euroopa Liit ja Rooma impeerium
- Peatükk 16 Ennustusi ja prohveteringuid

IV OSA

PROHVETLIKUD SEISUKOHAD

- Peatükk 17 Antikristus ja Rooma riik
- Peatükk 18 Rooma impeeriumi taastamine ja Antikristuse riik

I OSA EUROOPA LIIDU AJALUGU JA KORRALDUS

Peatükk 1 Mõtteid Euroopa Liidust

Elame Euroopa saatuse otsustavates hetkedes. Meie rahvas on oma ajaloo kõige tähtsama valiku ees. Mitte kunagi varem ei ole olnud vajadust asju nii põhjalikult läbi kaaluda.

Need tähtsad asjad puudutavad meie ühinemist Euroopa Liiduga. Täpsemalt öeldes puudutavad need Euroopa Liitu niisugusena nagu see avaldub nn. Maastrichti lepingu valgel. Euroopa ühinemine on jõudnud nüüd nii kaugele, et uue lääneliidu piirjooned on juba nähtavad. Liit võtab kuju, samal ajal kui võimas nõukogude leer on idas lõplikult lagunenu. Kas me võime rahvana ühineda Euroopa Liiduga ja saada samas suure lääneriikide ühenduse, Euroopa Ühendriikide liikmeks?

Üks asi on kindel: nii EL sees kui ka sellest väljaspool ei saa olema paradiisi. Ja ükskõik kumma tee me valime, hinda tuleb maksta niikuinii.

Reaalsustaju ütleb, et ühinemine EL-iga läheb meile palju maksma, väga palju. Hiljem võib olla tegemist isegi oma rahvusliku iseseisvuse kaotamisega. Kogu meie õiguslik süsteem allutatakse Brüsselist tulevatele direktiividele. Jääme sõltuma EL-i seadustest ja kohtuotsustest. Peame end kohandama ühenduse majandusega ja poliitikaga. Me ei ole enam iseenda peremehed.

Sama kindel on ka see, et väljapoole jääminegi ei ole tasuta. See hind saab olema nii kõrge, et pole kindel, kas meie rahvas on iseseisvuse eest valmis taolist ohvrit tooma. Tuleb nimelt arvesse võtta, et oleme Euroopas sunnitud elama enneolematult võimsa jõu pideva majandusliku ja poliitilise surve all. See supervõim hakkab kaitsema oma siseturgu muu maailma ja seega ka meie eest tollibarjääridega. Meil on juba näiteid selle kohta, kuidas ühendus on kaitsnud oma huve ja tõrjunud eemale tõsiseltvõetavaid võistlejaid, ning see on alles algus. Meie ees avanevad hirmutavad väljavaated.

Valik, mille ees seisame on nii raske ja tähtis, et nii pooldajad kui vastuseisjad peaksid oma seisukoha läbi kaaluma.

Olukorras, kus kogu Euroopa on meie silmade ees uut kuju võtmas, ning kus me peame langetama oma rahva kogu tulevikku mõjutava otsuse, on meie kohuseks uurida asja nii põhjalikult kui võimalik. Kas see aga tavainimesele liiga raske ei ole? Kahtlemata on, kuid teisest küljest on olukord vastuolus meie rahvusriigi põhimõtetega. Tegelikult on see hoop tervele meie demokraatlikule süsteemile.

Rahvas teab küll! Enamusel on piisavalt tervet mõistust – kui seda vaid kasutatakse. Kahjuks oleme aga paradoksi ees, et poliitikud ja “asjatundjad” ei demonstreeri sugugi kõrgemal tasemel tarkust. Oxenstierna sõnad on ikka veel aktuaalsed: “Mu poeg! Kui sa vaid teaksid, missugusele rumalusele toetudes maailma valitsetakse!”

Võitluse kuumuses

Midagi võime teada saada massimeedias peetud aruteludest - nii positiivses kui ka negatiivses mõttes. Mõlemast leerist on tõusnud esile väga asjalikke põhjendusi, kuid kõik nad ei ole siiski olnud kõrgetasemelised. Rohkelt on esinenud isikute pihta sihitud rünnakuid ja kibestunud torkeid. Õnneks on leidunud ka huumorivälgatusi.

EL-vastaste koosolekul lõbustas nende juht Kristen Nygaard ennast ja teisi pooldajate antud määratlusega sõnale “liit”. Peaminister Gro Harlem Bruntland oli

Hardangeris toetust kogudes selgitanud, et ta ei kartvat Euroopa Liidu moodustumist, sest norra keeles olevat sõnal “liit” hea ja positiivne kõla. “See tähendab suunda pingutuste ja jõudude ühendamisele,” mainis ta. Keegi teine EL-i toetaja selgitas Norra riigiraadios esinedes, mida sõna “liit” tähendab rootsi, inglise, prantsuse ja saksa keeles. “Kardan väga, et järgnevatel nädalatel saame kuulda, mida see sõna tähendab itaalia, hollandi, portugali, kreeka ja võib-olla isegi esperanto keeles,” ennustas Nygaard naljatades.

Mõned on naernud ka peaministri väite üle, et ühinemine Euroopa Liiduga toovad kaasa “lisademokraatiat” kohalike omavalitsuste, maavalitsuste ja kohtute kõrvale. Seega ei olevat ühinemise puhul tegemist “demokraatia puudujäägiga”, nagu kohati on välja toodud.

Pooldajad on muide kõvasti pilganud vastuseisjate mõistuslikke võimeid või õigemini nende puudumist. Isegi kõrge ametnik, riigikohtu president, leiab, et väljaspool EL-i muutub Norra “kahetsusväärsete veidriku viimaseks reservaadiks Euroopas”. Parempartei Høyre esimees ei jää temast maha. Tema nimetab EL-i vastaseid “tagurlasteks”, kellele ei saa mingil juhul anda luba valitsusajades kaasa rääkida.

Pooldajate propagandas kasutatakse vastaste pilkamisel pidevalt maamatsi kuju, kellel on tuttmüts peas ja sajanditagune talupojariietus seljas. Oma uuel kampaaniaplakatil kujutasid pooldajad päkapikutaolist olendit, kes hirmunult oma kaunist roosimustrilisest kirstust välja vaatab. “Plakatil võib näha idioti, kes oma peidupaigast välja piilub,” märgib vastuseisjate juht. “See tähendab EL-i vastast ja Norra rahvast. Euroopaga ühineda soovijad peavad meid lollideks.”

Mõned peenetundelisemad Euroopa Liidu pooldajad on hakanud taolise vulgaarse agiteerimise pärast piinlikkust tundma. Arve Thorvik, üks EL-i edurivi toetajatest, möönab, et osa tema toetajatest on “superurbaniseerunud, kes vihkavad laudahaisu ja peavad oma kodumaad veidi lihtsameelseks”.

Nagu võime tähele panna, ei ole nimede andmisega kokku hoitud. Ühest küljest räägitakse päkapikumentaalteedist, rahvuslikest egoistidest, rassistidest või juhmidest, kes ei mõista, mis on kasulik kodumaale ja neile enestelegi, ning kes muudavad kogu Euroopa-arutelu idiotlikuks. Teisest küljest küsitakse, kas on olemas äärmuslikumat rassismi kui see, mis tahab organiseerida valget rassi kogu muu maailma vastu. Vastaspoolt süüdistatakse manipuleerimises ja ebademokraatlikus hämmamises, millega tegelevad teatud “põhjatult ebaausad” poliitikud. Need, keda taoliselt iseloomustatakse, on maa juhtivad poliitikud ja ajakirjanikud.

Palju ei puudunud riigi reetmise süüdistustest. Vastusena ühinemise pooldajate “vere ja okastraadi” kampaaniale hirmutavad vastased tulevase suursõjaga, mille tõttu ei ole tark ühinevasse Euroopasse tormata, ning meenutavad Quislingi Euroopa-käsitluse ja kaasaja idealistlike integratsiooniunelmate kokkupuutepunkte. Ei ole vaja muud kui asetada Brüsseli kohale Berliin – ja sarnasus tuleb selgesti esile. Kas Quisling oli vaid oma ajast kaugemale nägev isik? Taolist süüdistuste ja nimetuste loetelu võiks jätkata. Püssirohtu ei ole tõepoolest kokku hoitud.

Rahvuslikud, kohalikud ja globaalsed seisukohad

Alati, kui mõistlikel inimestel on mõnes küsimuses erinevad seisukohad, peavad mõlemad osapooled esitama nende toetuseks arvestatavaid põhjendusi. Oma positsioonide jäik ja ühekülgne kaitsmine põhjustab hämmeldust. Meie eesmärgiks on aidata soovijatel asja olemusse pilku heita.

Kes aga oleks nõus hakkama vaidlusküsimuste lahendajaks? Euroopa Liitu puudutavate küsimuste ümber on kujunenud väikese raamatukogu mahus informatsiooni, kuid see on üsna keeruline ja ebapiisav oma arvamuse kujundamiseks. Sama kehtib ka infobülletäänide kohta, mida valitsus on välja andnud.

On võimatu läheneda asjale absoluutse neutraliteedi tasandilt, ja see ei olegi vajalik. Meil kõigil on juba oma oletused, kogemused ja arusaamad, mis meie arvamuse kujundavad. Lisaks sellele mõjutab meie hinnanguid ja tegusid kogu meie eluhoiak ja elufilosoofia.

Paljud EL-i käsitlevad teosed kajastavad põhiliselt vaid diskussiooni äärealasid ning esitavad asju kindlast vaatevinklist lähtudes. Nad käsitlevad EL-i näiteks poliitilisest, sotsioloogilisest või ökoloogilisest seisukohast. Vähesed meist hangivad piisavalt kirjandust EL-i kohta, sest see nõuaks suuri kulutusi ja palju aega, et kõigea tutvuda. Lisaks sellele on neis teostes kasutatav tekst nii spetsiifiline, et sellest on raske aru saada.

Meil on seega oma arvamuse kujundamiseks vaja koondpilti mitmetest erinevatest valdkondadest. Antud teoses püüamegi käsitleda ainevaldkonda tervikuna, vaadeldes seda nii rahvuslikul, piirkondlikul kui ka globaalsel tasandil. Sellele lisaks uurime ka religioosseid mõjutusi. Euroopa ühinemine on kahtlemata meie aja kõige olulisem poliitiline protsess. Seisame nähtuste ees, mis mõjutavad nii piirkondlikku poliitikat kui ka sündmusi kogu maailmas. Tegemist ei ole üksnes Euroopaga vaid uue maailmakorraldusega.

Kui tahame uurida nii keerukat küsimust kui seda on EL-iga seonduv, peame kohe arvestama kahe asjaoluga. Kõigepealt peame hankima teadmisi erinevate valdkondade kohta ja teiseks ei ole mõtet loota, et meie arvamuse aluseks võiks olla nende erinevate üksikasjade summa. Poolt ja vastu argumente ei saa kokku liita, kuid neid võib kaaluda. Oluline ja vähemoluline tulevad teineteisest eristada. Mingi oluline ja kaalukas fakt võib tuua esile terve rea vähemtähtsaid seiku, mis juba iseenesest annavad asjale uue suuna. Peame endalt pidevalt küsima: mis on kõige olulisem.

Millega on EL-i puhul õieti tegemist? Sellele ei saa anda lühikest ja ammendavat vastust. Probleem on liiga avar. Selle mõistmiseks tuleb kulutada palju energiat ja kasutada oma ajusid. Võime teha aga ühte: korrastada materjali nii, et sellest on lihtsam aru saada.

Religioosne tasand

Enamus käsitlusi Euroopa Liidust ei ole puudutanud religioosseid aspekte, välja arvatud odav naeruvääristamine. Niisugune vaikimine on olnud täiesti asjakohatu, sest käimas olevas protsessis on usuga seonduval suur osa.

Kahtlemata mõjutasid kaalukeelt otsustavalt just usulised põhjused, kui Norras 1972. aastal EL-i küsimuses hääletati. Kuigi EL-vastaste tiib ei olegi enam nii sõltuv nn. ristrahva häälest, on siiski põhjust arvata, et uue hääletuse puhul kordub sama. Kuna EL toob kaasa põhjalikke poliitilisi muutusi, peaks iga hääletaja oma otsust tõsiselt kaaluma. Tuhanded siirad ja arukad kristlased seisavad EL-iga liitumisele vastu usulistel kaalutlustel. Pinnapealne ja üleolev suhtumine ei saa neid kaalutlusi ära pühkida. Kui inimesel on karvavõrdki austust teise arvamuse suhtes, siis ta soovib vastaspoole seisukohad vähemalt ära kuulata.

EL-i organisatsioonid sõdivad mitmetel põhjustel usuliste põhimõtete vastu. Kõigepealt lähevad EL-i meetodid ja eesmärgid lahku kristlike väärtuste järgimisest. Liidu kasvufilosoofia võib tähendada keskkonna ja looduse hävitamist. Kahelda võib ka

kapitalistlikus ja liberaalses turumajanduses, mis on mitmeski osas kristlikule eetikale vastandlik. Muret teeb suhtumine arenguabisse, jne.

Teiseks on põhjust karta, et Põhja-Euroopa protestantlus jääb jalgu Liidus valitsevale katoliiklusele.

Kolmas asi, mis ei luba EL-iga liitumisest positiivselt mõtelda, on Piibli prohveteringute seisukohad. Piibel räägib, et lõpuajal kerkib esile suur antikristlik riik. Kirikuisade ajast peale on peetud selleks Rooma riiki. Läbi kirikuajaloo on see olnud tavapärane Taanieli ja Ilmutusraamatu tõlgendus. Nüüd, mil muistse Rooma riigi territooriumil on tõusmas uus ühendus, võib see paljude arvates olla prohvetliku maailmavalitsuse algus. Seegi seik ei jää meie arvamuse kujunemisele mõju avaldamata.

Kunagi varem ei ole suunavalik meie poliitikas olnud otsustavam kui nüüd. Ka prohveteringud ei ole kunagi olnud sama aktuaalsed kui praegu. Käesolev raamat räägib nii poliitikast kui ka prohvetlusest.

Peatükk 2

Euroopa Ühendriigid

Tõusmas on uus impeerium – Euroopa Ühendriigid. Idee iseenesest on, tõsi küll, juba vana. See tugineb Vana-Kreeka territooriumile ja keskaegsetele pürgimustele taastada Rooma riik. Ajaloost tunneme mitmeid katseid Euroopat ühendada.

Meie poolt “kristlaskonnaks” nimetatav jõud tõusis poliitiliseks võimuks koos paavsti kiriku ja Euroopa vürstide konkordaadiga. Paavstliku kiriku eesmärgiks on jätkuvalt olnud Euroopa kirikud oma rüppe koguda. Vallutaja Karl Suur üritas peale tema Rooma keisriks kroonimist aastal 800 taaskehtestada Rooma võimu. Lääne-Rooma keisririik uuendas püha Rooma riigi saksapärasena ja selle mõju kestis sajandeid.

Üritused Euroopat ühtse lipu alla koondada on jätkunud ka hilisematel aegadel, kuigi erinevatel põhjustel ja erinevate eesmärkidega. Varasemad utopistlikud kirjutised Platoni stiilis, mida avaldasid niisugused mehed nagu Thomas Morus ja Francis Bacon, asendusid poliitilist filosoofiat esindavate teostega. Immanuel Kant väitis 1795. a. oma raamatus igavesest rahust, et isevalitsus on barbaarne valitsusvorm. Rahu olevat võimalik säilitada vaid keskse rahvusvahelise organisatsiooni abil, kellel oleks ka seadusandlik võim.

Napoleoni lühiaegne impeerium ning tema kroonimine Rooma keisriks oli järjekordne üritus Euroopat ühte liita. Napoleoni sõjad olid omamoodi Prantsuse revolutsiooni jätk rahvusvahelisel tasandil. Prantsuse vägede tungimisel Itaaliasse, Saksamaale ja Hispaaniasse oli igal juhul eesmärgiks need rahvad vabastada ning liita nad suureks Euroopa ühenduseks.

Hilisemad Euroopa-liikumised

Austria krahv Coudenhove Calergi oli 20. sajandi esimesi Euroopa ühendamise nimel tegutsejaid. 1923. a. avaldas ta raamatu “Pan-Euroopa” ning rajas ka algupärase Euroopa-liikumise. Esialgu oli edu tagasihoidlik, kuid läbimurre toimus pärast Teist maailmasõda.

Suurt tähtsust omasid sõja võitjate eesliini strateegi Winston Churchilli sõnad Euroopa Liidu vajalikkusest: “Ma ei näe mingit põhjust, miks maailmaorganisatsiooni kaitse all ei võiks moodustada Euroopa Ühendriike, mis liidaksid mandri viisil, mida ei ole nähtud pärast Rooma impeeriumi hävingut, ja kus inimesed võiksid elada rahu, õigluse ja heaolu tingimustes.”

Nagu võime täheldada, on algusest peale olnud plaanis mingi kaugemale ulatuv ühendus kui vaid vabade ja iseseisvate Euroopa riikide koostöö. Eesmärgiks on kogu aeg olnud uus riigistruktuur – Euroopa Liit.

Otsustav samm ühise Euroopa poole astuti 25. märtsil 1957. a., mil allkirjastati Rooma leping. Tol ajaloolisel hetkel helisesid kõigi Rooma kirikute kellad. Ühinenud Euroopa oli sündinud. Rahvusvahelise õiguse seisukohalt oli see uus nähtus, mis kuulutas uue ajastu algust nii Euroopas kui kogu maailmas.

Kaks erinevat EL-mudelit

Käesoleval hetkel on arvamused selles osas jagunenud, mis suunas EL peaks arenema, ning ühenduse sees toimub pidev käärimine. Tähelepanuväärne EL-ametnik Michael Shacton näeb kahte võimalust. Üks neist on ühendus suhteliselt nõrga tsentraliseeritusega, mille puhul riigid arendavad koostööd vastavalt oma huvidele.

Taolisel juhul koosneks EL teatud hulgast institutsioonidest, millel puuduks liidule omane ühtsus. Midagi taolist oleks olnud see EL, mille poole brittide endine peaminister Margaret Thatcher pürgis.

Shacletoni järgi on teiseks võimaluseks tugeva keskujuhtimisega ning hierarhilise poliitilise kultuuriga EL. Sel juhul eralduks EL ülejäänud maailmast. Selle skeemi järgi saaks EL-ist maailma täiendav jõustruktuur. See oleks Jean Monnet ja Jacques Delors'i mudel.

Võiks veel lisada, et esimene, hajutatud EL, mis säilitaks liikmesriikide suveräänsuse, on Suurbritannia poolt soovitud mudel. Mandri-Euroopa suurriigid pürgivad aga tsentraliseeritud mudeli poole, mille puhul võim koonduks Brüsseli keskvalitsuse kätte. Aja jooksul lisanduvad ühenduse sees ilmselt vaidlused nende erinevate võimaluste üle.

Olukorra keerukust väljendab Inglismaa poliitikute paradoksaalne käitumine: vaatamata oma kahtlustele toetavad nad Maastrichti lepingut ja selle rahvaste piire ületavaid suundumusi. Nii teevad nad lihtsalt sel põhjusel, et kardavad jääda Mandri-Euroopa suhtes isolatsiooni ega soovi anda ühenduse juhtimist täielikult mandri suurriikide kätte.

Halvimaks kõigist variantidest peetakse seda, et võimas Saksamaa loobuks koostööst. Euroopa Komisjoni president, prantslane Jacques Delors on hoiatanud Maastrichti lepingule vastuseisumise tagajärgede eest. Kas soovitakse taas kord heita ajaloo õppetunnid prügikasti ja lasta suurel Saksamaal jääda üksinda Euroopa südamesse tegutsema?

Ebaselgus Euroopa Liidu suhtes

Ühenduse hajutatuse küsimus võib huvitaval viisil näidata EL pooldajate ja sellele vastuseisjate vastandlikkust liikmeks pürgivates maades. Vastased noomivad pooldajaid – ja sageli põhjendatult – selle eest, et need räägivad küll siseturust, tollibarjääridest ja kaubanduslikest lepingutest, kuid vaikivad iseseisvuse ja enesemääramise kaotamisest ega maini domineerivat EL-i.

Toetajate taoline käitumine ei ole tingimata ebaaus katse rahvast eksitada ja teda valedel motiividel EL-i viia. Tegemist võib olla lihtsalt sellega, et pooldajad ei saa isegi aru, mil määral EL kujutab endast uut riiki.

Olukord näiski taolisena Maastrichti lepingu sõlmimise ajal. Norra EL-toetajad distantseerusid lepingutekstist. Kjell Hansen, *Aftenposten*'i parlamenti esindav toimetaja kirjutas, et Maastrichti leping läks "liiga kaugele, liiga kiiresti ja oli liiga selgelt Brüsseli bürokraatide toodang". Tema järeldus oli: "Meie jaoks ei saa EL olla liitriik, vaid rühm koostööd tegevaid iseseisvaid maid."

Ei ole üllatav, et EL-i toetavad poliitikud üritavad nii otsesele artiklile vastu seista kurtes, et Maastrichti leping ei olevat mingi "koletis". Lähemalt vaadates asuvad Norra tuntumad poliitikud üksmeelselt seda toetama.

Høyre juht Kaci Kullman Five pooldas EL-i moodustamist rahvaste Euroopana. Ta ei pea lepingut niisuguseks, nagu Euroopa tulevikus välja nägema hakkab ega usu sellest moodustuvat suurriiki.

Endine peaminister Jan P. Syse on samal arvamusel. Ta leiab, et Maastrichti leping mõjutab nii Norras kui ka liikmesriikides üldist arvamust negatiivselt. Ta on samal arvamusel, et rahva suhtumine EL-i on lähemal Margaret Thatcheri mudelile kui Jacques Delors'i omale.

Nende üllatavate avalduste põhjal võib teha järelduse, et see EL, kuhu need poliitikud on teel, on niisugune, mida suur osa vastastestki võib heaks kiita.

Teel Euroopa Liitu

Kas reaalses maailmas aga taolist Euroopa Liitu eksisteerib? Kas võime mitte märgata, et Maastrichti leping ei vii EL-i ainult uude arengufaasi, vaid viib Euroopa uude ajalooetappi?

Kuigi brittide peaminister on esialgu tempot aeglustanud, ei takista see teistel liikmesmaadel ühtsesse Euroopa riiki sisse marssimast. Ka Inglismaa veetakse kaasa. Väikese Taani vastuseisukatsed vaevalt midagi tähendavad. Prantsusmaa Miterrand ja Saksamaa Kohl on lühidalt tõdenud, et nemad sammuvad otsustavalt ja häirimatult Euroopa Liitu.

Kas meilgi ei ole nüüd aeg aru saada, et Euroopa Ühendriigid on moodustumas?

Peatükk 3

Majanduspiirkonnast poliitiliseks liiduks

Euroopa Ühisturu aluseks ja põhiseaduseks on Roomas 25. märtsil 1957. a. allakirjastatud leping. See "Euroopa riikide liidu" esimene koostöövorm oli majanduse vallas. Liit ise kasvas välja 1951. a. moodustatud Euroopa Kivisöe- ja Teraseühingust. Eesmärgiks oli püstitada tollibarjäär Euroopa välispiirile ning kaotada samal ajal kõik tollipiirid selle seest. Euroopa Ühisturu sihiks oli teostada nelja vabadust: kaupade, teenuste, omandi ja isikute vaba liikumist ning vahetust.

Roomas sõlmitud leping riikide vahel on kahtlemata üks olulisemaid rahvusvahelisi lepinguid. Koos tolliseadustega ja nn. nelja vabadusega rajas see aluse ühinemisele, mis viib paratamatult välja poliitilise liiduni.

Just niisugune ühinemise protsess on praegu toimumas. Maastrichti leping on Rooma lepingu parandus ja selle kaasajastamine. Nimetus "Euroopa Ühisturg" muudeti Euroopa Ühenduseks ja nüüd Euroopa Liiduks. Uus liit ei olegi enam eelkõige majanduslik organisatsioon, vaid sellel on poliitiline iseloom. Samm Roomast Maastrichti tähendab sammu majanduslikust poliitilisest liidust. Maastrichti leping kannabki nime "Leping Euroopa Liidust". Nii kaua kui seda nime on kasutatud, on selle all mõeldud Euroopa liitriiki.

See on kooskõlas ka asjade tegeliku kulgemisega. Kui mitte varem, siis vähemalt nüüd võime rääkida Euroopa Liidust poliitilise ühendusena, mis haarab endasse ka majandusliku ühinemise.

Maastrichti kokkulepe kinnitab seega lõplikult ja tagasipöördumatult, et tulevikus kujuneb Euroopa Ühendus liitriigiks. Praegu ühiskonnas sel teemal toimuv keskustelu on vaid mingiks järellainetuseks debatist, mis on tegelikult juba lõppenud. Erinevate EL-mudelite vahel ei ole enam võimalik valida. Liitu pürgijatel, niisamuti nagu liidu liikmetelgi, on valida vaid üks võimalus, ja see on nõustuda väljakujuneva mudeliga.

Asjad ei edene muidugi täiesti leplikult ja probleemideta. On ilmselge, et erinevate plaanide puhul tuleb ette raskusi. Kokkulepped tuleb parlamentides ja rahvahääletustel läbi suruda. Ülemkohtud peavad eri riikides kontrollima, et Maastrichti kokkulepe on kooskõlas rahvuslike põhiseadustega. Osariigid ja erinevad instantsid nõuavad suveräänsuse kaotamise vastutasuks veto-õigust ning teevad üle riigipiiride koostööd oma valitsuste ja parlamentide vastu. Taoliste raskuste võitmine võtab muidugi aega, kuid arvatavasti need ületatakse. See on vaid aja küsimus.

Majanduslik ja rahaline liit

Euroopa vabakaubanduse piirkonnas on juba praegu maailma kõige tugevam ostuturg. Neis piirkondades elab umbes 7% maailma rahvastikust, kuid nende osa maailma majanduses on 30% ja maailma kaubanduses koguni 40%. Rahvuslik koguprodukt on ca 6 miljardit dollarit - umbes sama kui USA-l ja ligi kaks korda suurem Jaapani omast. Euroopa Liidust saab seega majanduslike võimuühenduste hiiglane.

Otsus majandusliku liidu kohta oli kahtlemata Maastrichti kokkuleppe kõige olulisem osa. See viib majandusliku ühinemise nii kaugele, nagu maailm seda kunagi varem näinud pole. Omaenese põhimõtete kohaselt saab EL olema monopolide ja proteksionismi liit, mis on samal ajal muu maailma suhtes piirav ja ekspansioonivõimeline.

Majanduslik liit võib teostuda juba 1997. a. Tihedam koostöö edendab majandust. See tähendab tsentraliseeritumat raha- ja krediitpoliitikat ning palkade, maksude ja riigieelarvete ühtsustamist.

Selles osas omab suurimat tähtsust leping liidu pangast ja oma rahast, mis tõrjub kõrvale rahvuslikud valuutad. Panga juhatus kinnitab rahamassi. See on poliitiliselt nii otsustav samm ja ei tähenda midagi vähemat kui seda, et rahvuslik iseseisvus kuulub siis ajalukku.

Üle rahvuslike piiride toimiv Euroopa rahaliit muutub meie maanurgas nii valitsevaks, et oma rahvuslike valuutade säilitamine muutub praktiliselt võimatuks. Sundvaluuta tõrjumine erinevates riikides võib põhjustada laenuprotsentide nii suure tõusu, et see halvab majanduse ja tõkestab krediidi andmise.

Rahaliit asetab suured nõuded tasakaalustatusele. Majandusliku ebakindluse ja kaose vältimiseks peab EL leidma viisi, kuidas tagada rahale püsiv väärtus. On olnud huvitav jälgida ettepanekuid kuldraha kasutuselevõtmise kohta. Kuni 1914. aastani oli kuld maailmas väärtuse mõõdupuuks. Igat valuutat sai vahetada kulla vastu, mida riigipankades oli teatud kogustes raha tagatisena. Nii säilisid valuutakursid püsivatena ja kuld takistas valuuta väärtuse nõrgenemist. Samuti tagas see madalad laenuprotsendid ja majandusliku kasvu.

Teiste arvates on võimatu kulla juurde tagasi tulla. On mõistlik oletada, et areng suundub “rahatu ühiskonna” poole, mis tähendaks elektroonset ja rahvusvaheliselt kontrollitavat maksusüsteemi koos pangakaartidega. Kui EL valib niisuguse süsteemi, võivad ametnikud võtta nii avaliku kui ka erasektori majanduse oma täieliku kontrolli alla. See tähendab isikuvabaduse lõppu.

Kuid ka üksikud liikmesriigid satuvad ühtse “rulli” alla ning neilt riisutakse viimanegi iseseisvuseraas. Eriti sakslasi on taoline võimalus murelikuks teinud, ning Margaret Thatcher on öelnud, et mõistab, miks nad peavad paremaks, kui Bundesbank kannab hoolt kullas arveldamisele ülemineku eest, selle asemel et Euroopa Keskpank nende asjade üle otsustaks.

Maastrichti kokkuleppes on siis kavandatud taolist rahaliitu. Mitmed on kõhklevad seisukohal. Isegi osa valuutaliitu pooldavate majandusanalüütikute arvates on asjaga liiga kaugele mindud. Nende arvates avaks kiire rahaliidule üleminek Lääne-Euroopa võimalikele majanduslikele pingetele ja põhjustaks poliitilist rahutust. Nende arvates ei ole mingit põhjust minna üle rahaliidule, kui ei ole veel toimunud majanduslikku, sotsiaalset ja poliitilist liitumist.

Poliitiline liit

Pärast Maastrichti tuleb EL-i käsitada poliitilise liiduna, mis on küll alles välja kujunemas, kuid siiski juba piisavalt reaalne. Olemata majanduslik või rahaline liit oma keskpangaga ja oma valuutaga, hõlmab poliitiline liit ühenduse välispoliitikat, turvalisuse- ja kaitsepoliitikat: seega siis ühist kaitsesüsteemi. Tegelikult määrab see ka liidu kodakondsusõiguse, passi- ja viisapoliitika, tervishoiuteenused, keskkonnapoliitika, teadusliku uurimistöö suunad, ning samuti haridus- ja põllumajanduspoliitika. Uue ja ühtse Euroopa piiril saab olema kaitsev tollibarjäär, mis muudab EL-i proteksionistlikuks ja monopoolseks superriigiks.

Sellel rahvuslike piire ületaval riiklikul moodustisel on oma seadusandlus tuhandete uute seadustega ja kõrgemate kohtuinstantsidega. Seadusi ei võeta vastu tavalisel demokraatlikul viisil, vaid EL-i bürokraadid Brüsselis annavad välja määrusi. Need “seadused” astuvad vahetult jõusse kõigis liikmesriikides ning asendavad kõik rahvuslikud määrused. Hiljem seavad need end isegi üle rahvuslike põhiseaduste, mis

tähendab liikmesmaade vastavate asutuste sulgemist. EL-liikmelisus tähendab seega enesemääramisõigusest ja rahvuslikust vabadusest loobumist.

Margaret Thatcher, Suurbritannia elus olevatest poliitikutest kõige väljapaistvam, nimetab seda “meie ajaloo kõige suuremaks rahvuslikust iseseisvusest ja rahvavalitsusest loobumiseks”, parlamendi enesemääramisõiguse kaotamiseks. Rahvalt riisutakse seega õigus seadusandlusele, mis on kõige tähtsam riiklik tegevus ja loob aluse riigivõimule. Liikmesmaat ei ole enam iseseisvad riigid. Riik muutub Euroopa Ühendriikide üheks piirkonnaks.

Mitte keegi ei saa neid fakte eitada. Euroopa poliitiline liit ei luba rahvusvahelist koostööd iseseisvate riikide vahel, vaid viib iseseisvuse kaotamisele.

Vaieldavaks jääb veel vaid see, kas kogu rahvusliku iseseisvuse kaotus on hea või hukkamõistetav. Grupp meie esipoliitikuid väidab, et rahvuslike piiride kaotamine ja liitumine on tuleviku Euroopas vältimatu. Nad arvavad, et rahvusriikide aeg on möödas ning et rahvusvahelised poliitilised otsused on rahvusriigi ulatusest väljaspool.

Euroopalikkuse pooldajatel on suuri visioone. Kellelgi ei ole aga täpset arusaamist, missuguseks meie mandri tulevik kujuneb. Kahtlemata on võitlus selles osas, missuguseks Euroopa aastatuhande vahetuseks kujuneb, põhiliselt juba peetud, kuigi teel võib nii mõndagi veel juhtuda. Eesmärgiks on püsivalt kompaktne liit. Mitmed mõtleavad, et kaotused enesemääramisõiguse valdkonnas saadakse tagasi osalemisega liidu otsuste tegemisel.

Sõdu täis ja veriste aastasadade järel võiks siis saavutada rahuliku ja rahvastevahelise mõistmise pitsarit kandva tuleviku. Euroopa ei lahendaks ainult oma probleeme, vaid vanade imperialistlike koloniaalmaade auahnete plaanide järgi tegutsetaks teatud liiki maailmapolitiseina ning rahustataks tülitsevaid rahvaid ka teistes piirkondades. Euroopa Liidust saaks sel viisil üks ÜRO abilisi.

Euroopa seesmised tollipiirid ja kaubanduslikud sõjad korvatakse “siseturuga”, mis tagaks pideva kasvu ja edu. Euroopa rahvad võiksid vaadata kindlasse ja turvalisse tulevikku.

Margaret Thatcheri hoiatus

Kõik ei näe Euroopa Liidu plaane sugugi nii roosilistena. Euroopa suurriikidest on Inglismaa olnud kõige ettevaatlikum. Kui Inglismaa kuninganna pidas Europarlamendis EL-i pooldava kõne, ründas Thatcher oma kõnes, mille ta pidas Haagi kuninglikus teatris, vastuseks Euroopa Liitu.

“Nüüd võib Euroopa valida,” ütles ta. “Kas soovime tsentraliseeritud, bürokraatlikku riiki, mis sunnib liikmesmaat rangete standardite alla või peaks Euroopa olema iseseisvate riikide nõrgalt kokku liidetud ja hajutatult valitsetav vabakaubanduse piirkond?”

Ta süüdistas Euroopa Komisjoni rahvaste sundimises superriiki, millega nad end tagasipöördumatult seoksid. Ta pidas kahetsusväärseks, et peaaegu kõigis Euroopa riikides on välditud arutlusi tähtsate ja otsustavate eesmärkide üle ning andud hävitavale europeenutsemisele.

Kopenhagenis viibides hoiatas ta taanlasi astumast “ametnike võimu all olevasse ebademokraatlikku Euroopa Liitu” ning soovitas uue Maastrichti lepingu hääletamisel öelda “ei”. Ta jätkas, et see erikokkulepe, mille Taani oli saanud, oli juriidiliselt alusetu, “kuigi see oleks olnud kirjutatud kivitahvlitele ja kantud all Siiani mäelt”.

Ta suhtub väga skeptiliselt EL-i enda põhimõtetesse. Thatcheri arvates esitab Euroopa Komisjon “eelse päeva mõtteid homse jaoks”. Peale Teist maailmasõda usuti tsentraliseeritud bürokraatiasse, mille Thatcher tembeldab primitiivseks eksituseks:

“Niisugune Euroopa ühendab kõik meie aja halvimald möödalaskmised: keerukalt kokkupandud suurriigi, rootsipärase healuriigi ja võimsa immigratsioonilaine, mis loob soodsad tingimused äärmusliikumistele.” Kui Euroopa jätkab selles suunas, sünnib moodustis, mis loob ebakindlust, töötust, rahvuslikke probleeme ja etnilisi konflikte. See tulevik toob kaasa palju hädasid, kuid vähe kasu, ja siiski võib tagasipöördumine endise juurde osutada võimatuks.

Thatcher leiab, et kavandatav riiklik struktuur on utoopilisem kui Paabeli torni ehitamise ajal kehtinud vorm. “Siis rääkisid ehitajad tööd alustades vähemalt sama keelt!”

Margaret Thatcheri EL-i võrdlus Paabeli torniga on huvipakkuv. Ka mitmed teised on võrrelnud EL-i suure linnaga, millest räägitakse Ilmutusraamatu 17. ja 18. peatükis. Kas Euroopa Ühendriikidest saab siis meie aja Paabel?

Hilisemates peatükkides vaatleme lähemalt EL-i seesmisi võimustruktuure, kuid kõigepealt peame uurima ühenduse taustal eksisteerivaid salajasi aatelisi mõjutusi ning võimsaid poliitilisi ja majanduslikke jõude.

Peatükk 4

EL ja trilateraalne süsteem

Kahtlemata on EL võimsaim poliitiline koalitsioon, mis Euroopa tasandil kunagi on eksisteerinud. Praegune Euroopa ühendus esindab aga vaid osa sellest võimukoondumisest, mille sünnietapil oleme. EL on nimelt seotud nn. kolmiksüsteemiga, mis koosneb USA-st, Jaapanist ja Euroopa majandusühendusest. See globaalne võrgustik ei hõlma ainult sellesse kuuluvaid riike vaid tervet maailma.

Kolmik-komisjonil saab olema juhtiv positsioon maailmamajanduses. On ilmne, et see parlamentideväline organisatsioon mõjutab terve maailma majanduselu ja juhib ning suunab valitsusi ja riike.

Maailma tulevikku kujundav salaliit

Organisatsioon on kätketud saladusse. See on andnud välja mitmeid salajasi määrusi, mis puudutavad ka selle enda liikmeid. Kolmetasandiline komisjon esindab viimast etappi neist vähem või rohkem salajastest ühendustest, mis aegade jooksul on seadnud maailmavalitsuse oma lõplikuks eesmärgiks.

On täiesti selge, et esineb salajasi pürgimusi nimetatud eesmärgi poole. Tegemist ei ole mitte ainult üksiku organisatsiooniga või liiduga, vaid mitmed võistlevad rühmitused seavad selle oma sihiks, kuid võivad samal ajal siiski omavahel koostööd teha. Osaliselt imbuvad nad üksteise sisse ja üritavad kasutada teisi oma eesmärkide teostamiseks. Mõned neist tegutsevad salaja, mõned on jõudnud avalikkuse ette.

Tähtsaim neist institutsioonidest on roomakatoliku kirik. Kaasajal on vaid äärmiselt ebapopulaarne seda meenutada. Rooma kirik on, tõsi küll, keskaegse versiooniga võrreldes muutunud, kuid see ei ole iialgi loobunud paavsti võimuambitsioonist valitseda üle sekulaarsete vürstide ja poliitikute. Jesuiitide vennaskond on sajandite jooksul tegutsenud kiriku salajase ja mõnikord isegi keelatud löögirusikana.

Illuminaadid

Mitmetel võimsatel poliitilistel liikumistel on salaliiduline taust. See puudutab näiteks kommunistlikku liikumist, mis sai tegelikult alguse Adam Weishaupti salaliidust nimega "Illuminaadid". Ka "Kommunistliku partei manifest" sündis tõenäoliselt illuminaatide ringkonnas, mille Karl Marx hiljem ringi kujundas ja sobitas Friedrich Engelsi varasemate kirjutiste stiiliga. Kui Marx aastate möödudes populaarsust kogus, hakati teda pidama selle revolutsioonilise käsikirja autoriks. Need, kes Marxi seda tööd tegema palkasid, kuulusid rühma nimega "Õiglaste liit" ning olid lähedalt seotud illuminaatide organisatsiooniga.

Kui uurida mõju, mida illuminaadid on ajaloo jooksul omanud, võib panna imeks, et seda salaliitu peaaegu ei mainita. Üks põhjus võib olla selles, et paljud autorid ei tunnista oma ajalookäsitluses salaliite. Siiski on fakt, et Adam Weishaupt, kes tegutses juba 70 aastat enne Marxi, oli revolutsioonilise kommunistliku liikumise isa. Ta rajas oma ühingu 1776. a., kuid on küsitav, kas siin ei äratatud vaid ellu mitmeid sajandeid vanemat satanistlikku vennaskonda. Weishaupt töötas saksa ülikoolis kanoonilise õiguse jesuiitliku professorina. Tema plaani järgi tuli kõik okultistlikud rühmitused ühendada üheks võimsaks organisatsiooniks. Eesmärgiks oli luua "*Novus Ordo Seclorum*", uus maailmaorganisatsioon, mis juhiks tervet maailma. Nimi

“Illuminaadid” tähendab “valgustatud”. Vennaskond imbus vabamüürlaste hulka ja sellel oli suur mõju Prantsusmaa revolutsioonilistes ringkondades.

Illuminaadi olemus ja vennaskonna salajased plaanid paljastusid 1785. a. Välk tabas kullerit, kes toimetas prantsuse revolutsionääridele salajasi määrusi, ja paberid sattusid ametiisikute kätte. Baijeri valitsus avaldas 1787. a. paljastuse, mille põhjal Illuminaat kavandas maailmarevolutsiooni: vana kord oli kavas hävitada ja haarata võim enda kätte.

Pärast paljastamist läksid illuminaadid “põranda alla” ja jätkasid oma tegevust erinevate nimetuste all, nagu “Õiglaste liit”, “40 nähtamatut”, jne. Poliitilistes ringkondades teati asjast. George Washington kirjutas 1798. a., et ta ei kahelnud illuminiismi ja jakobinismi levikus Ühendriikides.

Illuminaadi plaani kohaselt tuli kõik monarhid ja muud valitsejad kukutada, keelata eraomand, likvideerida erinevused rahvaste vahel, lõpetada abielud ja perekonnaelu ning juurida lõplikult välja kõik religioonid. Need viis eesmärki moodustasid maailmavalitsuse põhiprogrammi.

Kes juhib maailma?

Illuminaadi tegi eriti ohtlikuks asjaolu, et ta üritas poetada end teistesse salaliitudesse ja poliitilistesse parteidesse ning haarata võim revolutsioonilistes liikumistes. Keegi ei tea, missuguse nimetuse taga Illuminaat või selle liige kaasajal mõju avaldab, kuid mitmed seigad viitavad sellele, et aade koondab ka meie päevil erinevaid ühendusi ja võrgustikke, ning et salaliit uue maailmakorra loomiseks on endiselt reaalsus.

Taoline salaliit ei toimi võib-olla ühtsena üheski organisatsioonis. Palju tõenäolisemalt on tegemist hulga erinevate gruppidega, kes oma eesmärkidest ja ajenditest lähtudes püüavad maailma arengut juhtida ning suunata. Rühmitused võistlevad omavahel, mõnikord teevad koostööd ja vahel püüavad üksteist ära kasutada hegemoonia saavutamiseks maailmas. Võimuiha esineb rohkelt, kuid on viga arvata, et ajendid oleksid läbinisti halvad. Kahtlemata leidub nende hulgas eksiteele juhitud idealiste ja vastutustundlikke riigimehi, kes üritavad pigem maailma päästa kui kaost ja hävingut põhjustada.

Väga erinevate valdkondade esindajad – poliitikud, majandusinimesed, erinevate aadete kandjad, usujuhid, okultistid - on koondunud mängima maailma saatuse gigantset mängu. Nende hulgas on lääne rahavürste, jaapani tööstusmoguleid, araabia naftašeike, Vatikani ja jesuiitide sajanditevanuste institutsioonide esindajaid, vabamüürlasi, Uue Aja propageerijaid, fašiste ja marksiste. Kõigi nende juures on ühine see, et nad pürgivad varjatult sama eesmärgi suunas: üks maailm ja üks maailmavalitsus.

Peatükk 5 EL-i seesmised võimustruktuurid

Euroopa Liidu seesmine struktuur moodustub neljast koostööorganist: Euroopa Parlamendist, Euroopa Nõukogust, Euroopa Komisjonist ja Euroopa Liidu Kohtust. Siia lisandub hiljem viies – Euroopa Keskpang, mis juhib peale ühisele valuutale üleminekut rahaliitu.

Euroopa Parlamendi valib rahvas igas liikmesriigis otsesel hääletusel. Nõukogu koosneb kõigi liikmesmaade esindajatest. Nõukogu nimetab Euroopa Komisjoni ja EL Kohtu. Keskpanga juhivad spetsialistidest ametnikud ja see ei ole poliitilise kontrolli all.

Erinevate institutsioonide vahel peetakse loomulikult võimuvõitlust, kuid tundub, et tõeline võim on Euroopa Komisjoni, EL Kohtu ja Euroopa Keskpanga käes. See võimumehanism meenutab nõukogude-aegset struktuuri. Kui me ka ei nimetaks seda diktaatorlikuks, saab see siiski suurel määral olema ametivõimu koondav ning võib olla kellelegi diktaatorile soovitud tegutsemisvahendiks. On täiesti arusaamatu, et hulk demokraatlikke riike nimetab liitu “demokraatia kaitsjaks”, kuigi see on konstrueeritud kommunistliku malli järgi.

Euroopa Parlament

Parlamendi eesmärgiks on ilmselt olnud demokraatlik vastukaal EL-valitsuse bürokraatlikele täidesaatvatele organitele. Peab aga tõdema, et Euroopa Parlamendil on väga vähe ühist sellega, mida oleme harjunud taolistelt institutsioonidelt ootama. Kui demokraatias on rahvaesindusel seadusandlik võim, siis Euroopa Parlament on vaid nõuandev organ ja tegelikult teistele struktuuridele alistatud. See parlament võib nõuda vaid ühte: nimelt seda, et sellega oleks nõu peetud.

Margaret Thatcher nimetas Euroopa Parlamenti pilkavalt “Mikihiire-parlamendiks”, s.o. laste mänguparlamentiks. EL-i sees ei võta parlamenti enam tõsiselt ei valitsejad ega institutsioonid. Tõsi küll, seal võidakse debatte pidada ja esineda avaldustega, kuid see on ka kõik.

Formaalselt on parlamendil teatud mõjuvõim, kuid praktikas lastakse seda vaevalt ellu rakendada. Mõnel juhul võib parlament tõkestada nõukogu otsuse, kuid ta ei saa ise otsuseid vastu võtta. Euroopa Parlamendi liikmetel ei ole isegi õigust seaduste ja määruste eelnõusid esitada. On raske mõista, kuidas Põhjamaade poliitikud võivad rääkida, et neid on nii suur mõjuvõim pärast EL-iga liitumist.

Komisjon on küll vastutav parlamendi ees, kuid see ei oma olulist tähtsust. Umbusaldushääletuses võib parlament kahe kolmandiku poolthäältega küll terve komisjoni tagasi kutsuda, kuid tal ei ole õigust teha seda komisjoni üksikute liikmete suhtes. Ja parlamendil ei ole õigust Euroopa Nõukogu ametist kõrvaldada.

Euroopa Parlamendis on 518 esindajat, kelle ametiaeg kestab 5 aastat. Liikmed saavad kõrget palka. Üks taanlasest parlamendi liige on arvestanud, et esindaja aastatulud ulatuvad üle miljoni Soome marga – ja seda puhtalt, ilma tulumaksuta. Kokkuvõetult kulub siis üksnes parlamendiliikmete palkadeks aastas sadu miljoneid marku.

Euroopa Nõukogu

Nõukokku kuulub üks minister igast liikmesriigist. Tavaliselt on selleks välisminister, kuid mitte alati. Nõukogus arutatakse läbi põhiküsimused. See organ

esindab liidu liikmesmaid. Kuigi igal riigil on oma esindaja, on nende häälte arv erinev: suurriikidel on 10 häält, aga Taanil vaid 3.

Võiks arvata, et Euroopa Nõukogul on liidus suurim võim, sest otsused tehakse just seal. Tegelikult on asi siiski veidi teisiti. Nõukogu vaid kinnitab komisjoni poolt ette valmistatud otsused, sest nõukogul ei ole õigust ise ettepanekuid teha. Nõukogu võib komisjoni seadusettepaneku vaid üksmeelselt tagasi lükata – ja isegi sel juhul võib Euroopa Liidu Kohus nõukogu veto tühjaks teha. Sellest võime taas teha järelduse, kui äärmiselt nõrgalt on EL-i struktuuris demokraatia esindatud ja kui suur on bürokraatia võim.

Euroopa Komisjon

Komisjon omab Euroopa Liidu institutsioonidest kõige suuremat võimu. Tegelikult meenutab selle positsioon EL-i sees endise Nõukogude Liidu Poliitbürood. Nende kahe organi võrdlemisel võib märgata nende hirmuäratavat sarnasust. Mõlemal juhul ei ole parlamendil seadusandlikku võimu. Nõukogude Liidu Ülemnõukogu oli kompartei poliitbüroo nõõri otsas täpselt samal viisil nagu Euroopa Nõukogu on sõltuv komisjonist. Nõukogude ajal oli kogu võim poliitbüroo käes. Samal viisil on Euroopa Komisjoni kätte koondunud kogu võim EL-is.

Komisjonis on 17 liiget. Kui Euroopa Liit on tõeliselt jõusse astunud, ei saa ükski liikmesmaa oma esindajat komisjoni saata ilma eelneva nõupidamiseta selle esimehega. Euroopa Parlamendi Taani saadik Jens-Peter Bonde räägib sellest. Ka üksikisik võib seal võimupositsiooni saavutada, mis on suurem mõningate valitsuste omast. Siingi näeme seost nõukogudeaegsete tavade ja poliitbüroo peasekretär esindas oma laiaulatusliku võimuga totalitaarset valitsejat.

Taoline struktuuride võrdlus ei tähenda muidugi seda, et Euroopa Liitu võiks kõrvutada Nõukogude Liiduga. Liikmesriigid lähtuvad väga erinevalt ideoloogiliselt aluselt. See võrdlus näitab aga, kui ohtlik võib EL-i süsteem olla kellegi uue Stalini või Hitleri käes.

Võimu koondumine komisjoni kätte põhineb muuhulgas faktil, et vaid sellel on ettepanekute tegemise võimalus. Teatud olukorras on komisjonil endal õigus otsustada seaduse tüüpi määruste üle. Veel olulisem on aga see, et komisjon on kogu süsteemi ainuke instants, mis võib esitada seaduseelnõusid. Samal ajal korraldab ja kontrollib just komisjon vastuvõetud seaduste ja määruste täitmist. Komisjoni käes on seega kogu võim, mis tavaliselt jaguneb parlamendi ja valitsuse vahel ning seda võimu kasutab komisjon kõigis liikmesriikides.

Komisjoni esimees Jacques Delors ütles 1988. a.: “Liikmesriikide rahvuslikke parlamente ootab šokk, kui neile selgeks saab, et järgmise 10 aasta jooksul tuleb 80% kõigist majanduslikest, sotsiaalsetest ja maksutehnilistest seadustest EL-ist ja sugugi mitte liikmesriikide seadusandlikelt organitelt.”

Tõepoolest on niisugune seadusandliku võimu loovutamine rahvuslikelt organitelt Brüsseli ebaparlamentaarsele komisjonile šokeeriv. Just seadusandlik võim on suveräänse riigi alus. Kui me selle teistele loovutame, muutume vasallriigiks. Ei ole kahtlustki, et EL-i käsud ja seadused on rahvuslikest õigustest kõrgemal. Tegemist ei ole üksnes valitsuskorralduse või kohtuotsustega, vaid üldise rahvusliku seadusandluse ja põhiseaduse endaga.

Euroopa Komisjonil, mis saab liikmesriikides peaaegu diktaatorliku võimu, on 17 liiget. Liikmed peavad kohtu ees pidulikult lahti ütleva lojaalsusest oma kodumaa suhtes ja kinnitama, et nad ei võta vastu nõuandeid üheltki valitsuselt ega huvigrupilt. Nende lojaalsus kuulub üksnes sellele superriigile, mille teenistuses nad on.

Komisjonil on otsustusvõimeline, kui kohal viibib 8 liiget. Otsused võetakse vastu liithäälteenamusega. See tähendab, et 5 isikut võivad langetada otsuse, mis muutub seaduseks kogu liidu territooriumil. Kui on tegemist nn. rutiinsete küsimustega, piisab, kui keegi komissaridest saadab teistele kirja. Kui teatud aja jooksul vastuväiteid ei tule, on otsus vastu võetud.

Kogu protsess toimub salaja. EL-i sees ei ole mingeid avalikustamise põhimõtteid. Enamus nõukogu ja ka komisjoni tegevusest ei ole avalik. Kõik otsused võetakse vastu rahva teadmata – vaid tulemused söödetakse neil kõrist alla. Isegi hääletustulemustest ei räägita. Kogu praktika on kaugel demokraatlikest tavadest. Kirjanik P. O. Enquist nimetab meetodit “korporatiivseks ja rahva tahet ignoreerivaks”. Sellele väitele on raske vastu vaielda. Euroopa Komisjon on demokraatlikule ühiskonnale võõras.

Euroopa Liidu Kohus

Tuleb selgelt rõhutada, et Euroopa Liidu Kohus on seesmine kohtuorgan, millel on liidu struktuuris oma koht. See ei ole Haagi Kohtu taoline rahvusvaheline kohus. Haagi Kohtu eesmärgiks on olla vahendajaks iseseisvate riikide vaidlustes, kuid Euroopa Liidu Kohus tegutseb liidusisese kõrgeima õigustmõistva organina. See tegeleb liikmesriikide või EL-i enda institutsioonide vahel tekkinud lahkhelidega, samuti tüliküsimustega liikmesmaade ja komisjoni vahel. Mõningatel juhtudel võivad ka üksikud EL-i kodanikud toetuda liidu seadustele, määrustele ja direktiividele. Need on rahvuslikest seadustest alati kõrgemal.

Kohtu esmaseks ülesandeks on kontrollida EL-i põhiseaduse ja Rooma kokkuleppe täitmist. Kui Põhjamaades võetakse põhiseadusi üha vähem arvesse, siis EL-i toimub areng teises suunas. Kõik peab olema riigiseadusega kooskõlas. Ühtegi seadust ei võeta vastu, mis oleks sellega vastuolus.

Kohtul on teatud juhul nii suur õigus, et see võib tühistada nõukogu poolt sätestatud määrusi. On teisi fakte, mis annavad tunnistust kohtu enneolematult suurest poliitilisest võimust. Näiteks hülgas see esimese EL-i ja EFTA vahel sõlmitud lepingu, mille olid koostanud 19 valitsust. Norra ülemkohtu esindaja Hallvard Bakke ütleb, et Euroopa Liidu Kohtul on sama suur osa poliitilises tegevuses kui ameeriklaste ülemkohtul. Lõpptulemuseks võib olla vaid liikmesriikide suveräänsuse kaotamine ja nende alistamine liidu osariikideks.

Vaatamata sellele, et kohtul on liidus kaalukas poliitiline roll, ei ole kohtunikel demokraatlikku vastutust ja neid ei valita üldistel valimistel. Nad valitakse ametisse kuueks aastaks. Ka pensioniiga ei määratleta. Praktiliselt istuvad nad oma ametikohtadel kogu elu.

Keskpank

Praeguste EL-i võimustruktuuride kõrvale luuakse veel Euroopa Keskpank. See on ehk poliitiliselt veel vähem kontrollitav kui kohus ja komisjon. See on juba must-valgel kirjas. Maastrichti kokkuleppe artiklis 107 tõdetakse Euroopa keskpanga kohta järgmist:

Kasutades talle asutamislepinguga ja Euroopa Keskpanga põhiseadusega antud volitusi või sooritades nende põhjal talle antud ülesandeid ning kohustusi Euroopa Keskpank või rahvuslik keskpank või rahvusliku keskpanga otsustusorgani liige ei palu ega võta vastu juhtnööre liidu tegevorganitelt ja institutsioonidelt, liikmesriikide valitsustelt ega ka teistest allikatest. Liidu tegevorganid ja

institutsioonid ning liikmesriikide valitsused kohustuvad austama seda põhimõtet ja hoiduma katsetest mõjutada Euroopa Keskpanka või rahvuslike keskpankade otsustusorganite liikmeid nende ülesannete täitmisel.

See tähendab, et Euroopa Keskpank saab sama iseseisvaks poliitiliste jõudude suhtes kui seda on USA Föderaalne Reserv - riigipank, mis on sõna otseses mõttes riik riigis. Pole raske märgata, et eesmärgiks on rajada niisugune Euroopa Keskpank, mille üle rahva poolt valitud poliitikutel ei ole liiga suurt võimu. Põhiliste demokraatlike põhimõtete vastaselt loovutatakse majanduslik võim rahva kontrolli alt bürokraatide kätte.

Maastrichti kokkuleppe majanduslikust ja rahalisest liidust määrab, et taoline keskpank luuakse. See aga tähendab omakorda, et rahvuslikud keskpangad muutuvad Euroopa Keskpanga harukontoriteks. Koos sellega on üks tähtsamaid poliitilisi tegevusi - ühiskonna majanduslik juhtimine –demokraatliku kontrolli haardeulatusest olulisel määral välja viidud.

Keskpanka kujundatakse välja Maastrichti kokkuleppega. Selle ülesandeks saab olema rahavoogude juhtimine ja protsendimäärade kehtestamine, ühtse ja tsentraliseeritud juhitava laenupoliitika loomine, mille hulka kuulub hindade ja palkade tasakaalustamine, riigieelarvete kokkusobitamine ning liikmesmaade majanduspoliitika raamide väljatöötamine.

Keskpanga valitsusel on seega tohutu võim. Üksikud eksperdid, kuueliikmeline juhatus, hakkab suunama Euroopa majandusarengut. Uus valuuta, euro, asendab liikmesmaade rahvuslikud rahatähed. Ka EL-i välistes naaberriikides on raske oma raha hoida, sest eurost saab Euroopa valitsev valuutasüsteem.

EL-i seesmine struktuur

Eespool olen käsitlenud Euroopa Liidu seesmise võimustruktuuri tähtsamaid sambaid. Sellest kokkuvõtet tehes võib öelda, et EL ei kannata üksnes demokraatia puudumise all, vaid näib liikuvat rahvavalitsuse ideaalist järjest kaugemale. On raske märgata, et Maastrichti kokkulepe oleks tugevdanud nõukogu positsiooni. Minu arvates leidis aset vastupidine areng: EL-i demokraatlike institutsioonide mõju on vähenenud, samas kui bürokraatia on jõudu kogunud.

Olukord on tõepoolest tõsine, sest Lääne-Euroopa ühinemisel on maailma ajaloo seisukohalt saatuslikud tagajärjed. Lääneriikides püsivad veel hetke demokraatlikud väärtused, kuid kui kauaks?

Olles üritanud heita pilku Euroopa Liidu seesmisele struktuurile ja võimumehhanismile vaatleme järgnevalt uue liidu võimalusi ning seesmisi ja väliseid probleeme. Võtame vaatluse alla ka EL-i ja Põhjamaade suhted. Lõpuks uurime asjade usulist ja prohvetlikku dimensiooni.

II OSA EUROOPA LIIT – POOLT JA VASTU

Peatükk 6 Euroopa Liidu kultuuriline taust

Euroopa ühisriigi idee isa Jean Monnet – esialgse Euroopa Kivisöe- ja Teraseühingu president – ütles veidi enne oma surma: “Kui saaksin alustada otsast peale ühinenud Euroopa loomist, alustaksin kultuurist.”

Monnet teadis, mida rääkis. Ta teadis, et on midagi, mis ühendab inimesi tugevamalt kui majandushuvid või poliitika. Harmoonilise kooselu kõige tugevamaks aluseks on ühine kultuur.

Euroopa ühiskultuur

Juba aastasadu varem, enne kui mingist EL-ist üldse midagi teati, oli olemas euroopalik ühiskultuur – miski, mille järgi inimene eurooplaseks tunnistati. Tegemist oli millegi enama kui eluaseme, etnilise tausta või rahvusega.

Tõeline eurooplane on niisuguse kultuuri produkt, kes kõigi oma puudustegagi on maailmas ainulaadne. See sündis kristlusest, millega liitusid kreeka-rooma pärand ning mõjutused põhja-euroopa mõtteviisist.

Meie ajal, mil ühenduse pidamise võimalused on head, võiks oletada euroopaliku kultuuri tugevamat arengut. Kummalisel viisil tundub olukord olevat vastupidine. Tundub, et need geenid, mis kannavad meie euroopalikku päritolu ja identiteeti, on muundunud või surnud. Meil on vähem seda, mis ühendab. Ja sellesse tühimikku on voolanud mõjutusi teistest kultuuridest.

See on ajaloo müsteerium, et just siis, kui Euroopat ühendav kultuur on lagunemas, püütakse väliste poliitiliste vahenditega luua uut riigiaparaati, mis koondaks Euroopa ühise valitsuse alla.

Katoliiklik Euroopa

Paljud toetuvad kindlasti katoliikliku kiriku peale. Kas just see ei esinda Euroopa kristlikku kultuuripärandit?

Mitte tingimata. Paavstlik kirik kaugenes kristlikest väärtustest sel määral, et see põhjustas lõpuks käärimist kiriku enda sees. Järgnenud usupuhastus jagas meie mandri: protestantlik Põhja-Euroopa on mitmes suhtes vastand katoliikliku Lõunaga. Rooma kirik ei saa olla Euroopa koalitsiooni kooshoidvaks jõuks. Tegelikult näevad Põhja-Euroopa protestandid ja Ida-Euroopa kreeka-ortodokssed selles lõhenemise märke. Arvesse tuleb võtta asjaolu, et Rooma kirik ei ole pelgalt religioosne institutsioon, vaid suurel määral poliitiline jõud. Praegu on paavsti kirik tagasiteel esmaklassiliseks suurpoliitiliseks mõjutajaks. Paavsti nõudmistele maise võimu osas on alati järele antud, mõned erandid välja arvatud. Kaasaegses Euroopa ühiskonnas on miljoneid liikmeid hõlmaval roomakatoliku kirikul valitsev osa. Maailmas on 850 miljonit katoliiklast.

Praegune paavst Johannes Paulus II on lühikese ajaga tõstnud Vatikani poliitilisele võimupositsioonile, mida kirikul ei ole olnud aastasadade jooksul. Nüüd esineb paavst suurriikide juhtidele omase autoriteediga, kirjutas Helge Seip 1990. a. Näiteks vestles paavst telefoni teel president George Bushiga igal nädalal maailma sündmuste üle.

Jesuiitprofessor Malachi Martin Vatikani pontifikaalsest piibliinstituudist on avaldanud monumentaalse teose “Johannes Paulus II, Mihhail Gorbatšovi ja kapitalistliku Läänemaailma võitlusest”. Ta käsitleb avalikult katoliiklikku strateegiat uue maailmakorralduse kehtestamiseks, kus paavsti ülesandeks oleks “rajada, säilitada ja kontrollida esimest maailmavalitsust”. See peaks tema arvates teostuma enne sajandi lõppu.

Kui meie maad liituvad superrriigiks, mida ülekaalukalt valitsevad katoliiklased, satume arvatavasti praeguse Poola olukorda, kus evangeelsed kristlased kogevad tõsist diskrimineerimist. Võib koita uute tagakiusude aeg.

Sekulaarne Euroopa

Meie maailmajagu on paradoksaalses olukorras. Koos katoliikliku mõju suurenemisega toimub võimas sekulariseerumine, mis ähvardab laiu rahvahulki. “*Der Spiegel*” esitab saksa statistilise uurimuse: “Saksamaa on muutunud paganamaaks, kus kristlasi on vähemuses.” Ka teistes riikides on olukord enam-vähem sama. Ajaleht “*The European*” on teostanud vastava uurimuse mitmetes EL-maades ja kirjutab, et suuremale osale EL-i elanikest tähendab usk väga vähe.

Selle tagajärjel kõrvaldatakse kristlikud põhiväärtused seadusandlusest ja haridusest. Kasvav sugupõlv on võõrdunud kristlikust eetikast ega tunne kristlikku sõnumit.

Uued Euroopa Liidu direktiivid sunnivad üksikud liikmesmaatid antikristlikke seadusi järgima. Küsitavamad on need seadused, mis ei tunnista inimelu väärtust. See algab abordiga ja lõpeb nn. halastussurmaga. Nii muutuvad Euroopa rahvad mõrvariteks. EL-i geenitehnoloogia programm toetab isaduse uurimist eesmärgiga tappa need sündimata lapsed, keda ähvardavad pärilikud haigused. Selles valdkonnas toimub areng vabatahtlikust abordist sundabordile. Üks komitee töötab välja seaduslikku vabadust surmaabi andmiseks EL-maades. Üks sotsialistlik rühmitus tegutseb vaba abordiseaduse kehtestamise nimel kõigis EL-riikides ning oodatakse, et seda toetavad peale sotsialistide ka suured kristlik-demokraatlikud parteid. Maastrichti kokkuleppesse on vaid erandina sisse võetud, et Iirimaa võib jääda oma abordi keelustamise juurde. Meie, Põhjamaade rahvad, peaksime mõtlema, mida tähendab alistuda võõraste seadusandjate meelevalla alla.

Demokraatia või diktatuur?

Euroopa on demokraatia häll. Euroopa võib aga ka saada selle hauaks. Matuserongkäigu alguseks võib olla demokraatia puudumine, mille üle isegi EL-i pooldajad veidi kurdavad. Kui EL jõuab välja diktatuurini, siis ei ole areng toimunud otse demokraatiast diktatuurile, vaid see toimub bürokraatia kaudu.

Mõned seigad viitavad sellele, et demokraatia matuserongkäik on juba liikumas. See hakkas liikuma siis, kui Brüsseli eurokraatia sai seadusandliku võimu. Euroopa Nõukogu diktatuuri on Rooma ja Maastrichti kokkulepete seadusepügalad juba võimalikuks teinud. Need meenutavad mitmeti Saksamaa riigiseadust 1933. aastast, mis valmistas ette seadusandliku areeni Hitleri natslikule diktatuurile.

Kõige tõsisemalt võetav rünnak EL-i vastu tuli “*Der Spiegelilt*”, kuigi ajakiri on EL- toetajate hulgas. See on siiski mures ühiskonna arengu pärast. Ajakiri läheb nii kaugele, et nimetab EL-süsteemi kasutuselevõtmist teatud riiklikuks võimuhaaramiseks. Liidu struktuur on niivõrd ebademokraatlik, et kui mõne liikmekspürgiva maa riigikorraldus oleks samasugune, teda liikmeks ei võetaks. Liit ei saa ju võtta liikmeks

ebademokraatlikku maad. Nii kirjutab üks Euroopa märkimisväärsematest poliitilistest väljaannetest ja jätkab: “See rahvusliku suveräänsuse kaotamine, mida briti konservatiivid pärast Maastrichti kokkulepet kardavad, on olnud tõsiasi juba 1987. a. juunist alates. Siis kuulutas Euroopa Parlament välja Euroopa ühtsusdeklaratsiooni ... Kuue aasta jooksul on eurostrateegid Ateenast Dublinini jätnud oma maad niisuguse seadusandliku aparadi kätte, mis lõpetab laial rindel demokraatlikud seadused ja annab vaevalt mäguruumi poliitilistele valitsustele ... Nüüd paljastub selgesti, kui kergemeelne ja mõtlematu oli see poliitiline seiklus, mis algas 8 aastat tagasi: ühise EL-turu arendamine.”

Kui tahetakse teada, kui kaugele EL-i juhid on valmis minema, võib mainida, et komisjoni võimas esimees Jacques Delors soovib muuta Euroopa Komisjoni väiksemaks kuid efektiivsemaks. Euroopa Parlament valiks ehk juhid, kuid seejärel võivad juhid ise valida komisjoni liikmed. Just seda süsteemi kasutas Quisling Norras sõja ajal. See kandis nime “juhtimispõhimõte”.

Samal ajal kui meie demokraatliku ühiskonna aluseid õõnestatakse, on tänavatel ellu ärkamas natsism. Saksamaal marsivad juhtide lapsed oma lippude all, kuid samas süüdatakse pagulaste elupaiku ning tagakiusu ajad üle elanud juudid kardavad taas oma elu pärast. Paremäärmuslaste valimisvõidud vapustavad poliitilist areeni. Diktatuuri eest ei ole võimalik otsida kaitset diktatuuri meetodeid kasutades. Diktatuuri alternatiiviks on demokraatia.

Peatükk 7

Euroopa Liidu koht maailmas

Euroopa ühenemistaotlusi on põhjustanud mitmed asjaolud. Üheks neist on püüd lahendada Euroopa-siseseid probleeme. Teiseks põhjuseks on muude majandusgigantide - USA ja Jaapani - väljakutse. Ka teised riigid pakuvad üha tugevnevat konkurentsi. Majanduslikule survele vastupidamiseks tuleb ehitada enda ümber müür ja luua ühine turg. Koos sellega saab Euroopa tööstus USA eeskujul kaitstud siseturu ja on konkurentsivõimeline ülejäänud maailma suhtes.

Euroopa ja kolmas maailm

EL on proteksionistlik tolliliit. Lääne-Euroopa on end mitmel viisil ümbritseva maailma vastu kindlustanud. Kui Berliini müür ja “raudne eesriie” langesid, jäi Ida-Euroopa maade vastu järele “hõbedane müür”. Samasugune aed jätab lõunas väljapoole kolmanda maailma. Kuigi tooraine hinnad alanevad, tõstab EL kaitsetolle, kui arengumaad üritavad oma tooteid selle turule tuua. Samasugust poliitikat rakendavad ka teised majandushiiglased.

Takistused kauplemisel maksavad arengumaadele igal aastal 500 miljardit dollarit. Vaesed maad jäävadki üha vaesemateks. Uuskolonialism on teinud neist rikaste lääneriikide võlaorjad. Nende ühine välisvõlg on 1200 ja 1500 miljardi dollari vahel. Ainuüksi võlaprotsendid ületavad nende majanduskasvu. Aastatel 1982-1990 said vaesed riigid 900 miljardit dollarit nn. arenguabi, kuid samal ajal maskid nad 1350 miljardit dollarit oma võlgade kustutamiseks ja laenuprotsentideks.

Ainuke väljapääsutee oleks suurte võlgade kustutamine, kui selleks vaid tahet leiduks. Probleemi võiks lahendada väga lihtsalt. 1992. a. *Human Development Rapport* osutab, et sõjaliste kulutuste vähendamine 1990-ndatel aastatel 3 protsendi võrra annaks 1500 miljardit dollarit ülejääki.

Põhja-lõuna teljel külm sõda jätkub. Kui probleeme ei lahendata muutub sõda ägedamaks. EL-i tollibarjäär etendab siin eriti halba osa.

Islam - arvestatav võim maailmas

Üheks meie aja tõsisemaks poliitiliseks probleemiks on islami esiletungimine. Muhameedlaste osakaal maailmas on viimase saja aasta jooksul kasvanud 12-lt protsendilt 20-le. See “mõõga usk”, mis peab “pühi sõdasiid” ülejäänud inimkonna vastu, taotleb ülemvõimu maailmas. Niisuguseid unistusi ei hellita vaid üksikud fanaatikud. Muhameedlaste tähelepanuväärsed poliitilised ja usulised juhid väljendavad oma taolisi eesmärke avalikult. Läänemaade poliitikud ei suhtu aga neisse avaldustesse tõsisemalt, kui suhtuti Hitleri tulekuvisionidesse 1930-ndatel aastatel. Ajatollah Homeini kuulutas oma sihiks islami võidu ja islami valitsemise kogu maailma üle. Pakistani sõjaväeline diktaator, kindral Sia ul-Hack, kes on endale ka aatomipommi hankinud, on öelnud, et islam on poliitiline jõud ja usk, mille Allah on määranud üle maailma valitsema. “Muhameedlased võivad kogu maailma üle valitseda,” ütles ta. Araabia sotsiaalse ja majandusliku arengu sihtasutuse esimees dr. Saebi Jarudi lisab: “Meie saame valitsema otsustavate majanduslike hoobade üle – kapitali ja maailma energiavarude üle.”

Lisaks energiale ja majandusele sirutuvad muhameedlased tuumarelva järele. Peale Pakistani on muhameedlikus Kasahstanis suuri tuumavarusid. On ka üldiselt teada fakt, et endisest Nõukogude Liidust liigub nii tuumarelvu kui ka aatomifüüsikuid

muhameedlikesse riikidesse. Strateegilised ja taktikalised tuumarelvad islami fundamentalistide käes ei ole maailma tuleviku seisukohalt kuigi meeldiv väljavaade.

Omaval ajal on islam rünnanud Euroopat. Esimese rünnaku peatas Carl Martel Poitiers's aastal 765. Teine rauges Viini müüride all aastal 1529 ja kolmas samas 1683. Ka meie ajal ründab islam Euroopat immigratsiooni ja majandusliku sisseimbumise kaudu. Piirideta EL muudab ohu reaalseks. Muhameedlikes riikides on nii palju raha, et nad võiksid osta kogu Euroopa Liidu tööstuspotentsiaali. Üks Pariisi pankur on öelnud, et rahvas muutuks rahutuks, kui nad teaksid, mida kõike araablased omavad.

Uus islami suurriik Türgi on arendanud tihedaid kontakte endiste Nõukogude Liidu piirkondadega, mis kunagi temale kuulusid. See territoorium ulatub Hiina piirideni. Vanad kaubateed Musta mere ja Vahemere ääres avanuvad uuesti. Istanbul muutub taas metropoliks. Aastast 1996 on Türgi tolliliidus Euroopa Liiduga ja pääseb Euroopa turule.

EL-i ja Türgi tolliliit on hoiatuseks taoliste kokkulepete eest teiste muhameedlike riikidega. Läänemaailm sõltub araabia-maade naftast, ja kõik mõistavad, et naftat saab vaid seda omavate araablasega ja muhameedlastega koostööd tehes. Kuveidi põlevates naftamaardlate põhjal võib ette kujutada, mis juhtub, kui keegi püüab sõjalise jõuga naftavarusid endale haarata. On siis selge, et tulevikus sõlmitakse Türgile analoogseid lepinguid OPEC-i riikidega.

Arvatavasti saavad araabia riigid ka EL-i liikmeteks. Sel juhul ei suuda ükski vägi muhameedlasi Euroopast tagasi tõrjuda. Nad saavad siis Euroopa kodakondsuse koos kõigi õigustega. Juba toimuva sisserände põhjal võime oletada, mis siis juhtuma hakkab. Põhja-Iirimaa sündmused kahvatuvad Hizbollah ja Hamasi-taoliste terroriorganisatsioonide "püha sõja" kõrval. Türgit peetakse praegu araabia maadest "haritumaks" ja otseseks kilbiks islami fundamentalismi vastu. Tegelikult on Türgi ajalugu araabia maade omast verisem. Alles 20. sajandil panid nad toime genotsiidi, mille ajal armeenlaste arv vähenes kahest miljonist sajale tuhandele. Hiljem hävitati Süüria kristlik vähemus: 250 tuhandest jäi järele 25 tuhat. Praegu tapetakse kurde.

On raske ette kujutada, mida tähendab Euroopa piiride avamine islami invasioonile. Muhameedlastele on aga Euroopasse tungimine samm võimuhaaramise poole maailmas.

Venemaa

EL-i loomist ei tinginud ainuüksi majanduslikud põhjused. Asi algas Nõukogude Liidu varjus. Euroopa, eriti Prantsusmaa, mõtles, et ameeriklaste tuumavihmavarju all oli turvaline, ning soovis vastavat kaitset Euroopasse. See militaarpoliitiline tegur mõjutas algusest peale asjade kulgu.

Kui külm sõda lõppes langes Nõukogude Liit tahaplaanile. Need jõud, mis tegid Nõukogude Liidust supervõimu, on nüüd enamuses venelaste käes. Praegu on vaid rohkem sõrmi tuumalülitel. Impeeriumi pärijate vahel käib ikka veel võimujagamine. Aja jooksul elab Lääne-Euroopa kasvava hirmu all, kui mitte tuumasõja tõttu siis vähemalt vene tuumaelektrijaamade pärast. Võib oodata Tšernobõlist hullemaid õnnetusi.

Tuumasõja oht on ka veel olemas ja see on nõukogude ajast isegi suurem. Kontroll on nõrgenenud ja samas on tsaariaegsed natsionalistlikud ja imperialistlikud ideed ning tunded ellu ärganud.

Tegelikult on kaasajal võim Venemaal sõdurite käes, kuigi nad näivad ootavat oma võimalust. Venemaal ei ole tegelikult sõjaliste riigipöörete traditsiooni, kuid me võime selle idee ridade vahelt välja lugeda, kui Venemaa kaitseminister Pavel Gratšov

seletas, et ainult üks institutsioon võib veel maal korra tagada – nimelt armee. Oma külaskäigu ajal Londonis rääkis ta avalikult, kuidas maailm saab peagi näha Suur-Venemaa uut esiletulekut.

Sõjalise jõuna on Venemaa endiselt piisavalt suur. Lisaks aatomirelvadele on Venemaal suurepärane laevastik ja miljoniline armee. Kui Euroopa Liit ei suuda isegi Bosnias korda luua, kas nad peaksid siis EL-i või NATO-t kartma, küsivad Venemaa sõjalised ringkonnad. Üha suurem hulk inimesi hakkab nägema Läänemaades Venemaa peavaenlast.

Heatahtlikkus, mida suured rahvamassid läänemaailma suhtes tundsid, on haihtumas. Arvatavasti oli andestamatu viga jätta õigel ajal vastamata Venemaa rahva vajadusele abi järele siirdumisel turumajandusele. Selle asemel on nad õppinud tundma lääne ühiskonna kõige ebameeldivamaid külgi, nagu näiteks töötust koos luksusega, mida väike osa rahvast oma mersudega esindab, nende hulgas maffiabossid ja hangeldajad. Organiseeritud kuritegevusest on saanud riik riigis, ning see tegutseb käsikäes lääne maffiaga ja tungib naaberriikidesse.

Venemaa on nagu aegpomm, kellest võib Euroopa Liidule enneolematu probleem tekkida. Müüride kokkuvarisemine halvendab olukorda. Me ei tea, kas sealt on tulemas marssiv armee või “töötatud maale” põgenev pagulaste hulk, kuid mõlemad võimalused toovad kaasa loendamatu raskusi.

EL militaar- ja tuumariigina

Jean Monnet, keda on nimetatud ühendatud Euroopa isaks, on öelnud: “Nii kaua kui Euroopa on jagunenud, ei ole see Nõukogude Liidule võrdväärseks vastaseks. Euroopa tuleb ühendada.”

See oli nii omal ajal. Sõjaliselt on EL muutumas vene kommunismiohtu tasakaalustavaks jõuks. Kaasajal on EL ja lääneliit blokiks, mille ülesandeks on kaitsta Lääne-Euroopat ida poolt tulevate ohtude eest. Kuid see võib osutuda ka ohtlikuks rahuprojektiks. Euroopa Liidust saab tuumajõud, kelle käes on Prantsusmaa ja oletatavasti ka Inglismaa tuumarelvad.

Sellele lisaks alistatakse armeed superrüügi juhtimise alla. On juba olemas Saksamaa ja Prantsusmaa otsus luua eriline “eurokaart”, millest võib saada Euroopa armee tuumik. Riigijuhtide seletuste kohaselt annab see üksus “Euroopa Liidule võimaluse sõjaliseks esinemiseks ning kaugemas plaanis ühise kaitsepoliitika”. See tähendab, et EL püüab nüüd täita tühimikku, mis tekkis USA ja SRÜ vastastikusest tuumarelvade vähendamise “hirmu tasakaalu” alandamiseks.

EL maailmapoliitseina

“Eurokaarti” ei loodaks ainult Euroopa rahu kaitsma. Siin on tegemist ründejõuga, mida võib saata ka Euroopast väljaspool asuvatele objektidele. Kui euroarmee on sündinud, võidakse meie noormehi kutsuda relvade juurde ja lähetada võitlema võõrastele sõjatandritele. Neutraliteedipoliitika on siis välistatud.

Norras on juba välja töötamisel plaan luua eriline Norra pataljon, mis võtaks NATO juhtimisel osa lahingutegevusest välismaal. Armee kõrgem ülemjuhatus on selgitanud, kuidas niisugune formeering organiseeritakse, ning on esitanud kaitseministeeriumile vastava avalduse.

Õigupoolest pidi ÜRO esialgsete plaanide kohaselt maailmapoliitsei funktsioone täitma. Teatud mõttes on ta seda ka teinud. Kaasajal on maailmaorganisatsioon aga nii

killustunud, et ta ei suuda efektiivselt tegutseda. Sel põhjusel on nüüd EL ja USA taolisi ülesandeid enda kanda võtmas.

Kuigi “hirmu tasakaalul” ei ole enam endist mõju, on see ikka veel olemas. USA ja Venemaa suudavad teineteist endiselt 50-kordselt maatasa teha, kui asi tõsiseks läheb. Vaatamata kõigile kõnedele rahust seisab inimkond endiselt enesehävingu kuristiku veerel. Olukorra teeb kriitilisemaks asjaolu, et tuumarelvade laiem levik on ohtlikum senisest kontrolli all olnud “hirmu tasakaalust”. Üha rohkem riike on saanud endale tuumarelva, ning just kõige agressiivsemad ja vastutustundetumad riigijuhid hangivad neid kõige innukamalt.

Eriliselt murettekitav on see, et kõige võimsama hävitusjõuga relv on jõudmas maffia ja gangsterite haardeulatusse. Transpordil on kaduma läinud suurel hulgal plutooniumi. Aatomipommi luua ei ole ülejõu käivalt raske: mõned aastad tagasi sai sellega hakkama üks ameerika kooliõpilane.

Muidugi on politseid vaja! Mustal turul müüakse nii ohtlikku materjali kui ka teadmisi. Kui aga Euroopa armeel on mingi võimalus maailma massihävingust hoida, peaks see oma ideed kõhklematult välja ütleva. Kõik räägib liiga selgelt selle kasuks, et inimkond on juba möödunud paigast, kust oleks veel võimalik tagasi pöörduda.

Peatükk 8 Euroopa Liidu siseprobleemid

Euroopa Liidus on rohkesti siseprobleeme ja vastuolusid, mõned neist nii suured, et võivad lõhestada mistahes ühenduse. Siin käsitleme mõningaid kõige teravamaid, kuid nimekirja võib lõputult pikendada.

Euroopa lapiteki kokkuõmblemisel kerkib loomulikult üles mitmesuguseid raskusi. Maade ühisesse ajalukku mahub sajandipikkune vihavaenuseeria. Vaid veidi aega tagasi on nad omavahel maailmasõdades võidelnud. Nüüd on nad korraga “Euroopa kodu” ehitamas, kus tuleks õnnelikult elu lõpuni koos elada.

Mida iganes me Euroopa Liidust ka mõtleme või kui palju kahtleme esitatud mudelite suhtes, tuleb siiski tunnistada, et Euroopa-aade on üks meie ajastu suurtest ideedest. Tuleb austada või lausa imetleda neid poliitikuid ja riigimehi, kes riskivad oma poliitilise karjääriga taolise hingetukstegeva seikluse tõttu.

Euroopa Liidu kohta tuleks ehk ütelda sama, mida oodati sotsialistide unelmast – kommunistlikust paradiisist. Idee oli kindlasti hea, kui vaid inimesed oleksid olnud head!

Huvide kokkupõrked

Huvide kokkupõrgetest tekkinud vastuolud põhjustavad Euroopa ühiskonnas võimuvõitlusi. Vanasõna: “Oma suu on lähemal,” kehtib ikka veel. Vastuoludel on osaliselt ajalooline tagapõhi. Näiteks ei soovinud de Gaulle näha üksnes Prantsusmaad õitsemas, vaid samal ajal Inglismaad vaesena. Atlandi suunas sirutunud Suurbritannia on suuresti umbusklik mandril paiknevate jõudude ühinemise suhtes. Ühte põhjust Inglismaa ühinemise taga võibki väljendada ütlusega: “Kui sa ei suuda neid lüüa, siis liitu nendega!” Kahtlemata mõtleb Prantsusmaa veidi sarnaselt Saksamaa suhtes. Kesk-Euroopa suurriigi taaselustumisse suhtutakse surmtõsiselt.

Ka teisi vastuolusid huvides esineb piisavalt. Lisaks rahvaste kirevusele on piirkondlikke vastuolusid eriti põhja ja lõuna vahel. Rahvusriikide pärandina tulevad liitu kaasa kapitali ja töö ning tööandjate ja ametiühingute igavesed lahkkelid. Ei saa ka unustada katoliikliku lõuna ja protestantliku põhja kontrasti.

Probleemide lahendamiseks ei ole lihtsat retsepti. Olukorra teeb eriti raskeks asjaolu, et Euroopa ei saa kunagi olema mingi rahvaste sulatusahi, milleks Ameerika Ühendriigid on osaliselt muutunud. Seda takistavad kaks asja. Esiteks on üksikute maade ajalugu loonud murdumatu rahvusliku identiteedi ja teiseks takistuseks on nende rahvaste erinevad keeled. Soov luua Paabeli torni vaimus *lingua franca*’t on jäänud vaid unelmaks.

Kuna seda Gordioni sõlme ei ole võimalik avada, tuleb teha valik see katki raiuda. Asi võib toimuda ühel viisil. Selleks et vältida situatsiooni *omnes omnibus omni*, kõigi võitlust kõikide vastu, tuleb vastuolusid põhjustavad küsimused poliitika areenilt kõrvaldada ja mätta ekspertide kätte – või nende kätte, keda peetakse asjatundjateks. See aga viib omakorda järgmise suure probleemini – bürokraatide võimuni.

EL-i bürokraatia

Ravimitel on tavaliselt kõrvalmõjusid, ja probleemide lahendused loovad regulaarselt uusi probleeme. Ei ole eriti lootustandev, kui demokraatiat püütakse luua selle põhimõtteid rikkudes.

EL-i bürokraatiast rääkides ei tule arvata, et see on samasuguseks probleemiks liidu sees kui teistes riikides. Eurobürokraatia on täiesti omataoline ametnike võim. Demokraatlikes riikides on bürokraatia demokraatliku korralduse “vesivõsuks”, kuid EL-is on see süsteemiks endaks. See on parasit, mis ainult ei lammata peremees-organismi, vaid võtab üle ka tema funktsioonid. EL ei ole demokraatia, vaid Bürokraatia suure algustähega.

Teisiti see ei saagi olla. Ainukeseks viisiks taolist superriiki juhtida on kasutada eriti tugevat ja diktaatorlikku võimuaparaati, mis suunab oma teraviku rahvaste elu ja tegevuse detailsele juhtimisele, nagu EL seda suuresti teha üritab. Niisugused väited muidugi kummutatakse. Enamus ei usu neid, enne kui nad kamandamist oma nahal tunda saavad. Ei saa aga jätta tähele panemata 60 000 lehekülge EL-i dokumente, mis sisaldavad nii rohkeid seadusi ja määrusi, et ei saa olla palju neid isikuid, kes kõigega kursis on. Surve on juba täiesti tuntav ja see on alles algus.

Kas see pole siis detailne asjade paikapanek, kui näiteks taani talupoegadel keelatakse looduslik maaharimine? Või see, et avalikud raamatukogud ei saa laenutada kassette? Või jälle see, et Londonis keelatakse 2-korruselised bussid? Pole kahtlustki, et meil on tegemist süsteemiga, mis nõuab meilt kõikmõeldavate asjade, kasvõi meie toidulaual olevate kurkide kõveruse vastamist standarditele.

Kohe algusest peale on EL-i ametnikud võtnud endale võimu, mis rahvalitsuse puhul kuulub demokraatlikult valitud esindajatele. Bürokraatidel on ainuõigus seadusi ette valmistada, nad valitsevad nende seaduste järgi ja mõistavad ka kohut nende põhjal. Brüsseli ametnikel on niisugune võim, millele ei ole võrdset üheski demokraatlikus riigis.

Bürokraadid sirutavad oma võimukombitsad kõikjale ühiskonda: seadustesse, justitssüsteemi, politseisse, armeesse, majandusse, maksustamisse, välispoliitikasse, tervishoidu, jne. Kõike juhitakse ülalt. Niisugune olukord loob korruptsioonile kõige paremad idanemistingimused. Osa ametnikke on pärit riikidest, kus altkäemaksud on olnud üldlevinud, nii et peab olema lausa naiivne arvates, et EL-i ametnikud on selles suhtes immuunsed. Erinevates situatsioonides töötab tuhandeid lobitegijaid tuhandete EL-i ametnike kõrval. On üsna selge, et suured rahahulgad vahetavad seejuures omanikku.

Paljud EL-i 13 000 bürokraadist on töötanud kuulsas tähekejuulises valitsushoones. Vana ehituse juures kasutatud asbesti pärast ja muudelgi põhjustel rajatakse nüüd uusi valitsuskvartaleid. Uusehitused maksavad kuus miljardit marka. Kavandatakse maailma suurima pilvelõhkuja, kilomeetrikõrguse hoone ehitamist, mis on vastaste poolt saanud nimeks “Projekt Paabel”.

Keskkonnapoliitilised probleemid

Kaasajal räägitakse keskkonna olukorrast sama palju kui ilmast. Keegi ei võta aga midagi ette. Kui keskkonnast hoolitaks, mõjutaks see isegi ilmastikku soodsalt, nii et oleks aeg alustada.

On ülim aeg midagi teha, sest elame globaalse ökoloogilise kriisi äärel. Norralane Gunnar Alum on tabavalt väitnud, et elaksime nagu kahes erinevas maailmas: majanduslikus, kus kõik läheb edasi ja ökoloogilises, kus kõik läheb halvemuse poole. Just sellele ökoloogilisele toetub aga kogu elu. Ökosüsteem liigub kokkuvarisemise suunas. Kui see laev upub, viib see meid endaga kaasa. Ja see ei lähe põhja mitte 50 või 100 aasta pärast, vaid üsna varsti.

Kõik vähegi asjasse pühendunud teavad, et see on tõsi, kuid keegi meist ei taha seda uskuda. On ju vana maailm juba nii pikka aega püsinud, et küllap ta seisab ka edasi, vähemalt nii kaua kui meie elame ja võib-olla veel 1000 aastat.

Worldwatch kaardistab olukorda aastal 1991 nii majanduse kui ka keskkonna seisukohalt. Ajavahemikus 1980–1990 kasvas kaupade ja teenuste hulk maailmas 15 miljardilt dollarilt 20 miljardi dollarini. 1990. a. saavutas maailmakaubandus 3 miljardi dollari väärtuse. Samal ajal tõusid börsikursid rekordkõrgustele ning igal aastal loodi siis miljoneid uusi töökohti.

Kui pöörame pilgu ökoloogia maailma, näeme hoopis teistsugust pilti. Igal aastal vähenesid maakera metsad Austria suuruse maa-ala võrra. Igal aastal hariti uut põldu Austraalia nisupõldude pindala võrra. Metsade hävitamine ja fossiilse kütuse kasutamine lisab kasvuhoooneefekti atmosfääris ja mõjutab kliimat. Õhu saastumine raskendab elu sadades linnades. Mürgid ja kemikaalid rikuvad põhjavett. Lagedaks jäänud piirkonnad ja saastumine panevad proovile maa bioloogilise kandevõime. Samal ajal kui viljeldavad taimed kiratsevad, hävib hulgaliselt algupäraseid taimeliike, mis moodustavad aluse viljaaretusele.

Kõige murettekitavam on siinjuures asjaolu, et valitsused ei ole ärganud olukorda nägema. Kuigi tööstusühiskond näib viivat meid vastu hukatusele, jätkatakse samadel rööbastel. Euroopa Liidust on selles osas olnud veel suuremad süüdlased idabloki maad. Kuid ka EL-i tulevase kasvu filosoofia võib põhjustada ökoloogilise katastroofi, millel on ettearvamatud tagajärjed. Tõsiseks teeb asja see, et tegemist ei ole üksiku maa vaid terve mandriga. Kui maakera kõige tööstuslikum piirkond jätkab oma endisel kursil, mõjutab see tervet maailma.

Taoline lühinägelik poliitika tekitab probleeme eelkõige selle teostajatele. EL-i maad peavad ise maksma täie hinna keskkonna kahjustamise eest. Jõed, järved ja põhjavesi saastuvad, erosioon hävitab pinnast, metsad surevad välja. Kui kliimamuutus tulevikus ka veel merepinda tõstab, lüüakse Euroopat kõva käega. Siis ei jää vee alla mitte üksnes Kaug-Ida tulvapiirkonnad, vaid kaovad ka EL-i maade tihedalt asustatud madalad paigad.

Miski ei viita sellele, et EL tunnistaks reaalselt olukorda ja püüaks muuta oma hävituspoliitikat. Muidugi tehakse kõik, mis võimalik juba tekkinud kahjustuste likvideerimiseks, kuid see on vaid kosmeetiline vahend. Seda radikaalset eluviisi muutust, mis Euroopa päästaks, ei toimu. Siin on tegemist kogu meie eksistentsi alusega. Probleemid jäävad aga lahendamata ja ökoloogiline kell tiksus kaheteistkümnenda tunni poole.

Uued rahvaste rändamised

Elame ajaloo suurimat rännuaega. Mongolite ja germaanlaste rännakud olid tühised võrreldes käimasolevatega, kuid just rahvaste rändamised muutsid ajaloo kulgu.

Migratsioon on kaasajal globaalne nähtus. ÜRO põgenikekomisjoni teatel on maailmas liikvel 78 miljonit inimest. Umbes 100 miljonit inimest elab väljaspool oma kodumaad, ja 20 miljonit neist on põgenikud kitsas tähenduses. Mujale emigreerunud saavad igal aastal sadu miljardeid marku oma kodumaale. Seda on rohkem kui maailma arenguabi tervikuna.

Maailma mastaabis on immigratsioon suures osas Euroopasse suundunud. Miljonid inimesed suunduvad vaese maailma “töötatud maa” poole. Nii kaua kui elatustaseme erinevused läänemaade ja kolmanda maailma riikide vahel püsivad, rändamine vaid lisandub. Seda ei peata üksi müür ega piirivalve.

EL-i sees on immigratsioon araabia maadest ja Põhja-Aafrikast põhjustamas rahvastikuprobleeme, millel on lihtne seletus. Samal ajal kui rahvastiku iive on Euroopas nullilähedane, toimub Vahemere ida- ja lõunakaldal rahvastiku plahvatuslik kasv. Aastal 1950 moodustas Türgi ja Aafrika põhjaranniku rahvaarv kolmandiku Vahemere-äärsete maade rahvastikust. Praegu on vastav näitaja 50% ja kümne aasta pärast elab neis piirkondades juba kaks kolmandikku Vahemere ümbruse rahvastikust. Surve Lõuna-Euroopa suunas kasvab.

Rahvastiku sissetulvamist on püütud takistada, kuid lõpuks on märgatud, et see ei tasu ära, ning on püütud olukorraga leppida. Euroopa Liidu kapital, mille muide suures osas moodustavad araabia naftamiljonid, suundub nüüd Itaaliasse, Lõuna-Prantsusmaale, Hispaaniasse ja Portugali eesmärgiga rajada uusi tööstusi. Sinna oodatakse suurt noortetulva, nii et odavat tööjõudu on piisavalt. Investeeritud kapital toodab seal palju rohkem kui Põhja-Euroopas, mille tööstus on Lõunale konkurentsivõimeline alla jäämas.

Rahvastiku vananemine toob ka põhja poole suuri noortehulki. Praegu arvatakse, et Lääne-Euroopasse tuleb 20 miljonit immigranti, kuid see on ainult hoiatus. Saksa kultuuriuuriija Hans Magnus Enzenberger väidab, et tõeline immigratsioon ei ole veel alanud. See nähtus, mille tunnistajad meist saavad, muudab Euroopa täielikult. Ristiusust loobunud läänemaailm moodustab tohutu aatetühimiku, mis on avatud nii Muhamedile kui ka Buddhale. Migratsioonivood on liiga suured, et ülejäänud rahva hulka sulada. Samuti ei ole olemas ühist euroopa kultuuri, millega nad võiksid samastuda. Juba praegu võib näha, et migrantid rajavad oma alamkultuure, mille keskel nad oma traditsioonidest ja isegi oma seadustest kinni peavad. See tähendab, et kaks erinevat seadustikku toimivad kõrvuti, mille tagajärjeks on kindlasti anarhia ja kaos.

Olukorra teeb eriti ebamääraseks fakt, et enamus migrantidest on muhameedlased. On ju islam midagi enam kui lihtsalt usk. See on totalitaarne poliitiline liikumine. Kui islam kusagil kanda kinnitab, ei ole tegemist pelgalt kultuurilise või religioosse kokkupõrkega. Maal tegutseb sel juhul kaks poliitilist süsteemi. Islam on oma olemuselt agressiivne ideoloogia, ning selle toetajad on tulnud Euroopat vallutama.

Muhameedlaste pühas raamatus Koraanis on kirjas “Oh, prohvet, õhuta usklikke võitlusele! Kui teie hulgas on kaksikümne kannatlikku, võidavad nad kakssada, ja kui teil on neid kakssada, siis võidavad nad ära tuhat uskmatut, sest viimased on rahvas, kellel ei ole mõistust” (Suura 8 salm 66).

Keegi islami fundamentalistlik juht on antud kohta tõlgendanud nii, et kui muhameedlased moodustavad 10 protsenti selle maa rahvastikust, kuhu nad on elama asunud, võivad nad haarata mõõga ja vallutada maa. Praegu moodustavad fundamentalistid tulijatest vaid väikese osa, kuid oma innukuse ja vägivalda tõttu on neil oma kaasmaalaste keskel suur mõju.

Euroopas toimuv islami immigratsioon on midagi enam kui üksikute inimeste sisseränne ja ühiskonda sobitumine. See on kollektiivne migratsioon, mille eesmärgiks on levitada islami õpetusi ning luua islami ühiskond. Norra islami asjatundja Tor Olberg ütleb, et Koraan annab tegelikult loa tappa kõik islamile vastupanijad. Pole siis ime, et rahvas kardab fundamentalistlike muhameedlasi.

EL-ile muutub immigratsioon üha kasvavaks probleemiks. Vaevalt suudetakse seda kunagi lahendada. Piirideta Euroopas ei suuda ükski liikmesriik kaitsta end sisserände eest, mis lammutab väljakujunenud ühiskondliku struktuuri.

Maffia ja seadusetus

Mõni aeg tagasi avaldas Taani ajaleht “*Ekstrabladet*” sensatsioonilise pealkirjaga artikli “Maffiast EL-i 13. liige”. Ajaleht rääkis, kuidas kuritegevus on saastanud kogu Itaalia ühiskonna. Kuritegelikud organisatsioonid saavad heroini ja kokaiini salakaubandusest ning müügist muinasjutulisi tulusid. Nad on tõsiseltvõetavaks ohuks uues Euroopas.

EL-i siseturu avanedes ja piiride kadudes paranevad maffia tegutsemisvõimalused oluliselt. Siseturul on itaalia sündikaatidel lihtne tegutseda. Narkootikume toimetatakse vabalt ühest riigist teise ja rahapesu on lihtne korraldada.

Maffia tähendab organiseeritud kuritegevust. Seega ei ole tegemist kellegi “üksiku hundiga”, kes on ühiskonda pugunud ja harrastab taskuvargust. Organiseeritud kuritegevus esindab ühiskonda ühiskonna sees, riiki riigis. See “antiriik” peab aastakümnest teise sõda inimeste ühiskonna vastu. Organiseeritud kuritegevusel on oma seadused ning raudne sisemine distsipliin. Nende seaduste rikkujate jaoks on olemas vaid üks karistus, surmaotsus. Sama armutud ollakse väljaspool seisjate suhtes. See, kes julgeb maffiale vastu astuda või jätta maksmata kaitsemaksu, peab kannatama äärmuslikke tagajärgi.

Sellel kurjuse organisatsioonil, mis loodi esialgselt Sitsiilias paarsada aastat tagasi, on osakondi mitmes riigis. Mõnikord tehakse koostööd, mõnikord sõditakse.

Kõige paremini on tuntud organisatsiooni ameerika haru, Cosa Nostra, mis valitseb USA-s ja mitmetes teistes maades kanda kinnitanud kuritegevust. Kuritegelike organisatsioonide mõõtmeid kajastab asjaolu, et neid peetakse maa suurimaks riigist väljaspool tegutsevaks ettevõtteks, mille puhastulu on võrreldav kümne maa tööstusettevõtte summaarse tuluga. Cosa Nostrat peetakse nüüd nii võimsaks, et riik ei suuda seda iialgi võita ega kuritegevust välja juurida.

Organiseeritud kuritegevus on mitmes riigis pead tõstmas. Ladina-Ameerikas on rajatud tohutuid narkokartelle. Kõikjal maailmas tegutseb hiina maffia. Nõukogude Liidu kokkukukkumisega on esile kerkinud vene maffia. Selle juhid sõidavad täiesti avalikult ringi oma luksusautodega, sest politsei ei suuda ega julge asjasse sekkuda. Terve Venemaa on nelja tuhande liiga pihtide vahel. On väidetud, et maffia kontrollib kõiki erafirmasid ja isegi osa riiklikest ettevõtetest. Sama kehtib kõigi erapankade ja suure osa riigipankade suhtes. Koostööst keelduvaid ärimehi röövitakse, piinatakse ja tapetakse. Vene maffia on oma kombitsad ka välismaale sirutanud, nii USA-sse kui ka Euroopasse ja eriti Saksamaale.

EL-i sees on aga just nüüd itaalia maffia oma võrgustikku loomas. Selle tegevus ulatub mandri iga sopini. Organisatsioon tegutseb nii seaduste raamides kui ka neist väljaspool, mis teeb selle tulubaasist ülevaate saamise peaaegu võimatuks. Tohutute kasumite toel võib maffia haarata enda kätte terveid majandusharusid, loodusrikkusi, varandust ja kultuuriaardeid.

Ameerika ajakirjanik Claire Sterling väidab, et rahvusvahelise maffia tulud on praegu suuremad kui enamiku riikide rahvuslik koguprodukt. Ühendriikide valitsuse arvutuste kohaselt on Ameerika ja Itaalia maffia summaarsed tulud võrreldavad kahekordse Taani rahvusliku koguproduktiga. Traditsiooniliselt tegeleb maffia alkoholi müügiga, narkokaubandusega, pornoäri, prostitutsiooniga, valge orjakaubandusega, hasartmängudega, väljapressimistega ja röövimistega. Nüüd on aga alustatud ka börsitehingute ja finantsoperatsioonidega. Maffia ostab kolmandate isikute kaudu Hispaania ja Luksemburgi riigiobligatsioone. Suur osa Itaalia välisvõlast on juba maffia käes. Maffia on imbinud aktsiaturgudele, ning Itaalia valitsus on arvamusel, et sellel on piisavalt aktsiaid, et turgu mõjutada või börsikrahhe korraldada. Ta võib maa valuutakurssi mõjutada ning teha õonestustööd terves majanduses.

Kõige hirmutavam on see, et maffia tegeleb ka relvakaubandusega – ja mitte üksnes tavaliste relvade, vaid ka tuumarelvade äriaga. Pärast Nõukogude Liidu kokkuvarisemist õitseb must turg ning rikastatud uraani on müüdnud näiteks Liibüale ja Iraagile.

On märke selle kohta, et maffia ei rahuldu enam ühiskonna ärakasutamisega, vaid püüab tegelikult võimu haarata ja moodustada uut ühiskonna koorekihti. See tähendab seadusetuse lõplikku võitu. Maffia ei ole siis enam mingi kurjategijate jõuk, vaid poliitiline mõjutaja, kes on mitmetes riikides valitsusaparaati sisse tunginud. Kõige kaugemale on see jõudnud Itaalias, kus 2600 ühiskonna tugisammast on paljastunud maffia kaastöölistena, nende hulgas ministreid ja tipp-poliitikuid. Uudisteleht *Der Spiegel* on avaldanud Saksamaa luureteenistuse salajase rapordi. Selle põhjal ähvardavad kuritegelikud kartellid õhnestada Lääne-Euroopa poliitilist ja majanduslikku tasakaalu. Itaalia silmapaistvaim maffiakütt Liliana Ferraro ütleb, et Euroopa riikidel on vaid kaks võimalust: kas kaitsta end kuritegevuse eest või anduda sellele.

Peatükk 9

EL ja Põhjala poliitiline olukord

Rootsi ja Norra poliitiline olukord on mitmes osas samasugune. Ka EL-i suhtes on meie probleemide ring olnud enam-vähem sama. Keskustelud on kulgenud samu radu mööda. Üritan seega esitada kokkuvõtte küsimuste ringist, mis on meile muret tekitanud.

“Peaaegu kõik Norra päevalehed on öelnud selge “ja” Norra liitumisele EL-iga kirjutas “*Agderposten*”. “Sama toimus enne 1972. a. rahvahääletust. Kuid viimasel ajal on hiilinud kahtlused suuremate ajalehtede juhtkirjadesse ... EL-i küsimuses on palju keerulisem oma otsust langetada kui valitsus ning suur osa maa poliitilistest ja majanduslikest juhtidest on arvanud ... See, kes on kaljukindlalt Norra liitumise poolt EL-iga, on arvatavasti suhteliselt naiivne või on siis tegemist tendentslike taotlustega. Probleem on nimelt selles, et mitte keegi ei saa täie kindlusega väita, mis suunas Euroopa ühiskond areneb ning missugused põhiväärtused see on endale eesmärgiks seadnud.”

Ajaleht kirjutab realistlikult. EL-iga liitumist võib võrrelda vabamüürlastega ühinemisega – soovi avaldades ei tea taotleja veel, kuhu ta satub, ning liikmeks pääseni ei tea, millega ta on liitunud.

Valitsuse halb tegutsemine

Võib tunduda, et poliitikud tahavad EL-i tormata oma halva tegutsemise tagajärgede vältimiseks.

Mõni aasta tagasi oli meil Norras probleemiks see, et me ei teadnud, kuhu panna nafta eest saadud raha, mis riigikassasse voolas. Raha kasutati palkade ja tootmiskulude tõstmiseks niisugustesse kõrgustesse, et kaotasime kõrgete hindade tõttu oma turud. Mandril paiknev tööstus taandus suuresti. Pankrotid on olnud Norra majanduse nuhtluseks, ning töötus on tõusnud 160 000 registreerituni. Tegelikult on töötuid ilmselt veerand miljonit. Analüütikute hinnangul kasvab see lähitulevikus poole miljonini.

Töötuse on põhjustanud eelkõige poliitikud. Just nemad on koormanud majanduse 150 erineva maksuga ning tõstnud üksikisiku tulumaksu nii kõrgele, et vaatamata pilvedeni ulatuva palgataseme juures on reaaltulud hoopis langenud.

Meie majandust ja tööjõudu tabanud katastroofis ei ole midagi müstilist. Seletus on väga lihtne. Ühiskond ei saa 70%-se maksukoormuse juures normaalselt toimida. Isegi mitte ettekavatsetud ja sihikindla hävituspoliitikaga ei oleks suudetud nii palju kahju tekitada kui viimase 30 aasta jooksul kehtinud maksustamisega. Viiekümnendate aastate keskel moodustasid avaliku sektori kulud veerandi rahvuslikust koguproduktist. Kuuekümnendate alguseks oli see osa kasvanud kolmandikule, seitsmekümnendate lõpuks kulutas avalik sektor poole koguproduktist. Aastaks 1986 oli maksukoorem jõudnud 56%-ni, ning viimastel aastatel olid avaliku sektori kulud paisunud üle 70% koguproduktist. Igast Norra kümnekroonisest viivad avaliku sektori kulutused seitse. Rootsis on olukord enam-vähem sama.

Avaliku sektori kulutuste liigse kasvu peapõhjuseks on bürokraatia, mis on paisunud nagu saiaaigen. Aastast 1987 on Norras erasektori töötajate arv vähenenud 180 000 inimese võrra, kuid avalikul poolel on see samaaegselt kasvanud 60 000 võrra. Lisaks kõigele on raske selgusele jõuda, kui palju avalikus sektoris tegelikult inimesi palgal on.

Teiseks majanduskriisi põhjuseks on salakaval lähenemine EL-ile, mida viimastel aastatel on teostatud. Norra valuuta sidumine EL-iga on toonud kaasa töötuse

ja meie raha väärtuse languse. Sellel on seos ka poliitikute poolt loodud kriisiga panganduses, mis on röövinud väikehoiustajate kodusid ja varandust ning viinud panganduse natsionaliseerimisele.

Kõigepealt trükkis riik miljardeid rahatähti ning teenis üle 50 miljardi krooni paberraha kasumiprotsentidena. Pärast seda uuendati maksuseadust, millest jäeti välja protsentide vähendamise õigus, ning sellega lükati aluselt kinnisvaraturg. Siis kitsendati laenu saamise võimalusi, nii et tuhanded võlgnikud olid sunnitud oma kodudest lahkuma ja pangad said võileivahinna eest need eluasemed endale. Lõpuks haaras valitsus suure osa pangandusest oma kontrolli alla ja koos sellega pankade poolt hangitud omandi. Selles protsessis leidis aset suurim pettus, mida eales nähtud ning kõige õnnestunum natsionaliseerimine. Ekspeaminister Kåre Willoch tunnistab, et just riik on oma tegutsemisega põhjustanud mitmeid võlatragöödiaid. "Plahvatuslik laenuandmine jätkus pärast 1986. a. valitsuse vahetust ja suurdevalvatsiooni. Tagajärjeks oli kõrgem laenuprotsent kui keegi oleks osanud arvata. Lisaks sellele otsustas parlament suuresti vähendada üksikisikutele tehtavaid laenuprotsentide tagasimakseid. Tagajärjeks oli reaalse laenuprotsentide mitmekordistumine, mis viis pankrotti nii ettevõtteid kui ka üksikisikuid."

Oleme juba kaua aega elanud kunstlikus, poliitikute poolt esile kutsutud kriisis, mille sihiks on olnud tasakaalustatus, samas kui rahvas on murdunud oma võlakoomatega tohutute maksude all. Poliitikutel on kogu aeg olnud sihikul Norra liitmine EL-iga, mille eest rahvas maksab suurima töötusega, mida inimesed mäletavad. Samasugune areng on toimunud ka teistes Põhjamaades.

Poliitikud rahva vastu

Kogu Põhjala poliitilist olukorda iseloomustab eelkõige poliitikute ja rahva vastasseis. Demokraatia puudust ei ole põetud mitte ainult seoses EL-iga, vaid sellest on haaratud kogu poliitiline süsteem. Rahva ja juhtide vahele on sündinud tõsine usalduskriis.

Vaatamata sellele, et Norra rahvas ütles 1972. a. EL-referendumil selgelt ühisturust lahti, on poliitikud vähehaaval rahva seljataga Norrat ette valmistanud EL-iga ühinema. Meie maa on registreerunud ka ühisturu nõupidamisele rahvalt asja kohta küsimata. Suur osa hääletajatest tunneb end petetuna või vähemalt manipuleerituna, ning palju arutatud ja ohtlik poliitikute halvustamine saab jälle hoogu juurde.

Kõige imelikum on see, et mitte valijad ei kutsu poliitiku ametist tagasi, vaid need pürgivad ise kõigest jõust eestkoste alla ja tahavad anda oma seadusandlikku võimu Brüsseli kätte.

Enesemääramisõigus

EL-iga ühinemine tähendab suveräänsusest loobumist, iseseisvuse kaotamist. On kummaline, et enamus sellest aru ei saa. Isegi nii tark ja haritud mees nagu professor Arne Noess möönab, et ta ei saa täielikult aru, mida millalgi plaanitakse. Kui ta oli Maastrichti kokkuleppe teksti läbi lugenud, ütles ta: "See võiks avada tuhandete minutaoliste silmad – nende silmad, kes ei ole olnud teadlikud Norra iseseisvust ja olemasolu ähvardavatest jõududest ... Uute dokumentide valgel on Euroopa Liidu eesmärgiks föderatsioon: meid kutsutakse uude ühiskonda, mille üle Euroopa supervõim hoolega valvab."

Taoliste asjadega kokku puutudes ei pane enam imestama seegi, et ühe uurimuse põhjal olid Rootsi parlamendi liikmed EL-i suhtes ohtlikult ignorantsed. Parem ei ole

olukord ka Taanis. “*Arbeiderbladet*” avaldas oma 1992. a. 7. märtsi numbris, et 151-st rahvasaadikust teadis ainult üks, et EL-i seadused ja Euroopa Liidu Kohtu otsused on kõrgemal Taani seadustest ja põhiseadusest.

Selle põhjal võib järeldada, et Norra kolleegide puhul ei ole olukord parem. Poliitikud ei taju, et EL tähendab iseseisvuse lõppu ega ole asju enese jaoks selgeks teinud, ning filosoofia-, õigusteaduse- ja ajaloo professorid ei tunne asja pärast muret.

Liidu pooldajad on vaimustunud mõttest, kui suure panuse nad annavad tuleviku EL-i arengusse. Nad on valmis vahetama enesemääramisõiguse mõju avaldamise õiguse vastu. Mida me aga 2% mõjutusõigusega peale hakkame? Kas pole veidi halb äri: loobuda 98%-ist autonoomiast ja saada vastu 2% õigust sekkuda teiste maade asjadesse? Ja isegi taoline otsustusõigus on täiesti illusoorne, sest Euroopa riiki ei valitse ju rahva poolt valitud organ. Brüsseli bürokraatia võib vabalt teostada oma suurriikliku võimuunelma.

Euroopa Liidust on kavandatud 35 Euroopa ja Vahemere-äärse riigi ühendust. Selles ühenduses jäävad kaasaja iseseisvad riigid maakondadeks või osariikideks, kellel ei ole seadusandlikku võimu, oma kohtusüsteemi, oma raha ega iseseisvat majanduspoliitikat. Nende kaitsejõud asendatakse lääneriikide üksustega. Kas on võimalik veel midagi ära röövida, mis on seotud maa vabaduse ja iseseisvusega?

EL-i liikmelisus muudab meid saunikuteks meie omal maal. See tähendab iseseisva Norra riigi lõppu. Seega on EL-iga liitumine vastuolus Norra seadustega. Ühiskonnateaduste professor dr. Johannes Andenoes ütleb põhiseaduse 112. paragrahvi tõlgendades, et Norra ei saa iialgi ühineda uue poliitilise liiduga. Ta toob esile seiku, mille suhtes parlamendil ei ole õigust otsust langetada.

“Oletame, et parlament otsustab end võimu juurest taandada ning luua ainuvalitsusliku riigi, nii nagu Saksa Riigipäev seda 1933. a. praktiliselt tegi. Või oletame, et põhiseadusliku konflikti järel likvideeritakse monarhia ning luuakse vabariik; või tehakse näiteks otsus Norra liitmise kohta mõne suurema riigiga, mis on vastuolus põhiseadusega, kuna Norra on vaba ja iseseisev. Niisugused seadused tähendavad meie valitsuskorralduse rikkumist.”

Kõigi Põhjamaade rahvuslik vabadus ja iseseisvus on samal viisil põhiseaduse poolt kaitstud.

EL ja põhiseadus

Seos põhiseaduse ja EL-i liikmelisuse vahel on problemaatiline kõigile uue Euroopaga liituvatele riikidele.

Riigi konstitutsiooniline süsteem väljendub põhiseaduses, ja põhiseadus seisab oma olemuselt rahvuskogust kõrgemal. Põhiseaduse põhimõtted on muutumatud. Põhiseadus on kõigi ülejäänud seaduste alus. Parlament ei saa kehtestada seadusi, mis oleksid põhiseadusega vastuolus. Põhiseaduse vaim ja põhimõtted on muutumatud. Üksikuid seadusi võib vajadusel muuta. Norra enda põhiseadus annab juhtnöörid, kuidas seda teha ning kaitseb ise end muutuste eest, mis oleksid rajatud juhuslikule enamusele parlamendi istungil või üldise arvamuse mööduvale mõttevälgatusele. Kaitse on kahekordne. Kõigepealt ei tohi põhiseadust muuta enne, kui parandusettepaneku esitamise järel on korraldatud referendum. Seega on hoolitsetud selle eest, et rahvas ise tegeliku seadusandjana saab võimaluse ning aja muudatust hinnata ja seda avalikult arutada. Teiseks sisaldab põhiseadus garantii, et selle muutmiseks on vaja kahte kolmandikku parlamendi häältest ning korraldataval referendumil sama suurt rahva toetust.

On lubatud muuta vaid üksikuid seadusi. Isegi üksmeelne parlament ei saa muuta põhiseaduse põhimõtteid ega vaimu. Põhiseadus kõrvaldab niisiis enamuse diktatuuri võimaluse ja tagab teatud demokraatlike õiguste muutumatuse ja püsimise. Isegi üksmeelne parlament ei saa tühistada sõna- ja trükivabadust, sest sel juhul tegutsetaks vastuolus põhiseadusega. Norra parlamendil ei ole õigust likvideerida demokraatiat ja kehtestada diktatuuri.

Põhiseaduses on seega osi, mida ei saa muuta ei parlamendi enamuse ega ka rahvahääletuse abil. Kui näiteks demokraatiat kukutatakse, tähendaks see kogu seadusandluse ja riigi kokkuvarisemist. Taoline olukord võiks tekkida ainult võimuhaaramise või revolutsiooni kaudu – olgu see siis verine või veretu.

Kõige kindlamalt on tagatud kahe Norra põhiseaduse pügalad - 1. ja 49. – püsimine. Esimene kõlab nii: “Norra Kuningriik on vaba, iseseisev, jagamatu ja sõltumatu riik.” 49. on suunatud sisepoliitikale ja seadustab rahvavalitsuse. Rahvas on tegelikult ise seaduste andja. Parlamendis on vaid rahva poolt valitud esindajad.

Just need põhipügalad on vastuolus Norra liitumisega EL-iga. Ühinemisega on vastuolus kõige esimene paragrahv, mis väidab, et Norra on iseseisev ja sõltumatu riik. Taoline suveräänsusest loobumine, millest on juttu olnud, ei ole ju seaduslik? Kuidas rahvas sellele vaatab? Kas asi otsustatakse parlamendis või rahvahääletusel?

Põhiseadus annab vastuse neile küsimustele ja see on lihtne. Väikesi muudatusi tohib teha parlamendis kahe kolmandiku poolthääletusega, kui rahvas on enne saanud referendumiga nõu oma arvamuse kohta. Põhiseaduse põhimõtteid ja vaimu puudutavaid muudatusi ei tohi aga üldse teha. Niisuguste muudatuste tegemiseks ei ole olemas mingit legaalselt vahendit.

Poliitiline vaidlus põhiseaduse üle

On selge, et demokraatiat puhul on rahvahääletusel oluline roll. Eriliselt tuleb see esile olukorras, kus parteid on samal arvamusel või ei oska teha valikut. Kui rahvas ei suuda oma häält kuuldavale tuua parlamendi sees toimival hääletusel, on selleks vaja leida muid võimalusi. Taolises olukorras on rahvahääletus sobivaks vahendiks. Kuid seegi ei tohi murda põhiseaduse põhimõtet enamuse määra kohta. Samuti ei ole enesestmõistetav, et rahvahääletus oleks siduv. See võiks muutuda kergeks teeks enamuse diktatuuri kehtestamisel.

Nõuandval rahvahääletusel kuulub asja juurde see, et hääli mitte üksnes ei loendata, vaid neid ka kaalutakse. Arvesse tuleb võtta mitmeid asjaolusid: kui suur protsent rahvast on hääletusel osalenud, nende geograafiline ja ametialane jagunemine, jne. Rahvas on nõu andnud, kuid ei määra otsust. Kui hääled jagunevad tasavägiselt, siis tuleb hoiduda rahvast lõhestamast.

Tundub, et Oslo ülikooli ühiskonnateaduste professor Thomas Wyller on põhjalikumalt neisse küsimustesse süvenenud. Ta ütleb, et realses olukorras on tegemist ühe nõudmisega, millega tuleb arvestada võimaliku poolthääle ülekaalu puhul. “Väga vähesed on arvamused, et parlament võib öelda “jaa”, kui rahvas ütleb “ei”.

Wylleri arvates on kergemeelne mõelda, et EL-i küsimust võib otsustada rahvahääletuse abil. Võib osutada, et rahva hääle tõlgendamine muudab probleemi veelgi teravamaks. Meie ühiskonna tuleviku seisukohalt on oluline, et kaotajad – ükskõik kummad nad oleksid – lepiksid oma lüüasaamisega. Nii võib toimuda aga vaid siis, kui mingis otsustamisetapis ei ole avaldatud survet. Igasugune manipulatsioon tekitab rahvas kibestumist.

Mainitud ühiskonnateadlane kirjutab järgnevalt: “Mida on vaja selleks, et parlament võiks seaduslikult muuta 1972. a. rahvahääletuse tulemust? Sellele

küsimusele ei leidu juriidiliselt õiget vastust. See tuleb lahendada poliitiliselt. On põhjust veenduda mõnes seigas, mis võivad tähendust omada. Kõige lihtsam on lasta enamusel küsimus otsustada, sõltumata selle suurusest. Niisuguse formalismi vastu võib aga tõstatada hulgaliselt vastuväiteid. Suur osa neist on rajatud hääletenamuse nõudele - see tähendab 60, 70 või isegi 75 protsenti kooskõlas parlamendi enamusega. Põhjus on küsimuse kaugeleulatuvates tagajärgedes. Tegemist on põhiväärtustega, mitte mõne tollimäärusega. Vastuväiteid on raske tõrjuda, eriti 50/50 olukorras.”

Pärast mõningate probleemide mainimist küsib professor: “Kas on võimalik takistada seda, kes soovib heita pilku numbrite taha ega usalda tulemuste analüüsil pelgalt matemaatikat?”

Osa pooldaval seisukohal olevaid poliitikuid on kindlalt arvamusel, et parlamendisaadik on kohustatud hääletama kasvõi iseenese ja oma valijate veendumuste vastu, kui rahvahääletus näitab tühist pooldajate ülekaalu. Kuid mitte ainult juristid vaid ka terve hulk poliitikuid on erineval arvamusel. Isegi pooldajate juht 1972. aastast, riiginõunik Reidar Carlsen, ütles pärast hääletamist: “Ütlesin veel enne rahvahääletust, et 51%-ne toetus oleks liiga väike. See peab olema vähemalt 60% ja jagunema ühtlaselt üle kogu maa, et võiksime saada EL-i liikmeteks.”

Õigusteaduste doktor ja professor Frede Castberg, kes avaldas oma ülestähendusi antud küsimuses, oli samal seisukohal ja rõhutas, et oleks täiesti õigustatud nõuda “rohket osavõttu rahvahääletusest ja tunduvat enamust liikmelisuse poolt”. Ta suhtus täiesti tõrjuvalt ideesse, et parlament on kohustatud järgima ebapiisava enamuse “nõu”, mida ta pidas põhiseaduse 93. paragrahviga vastukäivaks.

Justiitsminister Hans Haugland oli samal arvamusel, kui ta 1972. a. ütles, et võiks asuda liikmelisust pooldama vaid kvalifitseeritud enamuse ees. Selle all mõtles ta kahte kolmandikku enamust.

Juba 1971. a. kutsuti Norras ellu tööriühm tulevast rahvahääletust ja sellega seonduvat ette valmistama. Rühma liikmeteks olid ühiskonnateaduste asjatundjad ning tuntud poliitikud nagu Einar Förde, Bergfrid Fjose ja Gunnar Garbo. Komitee otsustas, et ta ei ütle lahti vähemuse õigusest liikmelisust takistada, mis on põhiseadusega tagatud. Toonitati, et parlamendisadikutel pole ei õigust ega kohustust lasta rahvahääletuse vähesel enamusel oma käitumist dikteerida.

Nagu märkame on nii keskpartei kui ka sotsialistlikud vasakpoolsed samal seisukohal, et nad ei soovi end siduda võimaliku napi poolthääletajate enamusega. Liitumist pooldavate poliitikute ja toimetajate süüdistused, kes kritiseerivad neid demokraatlike mängureeglite rikkumises, on puhas oportunism. Keskpartei juht Anne Enger Lahnstein peab õigustatuks nõuda 60%-list pooldajate hulka, et tunda seda enda suhtes kohustavaks. Parlamendi spiiker Hallvar Bakke tööparteist peab vajalikuks asjakohast enamust rahvahääletusel, sest põhiseadus nõuab seda parlamendilt.

Niisugune seisukoht võib tunduda õigena, kuid samas on see olemuselt vale. Tegemist ei ole nimelt põhiseaduse üksiku määruse vormiga, mida parlamendil oleks õigus muuta. Asi on mitmetes põhiseaduse muudetamatutes põhimõtetes, mida põhiseadus ise keelab parlamendil puutuda. Tegemist on kogu süsteemi alustagedega. Põhiseaduse esimene paragrahv kinnitab ju, et Norra on “vaba, iseseisev, jagamatu ja sõltumatu riik”. Ning paragrahv 49 annab seadusandliku võimu Norra rahvale, kes omakorda loovutab selle parlamendi saadikutele. Siiski on parlament juba Euroopa majanduspiirkonna kokkuleppes alates hakanud loovutama võimu Brüsseli ametnikele. Kes on parlamendi enamikule andnud õiguse loovutada Norra rahva põhiseadusega tagatud seadusandlikku võimu võõramaisele komisjonile?

On täiesti arusaamatu, kuidas võib taolist suveräänsusest lahtiütlemist nimetada vaid “üksikute seaduste korrastuseks, mis ei muuda põhiseaduse vaimu”? Tegemist on

põhiseaduse kesksete põhimõtetega, konstitutsiooni alusega. Kui nimetatud asjaolu ei ole vastuolus kesksete põhimõtetega, siis mis üldse on need põhiseaduse ideed, millest ei tohi loobuda?

EL-i seadusandlus

Nagu oleme märganud, loobub Norra õigusest võtta vastu uusi seadusi, mille tagab põhiseadus ja meie enda justitiissüsteem. Vastutasuks topitakse meile kurgust alla tuhandeid uusi EL-i poolt kehtestatud ja seaduse jõudu omavaid määrusi. Euroopa majanduspiirkonna kokkuleppe taustal käib asi juba täie hooga. Kui palju määrusi ja direktiive oleme juba saanud, seda vaevalt keegi teab. Avaldatud on umbes 1400 uut seadust ja umbes 14 000 lehekülge juriidilist teksti. Asjatundjate arvestuste kohaselt on tegemist 60 000 lehekülje juriidilise materjaliga.

Kuna EL-i direktiivid on õiguslikus mõttes rahvuslikest seadustes kõrgemal, isegi üle põhiseaduste, tähendab see, et tuleb muuta umbes 100 seadust. See on meie ajaloo suurim seaduste muutmine. Seadused, mida on omal ajal arutluste ja asjatundjate ärakuulamise kaudu põhjalikult ette valmistatud, muutuvad ühel hoobil. Keskpartei parlamendifraktsiooni esimees Johan J. Jakobsen ütleb, et selle asjaga minnakse “üle kivide ja kändude”. EL-i asjatundja Fridtjof Frank Gundersen nimetab seda “hüsteeriliseks graafikuks”. Prof. Eivind Smith ütleb, et tegemist on “demokraatliku probleemiga”. Õigusteaduse professor Torstein Eckhoff peab tegutsemist “täiesti vastutustundetuks”.

Kuid Gunnar Sakugil tööparteist on lohutuse sõna rahututele: “Kõik seatakse meie ette valmis kokkuleppena. Meie asi on ütelda “jah” või “ei”.” Tema arvates ei tohi parlament esitada muudatusi konkreetsetes küsimustes.

Küll on kummaline seisukoht! Parlament ei tohi isegi mitte teha muudatusettepanekuid, rääkimata sellest, et midagi ette võtta. See on seadusandluse mängimine. Meie seadusandlikud organid on juba alistatud kummitempliteks. Saadikud võivad harjutada oma osa Euroopa Parlamendis. Rahva poolt valitud esindajad ei tee seal mingeid ettepanekuid. Nad võivad ainult debatte pidada.

Kogu rahvast puudutavaid tähtsaid seadusi, on siiski tulemas, ja need tõrjuvad kõrvale meie rahvuskogu, kes on olnud austusväärne seadusandja. Neist võiks mainida vanaduspensioni, töötajate turvalisust, hooldekodusid, õpetajate koolitust, kuritegevust, jne. puudutavaid seadusi. See on alles algus. Kui EL laiendab oma seaduste kogu, peab Norra parlament alandlikult oma seadused EL-i omadega vastavusse viima. Juba praegu võib näha, et osa muutusi on väga radikaalsed.

Veel talumatumaks teeb olukorra fakt, et see puudutab meid kõiki, kes oleme siiani elanud vaba maa vabade kodanikena. Nüüd valitsetakse meie üle Brüsselist. EL-i seadused ei puuduta mitte ainult maid ja riike, vaid ka liikmesriikide kodanikke. Brüsseli ja Euroopa Komisjoni poolt avaldatud teadaandes “Euroopa Ühendus ja selle õiguslik süsteem” mainitakse “sõltumatut õigussüsteemi, millele alluvad nii liikmesriigid kui ka nende kodanikud”. Euroopa majanduspiirkonna kokkuleppega on meid juba alistatud EL-i seadustele ja meilt on ära võetud see õiguslik kaitse, mida oleme Norra kodanikena kogeda saanud.

Tähtsaks demokraatlikuks põhimõtteks on, et nii seadusandlik kui ka järelevalve võim on rahva enda käes. Meil peaks olema õigus ise anda välja seadused, mille järgi meie üle valitsetakse. Meie õiguslik süsteem nõuab, et meie üle võivad kohut mõista ainult need, keda oleme selleks volitanud. Nüüd see süsteem muutub. Parlamendi esindajad on ulatuslikult ületanud oma volitusi. Oleme valinud nad endale

seaduseandjateks ja mitte selleks, et nad meid võõra ebademokraatliku õigussüsteemi kätte loovutaksid.

Mõned seadused, mida Euroopa Liiduga ühinedes saame, on väga kahtlased. Justiitsüsteemi korrupsioon on mõnedes teistes riikides meist juba palju kaugemale jõudnud. Geenitehnoloogia oma patentidega ja päriliku aine käsitlemisega on reaalsus. Aborditablette on juba kaua kasutatud. Järgmisena jõuavad meieni surmatablid. Mõningates EL-maadades on aktiivne surmaabi juba kasutusel. Hollandis tapetakse igal aastal tuhandeid vanu ja haigeid. EL-i liikmena on meil kohustus järgida seadusi, mis on palju paganlikumad meie enda juba kehtivatest seadustest.

Euroopa majanduspiirkonna ja üleminekuperioodi määrused

Üks EL-protsessi vaieldavamatest sammudest on olnud Euroopa majanduspiirkonna loomine. Tegemist on EL-i ja EFTA-maade vahel sõlmitud kokkuleppega. Lühidalt öeldes astub selle kokkuleppega jõusse kaks kolmandikku EL-i lepetest, ilma et osavõtjateks saaksid EL-i liikmed.

Euroopa majanduspiirkonna kokkulepe peab silmas EL-i tähtsamaid eesmärke, ning on midagi palju enam kui varasemad vabakaubanduslepped. See tagab nn. 4 vabadust: kapitali, kaupade, teenuste ja isikute vaba liikumise. EL-i seadused oma 1400 määrusega astuvad jõusse ning Euroopa Liidu Kohus muutub kõrgeimaks juriidiliseks instantsiks, kuigi loodaks veel mingi eriline Euroopa majanduspiirkonna tribunal. Kõik Norra kolm riiklikku võimukandjat – parlament, valitsus ja ülemkohus – alistatakse kokkuleppe jõustudes EL-ile¹.

Sotsiaalmajanduse professor Steinar Ström on arvamusel, et majanduse vallas on erinevus Euroopa majanduspiirkonna ja EL-i vahel pigem formaalne. Tähtsaim erinevus nende kahe vahel on see, et Euroopa majanduspiirkonna kokkuleppes on võimalik lahti ütelda. Kohe tuleb aga lisada, et kui mingi riik on kord EL-i süsteemidesse sattunud, on neist väga raske eralduda.

Euroopa majanduspiirkonna kokkuleppe taust on veidi hämar. Teame, et Euroopa Komisjoni esimees Jacques Delors tahtis tühistada EFTA-maade vabakaubanduslepingu, mis takistas tolliliidul realiseerimast oma proteksionistlikke taotlusi. Korruga nõudis ta EFTA-maade liitumist rahvusvahelise organiga ja EL-i seadustega nõustumist, selleks et 4 vabadust nende territooriumil kehtima hakkaksid.

Selles olukorras töötas pr. Brundtland koos Delors'iga välja Euroopa majanduspiirkonna kokkuleppe piirjooned. "*Verdens Gang*'i" toimetaja nimetab visandit rahandusministri "geniaalsuspitseriks". EL-i vastaste poolel valitses üksmeelne arusaam, et tegemist oli taktikalise mänguga Norra haaramiseks EL-i "tagaukse kaudu ja silmad kinni seotuna". Hakati rääkima poliitilisest pettusest ja riigikukatamisest. Innukas vastane Johan I. Holm kirjutas: "Euroopa majanduspiirkonna eesmärgiks ei olnud luua alternatiivi EL-liikmelisusele vaid valmistada teed probleemideta maandumisele Brüsseli rüppe." Keegi teine on lisanud: "See on kindlasti ainuke viis, kuidas Euroopa Liit EFTA maad oma kontrolli alla saab."

Isegi siis kui Euroopa majandusühendus oleks EL-i liikmelisusele alternatiiviks, võib kahelda, kas ettepaneku tegijad ise seda usuvad. Kahe Taani Brüsseli korrespondendi väitel möönis pr. Brundtland juba 1991. a mais Brüsselis avalikult, et Euroopa majanduspiirkond on tegeliku liikmelisuse ootetuba. Nende kahe ajakirjaniku arvates võistlevad EFTA-maad Euroopa majanduspiirkonnast rääkides teesklemises.

---

¹ Euroopa majanduspiirkonna kokkuleppe jõustus 1. jaanuaril 1994.

Per Vassbotn kirjutab “*Verdens Gang*’is”, et alguses oli tavaline kuulda kõrgetelt valitsusliikmetelt Euroopa majanduspiirkonnast kui algatusest, mis EL-liikmelisust ette valmistab. Hiljem tuli asja veidi maskeerida. Kõik oli aga juba nii avalikuks saanud, et Anne Enger Lahnstein ütles: “Hea, et paljastus see salakaubandus, mida Euroopa majanduspiirkond kavandas.”

Arvatavasti ei ole EL-debati puhul miski põhjustanud suuremat kibestumist kui viis, kuidas pooldajad parlamendis oma asja ajasid. Enamus poliitikuid hülgas mõtte uurida oma valijate arvamust referendumiga abil. Samuti tõrjuti Euroopa majanduspiirkonna ja põhiseaduse juriidiliste seoste uurimine. Euroopa majanduspiirkonna kokkulepe suruti parlamendis läbi siis, kui oldi kindlad, et enamus on selle poolt. Kõik ei olnud sugugi nii ausad kui naispoliitik, kes avalikult soovitas: “Hääleta täna selle poolt – nüüd oleme enamuses. Mida sügis toob, seda me ei tea!”

EL-i ja Euroopa majanduspiirkonna vahel on olnud palju juttu nn. erilepingust, mille saavutamine eesmärgiks seati. Sellest ei tulnud aga midagi välja. Jõuti vaid üleminekuaja määrusteni. Rooma kokkuleppe põhjal on kõigil EL-i kodanikel samad õigused. Mitmed EL-maad nõuavadki, et kõik riigi piiridest väljapoole jäävad merepiirkonnad, mis kuuluvad EL-ile, oleksid avatud nende kaluritele. Seitsmekümnendate aastate nõupidamistel lepiti kokku, et rannariikide kaluritel on ainuõigus kalastamisele kuni 12 miili kauguseni rannast. Kokkulepe pidi kehtima 20 aastat. Mis aga pärast seda saab?

Vana maailma liivakellast on liiv otsa saamas. Me ei tea aga päeva ega hetke, mil see sünnib. Ehk peaksime kuulama Otto Bronxi: “EL-is saab Norral olema sama raske kui arengumaadel takistada oma energiaressursside haaramist välismaise kapitali poolt. Euroopa majanduspiirkonna kokkulepe ei puuduta seda, kui palju kala meilt ära viiakse või kui palju konserve võime müüa EL-i turul. Küsimus on selles, kas võime ise otsustada oma elutingimuste üle.”

Peatükk 10 EL ja Põhjala majanduslik seisund

Peamised argumendid EL-iga liitumiseks on olnud majanduslikku laadi. See rõhuasetus jätab varju tähtsaid fakte. Kas rahvusliku vabaduse ja iseseisvuse nimel ei tasuks loobuda mõningatest majanduslikest eelistest?

Kuna majandus tundub paljudele tähtsamana, vaatleme seda valdkonda lähemalt. Kas on kindel, et me EL-iga ühinedes nii palju võidame? Kas meid ootab seal ainult heaolu ja turvalisus? Ja kas eemalejäämine toob meie peale ainult viletsuse? Kas olukord on nii dramaatiline ja paindumatu, nagu mõned seda esitavad, et Põhjamaad ei saa enam ise hakkama, kui nad end Brüsseli sülle ei heida? Kas meie olukord on nii hull? Ja kas maailma ajaloos on ühtegi näidet selle kohta, et vasallriigil on paremad tingimused kui vabal maal?

Majanduse osas räägime rahast, kuid mitte ainult sellest. Tegemist on ka toiduga. “*Adgerposten*” kirjutab oma juhtkirjas: “Raha asetamine toidust ettepoole on maale eluohtlik.” Küsimus on keskkonnas, puhtas õhus ja vees, oma maas. Majanduse valdkonda kuulub väga palju asju.

Tööstus ja kaubandus

Tööstuse seisukohalt on hädavajalik ühineda EL-iga ja pääseda nende siseturule, öeldakse meile. Sellega saame endale sadade miljonite tarbijatega turu ja meie õnn on garanteeritud.

Äri valdkonnas on omad probleemid. Vähemalt Norras on kõige suuremaks takistuseks asjaolu, et oleme kaotanud selle turu oma kõrgete hindade tõttu. Teine probleem on selles, et siis on Euroopa superturul vaba ligipääs meie koduturule. Nad tulevad oma superhindadega, mis on 30 – 40% madalamad hindadest, mida meie oleme võimelised pakkuma. See põhjustab raskusi. Töötus kasvab.

Lisaks sellele ei tähenda EL-liikmelisus ainult turu laienemist, vaid ka piiranguid. Neis valdkondades, kus oleme veel konkurentsivõimelised – ja õnneks neid veel jätkub – võime praegu kaubelda terve maailmaga. Olukord on teine, kui kuulume riikide ühendusse, mis peab majanduslikku sõda teiste superriikide vastu. Muidugi pääseme EL-i siseturule, kuid see turg on tollibarjääriga kaitstud ülejäänud maailma eest. Rahvusvahelised kontsernid suudavad neist barjääridest läbi murda. Kuidas on aga lood meie väikeste ettevõtetega?

Praegu ei ole muide võimatu müüa oma kaupa EL-maadesse, kuigi oleme ühendusest väljaspool. On küsitav, kas me ehk selles suunas liigselt ei pinguta? EL-maad on meie suurimad kaubanduspartnerid, ja on võimalik, et keskendumine liiga ühekülgsele just nendele. Kui oleme konkurentsivõimelised, ostetakse meie käest liikmepabereid küsimata. Muidu nad oleksid rumalad, sest meie ostame neilt rohkem kui nemad meilt. EL-pooldajad väidavad, et ilma liitumata satume piiramisrõngasse. Seda kartes nad ei ole oma “sõpradest” just eriti heal arvamusel. Kaitstagu meid taoliste “sõprade” eest!

Mis puutub maailma merenduslepingusse, mis on Norrale eriti oluline, siis EL-i lipu all hakkavad purjetama väga vähesed laevad. Meiegi laevad on ju läinud maksuparadiisimaade lippude alla.

Naftatootmine on Norrale eriti tähtis küsimus. EL-i sees on meie naftavarudega seonduv suuremaks probleemiks kui liidust väljaspool olles. Nüüd ammutame sealt pidevalt raha oma riigikassasse. Praegu saame teha soodustusi kodumaistele naftafirmadele, samuti otsustame ise allhankijate üle. Euroopa majanduspiirkonnas ja

EL-is on kõik teisiti. EL on juba välja töötanud oma naftadirektiivid ja “Euroopa härra” teab, kes on majas peremees.

EL peab oluliseks, et kõigil oleks vaba ligipääs naftatööstusele. Kas need, kes parlamendis Euroopa majanduspiirkonna poolt hääletasid, teadsid, et nad annavad ära suure osa Norra rahvuslikust omandist?

Turism

Turism on uus majandusharu, kuid see on suur äri ja mõnele maale peamiseks elatusvahendiks. Šveitsi kõrval on Norra riigiks, mis võiks kasvatada oma osatähtsust Euroopa turismis. Ei ole palju neid maid, kus oleks nii kaunis ja vahelduv loodus. Ainult kõrged hinnad takistavad selle majandusharu kasvu. Me võiksime aga ka ilma EL-i abita langetada oma hinnad Euroopa keskmisele tasemele.

Turistide teenindamiseks tuleb kasutada oma ressursse. Sellel oleks suur tähtsus rahva tööhõivele hõredalt asustatud piirkondades. Ei ole kindel, et välismaised hotelliketid peaksid silmas niisuguseid eesmärke. Lisaks sellele ei ole kõik massiturismi vormid ka mitte soovitatavad.

Võime siis järeldada, et EL-iga ühinemine ei ole sugugi vajalik. Just Põhjamaadel on oma praegusel kujul selles osas midagi pakkuda. Meil on puhast õhku, puhast vett, puutumata loodust – kui vaid suudaksime seda kõike säilitada.

Just seetõttu on alarmeeriv, kui teatud tugevad jõud EL-i sees tahavad teha Norrast ja Põhjalast Euroopa prügitünni. Kas kõlab liialdusena? Võib vaid tõdeda, et teatud olukorras ei luba Euroopa Liidu Kohus keelduda riigil jäätmete vastuvõtmisest. Madalmaade jäätmetransportija kaebuse järel andis Euroopa Komisjon Belgia kohtusse, sest Valloonia oli otsustanud keelduda jäätmete toomisest oma territooriumile. Kohus tühistas keelu ja Belgia pidi nõustuma kahjulike jäätmete toomisega oma maale. Nimelt ei tohtinud kohelda erinevalt kodumaist ja välismaist tööstust.

Kõige hullemad on tuumajäätmed. On tehtud plaane kasutada Põhja-Rootsit Euroopa tuumajaamade eluohtlike jäätmete hoidmiseks. (Hans Strandberg kirjutab sellest “*Dagens Nyheter*’is” 25. septembril 1991.) Rootsi keskkonnaminister on püüdnud üldist arvamust maha rahustada, kuid EL-i direktiivid räägivad oma keelt.

Ka Norra keskkonnaminister võttis sõna: “Siin ei tohi iialgi midagi taolist juhtuda!” Bürokratides ei ärata rahutust see, mis kõige rohkem meid teisi häirib – nimelt asjaolu, et Euroopa Liit kõike määrab. EL-i sees käsitletakse jäätmeid kaubana, ning seal valitseb kaupade vaba liikumise põhimõte.

EL-s kasvab prügi hulk 65 tonni võrra sekundis. Prügimäed on pungil täis. Jäätmetest tuleks lahti saada, ning pilgud pööratakse Põhja-Rootsi ja Norra poole. Meie ei ole aga planeerinud, et peaksime elama taolises keskkonnas. Ja turistidki ei kipu haisvate prügmägede ligi.

Kalastus

Muistsetest aegadest peale on Norra rahvas hankinud elatist jahinduse ja kalastamisega. Meie elu sõltub sama palju nii merest kui maast. Meri on olnud rannarahva põld, millest on kogutud saaki, nii nagu seda tehakse sisemaa põllulappidelt. Nüüd on oht, et see “merepõld” meie käest ära võetakse.

Kalastamine on Norra majanduses tähtsusest kolmandal kohal. EL-i printsiibid nõuavad väga selgelt, et Rooma kokkuleppe “vaba mere” põhimõtte kohaselt tuleb kõigile liikmesriikidele tagada pääs Norra kalastuspiirkondadesse. Praegu lubatakse

Rooma lepingule veel erandeid, kuid need kehtivad vaid aastani 2002. Rooma kokkulepe on EL-i põhiseadus ja sellele ei tehta mööndusi.

Kui kokkuleppe määrused ellu rakendatakse, antakse sellega löök meie majandusele, mis hävitab tuhandete kalurite toimetuleku ja tühjendab Norra rannikupiirkonnad elanikest. Siiani on osutunud võimatuks saavutada Rooma kokkuleppes nn. püsivat erandit. Võime loota vaid sellele, et üleminekuaja määrused lükkavad meie hävingu kaugemasse tulevikku. Pärast seda täidavad tuhanded Euroopa kalalaevad Norra rannikupiirkonnad.

Asi on väga lihtne ja samas dramaatiline. Ooteajal tegeldakse vaid arvukate pisiküsimustega ja "ajutiste" seadustega. Kuigi need katavad meie silmad kinni suure peaküsimuse suhtes – kas Rooma kokkulepe rakendub või mitte – on ka neis mitmeid olulisi asju. Peame vaid meeles pidama, et kui meie suhtes hakkab kehtima Rooma kokkulepe, siis on need probleemid ja nende lahendused tähtsusetud. Pärast seda ei ole meil enam suuremat õigust oma vetele kui mistahes teisel EL-i liikmesriigil.

Peamine probleem on EL-i kalastuspoliitikas. Suurtel aladel teostatakse katastroofilist röövkalapüüki, mis tegelikult tühjendab mere kaladest. Näiteks Newfoundland'i madalikul on see juba toimunud, Põhjamerel aga on see tõsiseks probleemiks. Kanada kalurid hoiatavadki meid: "EL-iga liitudes juhtub teiega sama, mis meiega toimus." Nüüd lõpuks on EL-i ametnikud probleemi märganud, ja tahaks loota, et midagi ette võetakse.

See tohtu probleem on juba mõjutanud Norra rannarahva elu. Norra ametnikud on pühendanud aastaid nende elatist hävitavale EL-i liikmelisusele. Koos sellega tulevad moodsad traalerid ning tõmbavad veed kalast puhtaks. Samal ajal keelavad ametnikud kalastuse fjordides, mis on olnud meie õiguseks aastatuhandeid. Asjaga on mindud nii kaugemale, et karistatakse neid, kes püüavad mõne kilo kala oma perekonna ja naabrite rõõmuks. Kalurid peavad kaldalt pealt vaatama, kuidas välismaalased merel vabalt möllavad. Kuigi fjordid on kala täis, neid ei tohi puutada.

Niisuguse meeletu ja süd ametu tegutsemise eesmärgiks on terve majandusharu – rannikukalastus - välja juurida. Kalandusspetsialist Per Solemdal kirjutab: "Moto all, et rannikulaevastik on liiga suur, on võetud vastu seadusi, millega sunnitakse kalureid oma toimetulekust loobuma." Koos kalastusega muutub ajalooks tuhandeid väikesi maalapikesi piki rannikut, sest nende viljelemine ilma kalapüügita ei tasu end ära.

Juba nüüd on 80% kalavarudest kontingenditud, kuid seegi ei suuda norra kalureid päästa. Prof. Otto Brox on avalikustanud kalastusameti plaanid pakkuda kalakontingente müügiks. Välismaistel hiidkontsernidel on neid lihtne kokku osta. Kõigepealt tuleks neid kontingente norra kaluritele pakkuda, kuid EL-i raames on see võimatu. Inglismaa kohtu otsus ajab kalurid paanikasse. Hispaania kalur sai õiguse kalastada Inglismaa kontingendil, pärast seda kui ta oli ostnud Inglismaa kalalaeva.

EL-i poolt antud õigusega voolab meie rannikule tuhandeid välismaalasi ostma vabalt kalalaevu koos varustusega. Samuti ei ole takistusi välismaistele kontsernidele, kes rajavad rannikule oma kalatöötlemisettevõtteid. Kõik see toimub Norra kalatööstuse arvel.

Rahvas ei ole asjast kuigi palju teadlik, ning kõigil on ebameeldiv tunne, et plaane meelega salajas hoitakse. Informatsioon on olnud puudulik algusest peale. Suurt tähelepanu äratas see, kui endine Norra EFTA-delegatsiooni aseesimees Synnøve Fjellback avalikult välja ütles, et Euroopa majanduspiirkonna kalastusleping on Norrale ebasoodus. Ta väitis ka, et Norra ministrid on asja kohta väärinfot andnud. "Mulle on sellest küllalt. Mitmeid kordi olen istunud pressikonverentsil ja kuulnud, kuidas kaubandusminister esitab avaldusi, mille kohta me ametnikena teame, et need on valed." Kui EL-i seadusandluse uurija Peter Örebeck tahtis tema poolt esitatud teateid

kontrollida, öeldi talle, et asja tuleb hoida saladuses. Siiski kinnitati talle telefonis, et Taftöl on olnud õigus.

EL ja põllumajandus

Põllumajandus on Norra majandusharudest tähtsaim. Samasugune olukord esineb ka mitmetes teistes riikides ja maailmas tervikuna. Põllumajandus on ühiskonna alus. Kogu elu sõltub sellest.

Missugune on aga EL-i põllumajanduspoliitika? See on tähtsaim küsimus EL-i puudutavate küsimuste arutelus. See on olulisem kui finantsmajandus, kultuur või valitsusvormid. Põllumajanduse puhul on tegemist rahva ellujäämisega.

Käesoleval hetkel mõjutab põllumajanduspoliitikat EL-i ületootmine. Mida teha paisuvate tagavaradega? See paneb meid unustama, et elame näljahäda piiril. Norra toidutagavarast piisab vaid mõneks nädalaks. Rootsil on toitu tagavaraks 27 päevaks. Rahvusvaheline keskmine on 25 päeva. Viidendikul maailma rahvastikust ei ole piisavalt toitu. 800 miljonit inimest nälgib.

Vaatleme sellest seisukohast mõningaid küsimusi.

a) Toidu hind ja kvaliteet. On kummaline, et see toit, mida rikkuses elav Euroopa oma rahvale pakub, on kõige eba puhtam, mida mistahes eelnev sugupõlv on söönud. Euroopa hästi elavad täiskasvanud ja lapsed saavad mõnikord alaväärtuslikumat toitu kui kolmanda maailma inimesed. Arengumaades sureb rahvas nälga, kuid Euroopas ja Ameerikas surevad inimesed nn. kõrge elatustaseme haigustesse.

Kõige hirmutavam on asjaolu, et madal toiteväärtus on tingitud teatud poliitikast. On neid, kes antud olukorrast kasu lõikavad. Viitan sellele, mida on varem mainitud EL-i keskkonnapoliitika kohta. Kas nüüd rakendatakse seda poliitikat meie maal ellu?

Trondheimi piirkonna Toiduainete Kontrolli Komitee aseesimees Ivar Hellesnes on uurinud Euroopa majanduspiirkonna kokkuleppe tagajärgi. Ta kritiseerib kõvasti Norra Toiduaineteametit ebapiisava informeerimise eest ja toob esile hulgaliselt tõsiseid tagajärgi toiduainete järelevalve osas. Tema sõnade kohaselt on valitsus andnud toiduaineteametile määruse anda asja kohta teatud suunitlusega informatsiooni. Toitu tuleb rohkem lisaaineid ja rohkem värvaineid. Näiteks lubatakse kasutusele võtta 17 uut värvainet ja 2000 lisaainet. Samas väheneb ainete tähistamine, nii et rahval on raskem teada, mida ta sööb.

Keegi ei ole Hellesnesi sõnu tühjaks teinud. Riigi toiduainetenõukogu seletuse põhjal on toit EL-maades veel ebatervem. Seal on toitudes rohkem suhkrut ja rasvu, ning ka südamehaigused on seal tavalisemad kui meil. Neid reegleid tahetakse aga ka meile tuua. Halva kvaliteediga tooted on odavamad ja vaesemad inimesed peavad neid ostma. Rikkad inimesed võivad aga tervislikumalt toituda.

Hellesnesi poolt tõstatatud küsimus on tõsine, kui valitsus on pannud pähe suukorvi ametile, mille ülesandeks on teavitada toodete terviseriskidest. Tavalises olukorras oleks niisugusest asjast tõusnud üldine lärm, kui saab teatavaks, et müügile on tulnud kahjulikke tooteid. Nüüd tahetakse aga riskid maha vaikida.

Hellesnes väidab, et kavatsetakse lubada ka mitmete toiduainete kiiritamist. Kiiritus hävitab ka puu- ja juurviljade ning liha loomulikud bakterid. Nii muutuvad toiduained vastuvõtlikumaks ohtlikele bakteritele nagu salmonella. Praegu on salmonelloos probleemiks kõigis EL-riikides. Koos sissetoodava lihaga kasvab haiguse levimise oht ka meil.

Ühelgi EL-riigil ei ole luba võtta kasutusele rangemaid norme, nii et ka sel teel ei suuda me haigust eemal hoida. Samal ajal rakendub nn. Cassis de Dijon-põhimõte, mille põhjal väljastpoolt EL-i saabuv toode liigub vaid ühe EL-maa kaudu. Näiteks võidakse aafrika sealiha tuua sisse vaid Itaalia tolli kaudu, mille järel võib seda vabalt kõigisse liikmesriikidesse transportida. Liha võidakse müüa kaupluses, nii et ostjal ei ole aimdustki, kust see pärit on. Nakkushaiguste levimise oht kasvab suureks.

Üheks probleemiks on see, et EL lubab kasutada kemikaale ja ravimeid, mis on Skandinaavia maades keelatud. Lihatootmises kasutatakse kasvuhormooni. Turule minevas lihas on ka ravimite jääke, ning inimesele võib üle kanduda ravimitele allumatuid baktereid. Geenitehnoloogia lisandub. Juba 140 vähki põhjustavalt ainelt on kõrvaldatud vähiriski hoiatus. Loetelu võiks lõputult jätkata.

EL-i sees on hakanud tõsist muret põhjustama põldude viljelemine, mis hävitab pinnast ja mürgitab põhjavett. Olukorra kriitilisust kujutab fakt, et saksa beebitoidu valmistajad on pöördunud rootsi köögiviljakasvatavate poole, et osta porgandeid, mida on kasvatatud "puhtal maal".

Pole kahtlust, et Euroopa majanduspiirkonna kokkulepe, mis parlamendis läbi suruti ilma EL-i direktiive uurimata, on põhjustanud meie maale märkimisväärsed terviseprobleeme.

b) Globaalne vaatenurk. Mainisime juba möödaminnes, et toiduprobleem maailmas on kriitiline. Toitu on varuks vaid 25 päevaks. See tähendab, et näljahäda on inimkonnast vaid kuu aja kaugusel. Elame peost suhu. EL-i põllumajanduspoliitika on selle tõsiasjaga ilmses vastuolus.

World Watch-instituut paljastab, et 1980-ndate aastate keskel toimus maailma teraviljatoodangus midagi ootamatut. Viljatoodangu kesksed näitajad nagu viljeldavate maade pindala, viljatoodangu suurus elaniku kohta, jne. hakkasid liikuma allapoole. Hoiatavatest märkidest hoolimata jätkavad EL-riigid ja ka teised Euroopa maad oma meeletut põllumajanduspoliitikat. Lühidalt kokku võttes on see järgmine: põllumajandusest tuleb ära lõigata nii suur osa kui võimalik! Kõigepealt tuleb siirduda intensiivtootmisele, nii et põllumaast pigistatakse välja maksimaalne toodang. Taolise näiliku ületootmise tõttu kõrvaldatakse kasutuselt suurel määral põllumaad. Kerge pilk maailma olukorrale näitab, kui mõtlematu taoline teguviis on.

Geograaf John Hilli poolt esitatud ülevaade räägib karmi keelt:

- 1) Viljeldava maa suurus inimese kohta väheneb.
- 2) Kunstliku niisutamise abil viljeldav maa väheneb.
- 3) Erosioon lisandub nii võimsalt, et viljeldavat maad kaotatakse rohkem kui uut maad suudetakse kasutusele võtta.
- 4) Metsade maharaiumine lisandub kontrollimatult, mis põhjustab suurt kahju.
- 5) Geneetiline vaesumine jätkub niisuguses proportsioonis, et kultuurtaimede aretamise aluseks olevad looduslikud taimed hävivad. Samal ajal aretatud taimed haigestuvad ja surevad välja.
- 6) Kasvuhooneefekt ja osoonikadu kahjustavad atmosfääri, mis põhjustab probleeme ka toiduainete tootmises.

Trond Wormstrand kirjutab, et maailma põllumehed ei suuda enam toota toitu rahvastiku kasvamise tempos. Kõige murettekitavam on Aafrika saakide vähenemine elaniku kohta. Tuleks aga olla sama mures ka sellepärast, et maailma "kindlad" viljaaidadki - Põhja-Ameerikas, Okeaanias ja Argentiinas - taanduvad. On märke selle kohta, et mitmetes paikades läheneb põllumajandus tootmise ökoloogilisele piirile.

Olukorras, kus miljonid juba nälgivad, kus tuhandeid lapsi sureb päevas toidu puudusesse või vale toitumise tagajärjel, kus maailma lõplik toiduainete kriis on järjest lähemal – selles olukorras on EL-i põhimõtteks vähendada põllumajandustoodangut ja

hävitada ülejäägid. Samal ajal ostavad inimesed võileivahinna eest loomasööta maadest, kus oma rahvas elab toidupuuduses. Nüüd peaks siis Põhjala liituma selle laastamisega! Vaest maailma tuleks hakata veel põhjalikumalt paljaks röövima.

c) Toiduga varustamine. Röövpoliitika on ohtlik ega saa kesta igavesti. See on ohtlik nii meile enestele kui ka tühjaks lüpsitud maadele. Meie toiduga varustatus hakkab nimelt sõltuma väga ebakindlast turust. Võttes arvesse toiduainete tagavarad maailmas ning rahvusvahelise olukorra, räägib kõik sõltumatu toiduainetevaru kasvatamise poolt. Meie aga liigume vastupidises suunas! Pärast EL-iga liitumist saab see "areng" alles tegeliku hoo sisse.

Norra põllumajandus on alla viidud. Nüüd oleme astumas hävingu teele. Enne Teist maailmasõda oli Norras 300 000 talupoega, nüüd on järel vaid 70 000. Siis oli 214 000 talu, nüüd 95 000. Taludest 206 00 tegeles piimatootmisega, nüüd teeb seda 28 000. Kuid sellestki veel ei piisa Oslo poliitikutele. Ametnike põllumajandusvastasel poliitikal on kõrgem eesmärk: põlluharimine piiratakse 13 000, kõige rohkem 18 000 peremehega. Pärast seda ostame toitu EL-ist või arengumaadest. Piima toome Taanist. Mida me saame ja millise hinna eest, see on selle aja mure...

Selleks et põllumehed täielikult põlvedele panna on riik keelanud krediidi andmise. Juba kaks riigisekretäri on hoiatanud pankasid põllumajandusele raha andmast. Maa peamise majandusharu pääs laenurule on takistatud. See ehk ongi juba EL-i sulamine, kus välismaisele kapitalile on avatud kergem tee osta Norrast farme. Taani aja kombes on taas kasutusele võetud².

Kurdetakse, et toit on Norras kallis, ja nii see tõepoolest ongi. See on muide tingitud ebaõigest põllumajandustoetuste jagamisest. Toodangu hulka piiratakse ja põllumajandust püütakse muuta efektiivsemaks. Need vahendid ei kutsu aga esile hindade langust. Müügihinnas peegeldub toetus vaid vähesel määral. Kui tootjad oma kauba ka tasuta ära jagaksid, oleks sellel kauplusesse jõudes siiski üsna kõrge hind. Importkaupade odavus on suures osas tingitud sellest, et nende liikumine tootjalt tarbijani on efektiivsem. Teisest küljest tingivad Norra kõrged kvaliteedinõuded toidukaupadele nende hinna, mis ei ole iialgi konkurentsivõimeline madalama kvaliteediga välismaiste kaupadega võrreldes.

Kuigi me praegu oma kodumaiste toiduainete eest enda arvates liiga kõrget hinda maksame, on küsitav, kas me neid liiga kalliteks võime nimetada. 50 aastat tagasi kulutasime toidule 40% oma sissetulekutest, praegu aga ainult 15%. Kas seda on liiga palju?

Kõigele lisaks annab sõltumatu toiduga varustatus meile teatud garantii. Meie, sõda näinud inimesed, teame, mida tähendab oma toimiv põllumajandus. Tegelikult see päästis meie rahva. Ka kaasajal peaks valmisolek toiduaineid toota olema seatud kõige tähtsamaks eesmärgiks. Nüüd on see veelgi olulisem kui eales varem. Meie enda osa on praegu madal, vaid 45%. Kriisiolukorras on välismaised turud ebakindlad.

Sõltumatuse toidu osas teeb eriti oluliseks fakt, et elame aatomiajastul. Ma ei pea silmas niivõrd tuumasõda kui õnnetusi tuumaelektrijaamades. Tuumajaamu on üle kogu Euroopa - nii idas kui läänes, ning nende potentsiaalne ohtlikkus on üldteada. Tegelikult on vaid aja küsimus, millal Tšernobõli taoline õnnetus kordub. Vaatamata ametnike salatsemise püüetele teatakse nii mõndagi, mis toimus pärast vene tuumareaktori plahvatust. Suured piirkonnad saastusid. Nii Norra kui ka Rootsi tundrates liikunud põhjapõtrade liha muutus sedavõrd radioaktiivseks, et see ei kõlvanud enam toiduks. Lammastes mõõdeti radioaktiivsust kuni Walesini välja. Kõike seda põhjustas õnnetus, mida klassifitseeriti suhteliselt väikeseks ja ohutuks. Millal

---

² Kalmari liidu kaudu peremehetsesid taanlased Norras kuni 19. sajandi alguseni.

tahes võib juhtuda palju suurem õnnetus. Vene aatomijaamad on nüüd veel halvemas seisundis. Kui suured piirkonnad Kesk-Euroopas mõne õnnetuse tagajärjel saastuksid, ei jääks neil EL-maadel enam üle toitu ekspordiks. Niisuguses olukorras saaks selgeks sõltumatu toiduga varustatuse tähtsus.

Ka Rootsis on inimesed hakanud mõtlema sellele, milline tulevik ootab Rootsi põllumajandust EL-s. Endine “Volvo” juht Pehr Gyllenhammar seisab otsustavalt vastu Rootsi põllumajanduse allaviimisele. Ta kardab, et maaviljelust tabab Rootsis sama katastroof nagu see juhtus kalandusega.

Ajaleht “*Dagen*” toetab Gyllenhammarit, öeldes: “Rootsi maaviljeluse allaviimine tähendab tohutu potentsiaali raiskamist. Me lämmatame oma ressursid ning jätame samal ajal põllumajanduses ja toiduainetetööstuses tuhandeid inimesi töötuteks. Kitsalt vaadates on tõsi, et mujal on toit odavam kui Rootsis. Sellest aga ei lähtu, et rahvamajanduse seisukohalt oleks soovitatav vähendada oma toiduainete tootmist importkaupade kasuks. Suuremahuline toiduainete import eeldab ekspordi lisandumist, et tasakaal säiliks. Kui ei ole raha maksta, siis ei saa ka kaupu osta. Praegune poliitika on ohtlik ja meeletu. Käegakatsutavas tulevikus võib maailmas vaevalt rääkida toiduainete üleküllusest: vastupidi – areng on ähvardav. Kuidas võib seletada seda, et nii eriliste eeldustega maa annab end teiste hoolde?”

Ühes teises artiklis öeldakse: “Viimastel aastatel on maalitud pilt, nagu oleks EL Rootsi suurte probleemide lahendaja ning Euroopa rahumeelse arengu eelduseks. See on aga tahumatu ja sihipäraselt ette söödetud lihtsus. EL ei taga Rootsi püsijäämist ega langemist.”

d) Asustusviis. Maailma rahvastik elab peagi suurlinnades. Probleem on globaalse iseloomuga. Rahvas voolab väikelinnadest, maalt, džunglitest ja kõrbetest uute paabeli tornide juurde. Seal metropolide slummides elavad miljonid viletsamates tingimustes kui ükski varasem sugupõlv inimkonna ajaloos. Aafrika džunglites, Aasia tasandikel ja mere ääres on vähemalt värske õhk ja puhas vesi. Seal elati Jumala looduse keskel. Slummides elavad inimesed tehisklikus maapealses põrgus, mida saastavad heitgaasid ja väevliaurud. EL-i põhimõttesse ei ole vähimalgi määral kuulunud nende “inimmanalate” tekkimise ärahoidmine.

Põllumajanduspoliitika, millele EL-iga liitumine ja Euroopa majanduspiirkonna kokkuleppe meid sunnivad, muudab tervet meie asustusviisi. See on revolutsiooniline plaan. Norra rannarahvastik asustatakse ümber linnadesse, Norra orud tühjendatakse. Norra saab endale maastiku, mis on sama tühi, nagu oleks sealt “must surm” üle käinud.

Ka Rootsi on EL-iga liitumise ja maalt linnadesse ümberasumise künnisel. Toimetaja Carin Stenström kirjutab nn. mõrvadest põllumaadel. Ta püüab analüüsida, missugune kurjuse jõud sunnib poliitikuid osalema taolises ühiskonna muutmises. Mõistlikku põhjust on olnud raske leida. Ületootmise ja kulutuste probleem on olnud liialdatud.

Otsene toetus põllumajandusele moodustab avaliku sektori kulutustest vaid protsendi ja seega on tegemist üsna tühise rahamääraga.

Carin Stenström arvab, et meeletulikus katses päästa Rootsi eksporditööstust avavad poliitikud maa EL-i subsiidiumi saavatele toodetele ning annavad oma põllumajandusele surmahoobi.

Taani on juba proovinud, mida tähendab Põhjamaale EL-i sees põllumajandusega tegeleda. Valitsus viis Taani Euroopa Liitu farmerite ja kalurite toetusel. Nad nägid Euroopas vaba ja avatud turgu. Tegelikkus osutus aga hoopis teistsuguseks. Viimase 10 aasta jooksul on vastavalt EL-i direktiividele 12% talumajapidamistest likvideeritud. Nüüd tuleb neist likvideerida veel 20-30% suurte EL-maade ületoodangu tõttu. Taani parimad põllumaad jäävad sööti. Kord Euroopa

viljaaidana tuntud maa impordib nüüd põllumajandustooteid, mida tal endal siiani külluslikult oli.

Väike osa põllumehi hakkas tootma mahepõllumajandustooteid, mida müüdi otse. Nüüd seda enam ei lubata. EL hävitas lootusrikkalt alanud tegevuse. Praegu ostavad rikkad sakslased taanlaste talusid endale puhkepaikadeks – ja see on nimelt lubatud.

Põhjala rahvad seisavad pöördelise valiku ees. Kaua aega tagasi igatses üks rahvas nii kangesti Egiptuse lihapottide juurde, et oli valmis selle nimel orjuses jätkama. Kas meie oleme see sugupõlv, kes on valmis müüma võõrastele inimestele Jumala poolt meile antud kodukülad?

III OSA EUROOPA LIIT JA PROHVETEERINGUD

Peatükk 11 Mis on prohvetering?

Käesoleva raamatu peamiseks ülesandeks on näidata, et meie päevil Euroopas asetleidvad sündmused on Piibli prohveteringutes ette kuulutatud. Need kuuluvad pilti lõpuaegadest, mille Piibel meie silmade ette maalib. Enne kui asja lähemalt uurime, vaatame, mis on ehtne Piibli prohvetering.

Prohveteringuid ei tohi segi ajada inimlike ettekuulutuste ja meediumide ennustustega. Tõelise prohveteringu ja astroloogide poolt koostatud horoskoopide vahel on sama palju ühist kui õigel ja valerahal.

Suur prantsuse mõtleja Blaise Pascal on öelnud: “Kristluses esineb tõelist prohvetlust, mida ei ole üheski teises usundis.”

Ainult Jumal teab tulevikku

Prohvet Jesaja raamatust loeme, kuidas Jumal nõuab paganate ebajumalatelt, et nad ütleksid, mis tulevikus aset leiab: “Jutustage endisist asjust, missugused need olid, et saaksime südamesse võtta ja mõista nende tulemusi! Või laske meid kuulda tulevase asju, kuulutage, mis tuleb pärastpoole, et me teaksime, kas te olete jumalad” (Js 41:22, 23). Kuid vanad Paabeli jumalad ja neid ebajumalaid teenivad preestrid ei osanud tuleviku kohta midagi öelda. Ükski paganausk ei suuda seda.

Ainult elav ja tõeline Jumal teab tulevikku. Ja ta ütleb, et ta ei tee midagi ilmutamata seda enne oma teenijatele, prohvetitele. Need Jumala mehed rääkisid Pühast Vaimus kantuina ning nende ütlused kirjutati Piiblisse.

Tunnistus Piibli usaldusväärsest

Piiblis on kõikjal prohveteringuid, ning on selge, et see asetab Piibli usaldusväärse otsustavale proovile. Need prohveteringud kas täituvad ja kinnitavad seega, et Piibel on Jumala inspireeritud Sõna – või Piibel osutub pettuseks, sest ennustused ei läinud täide.

Kui Piibli prohvetisõnumid ei oleks täitunud, võime olla kindlad, et Piibli vaenlased oleksid kandnud hoolt selle teatavastegemise eest. Aastasadade jooksul on ristiusu vastased püüdnud Piiblist vigu otsida. Nad on üritanud nõrgestada usaldust selle loodusteaduslike ilmutuste vastu ning äratada kahtlusi selle ajaloolise tõepärasuse suhtes. On rünnatud ka Piibli moraali ja eetikat. Tähelepanuväärne on aga fakt, et piiblikriitikud ei ole iialgi tõsiselt üritanud äratada kahtlusi prohveteringute täitumise osas. Selle asemel püütakse väita, et need prohveteringud pandi kirja pärast sündmusi, kuna nad on nii täpselt täitunud. On aga päevaselge, et mõned neist prohveteringutest toodi esile isegi sadu aastaid enne nende täitumist.

Kui Piibel ei oleks tõsi, siis oleks seda väga kerge tõestada. Meil on aga tegemist raamatuga, mis ennustab tulevase sündmusi üsna detailselt. Ta näitab meile inimkonna teed muistsetest aegadest kuni kauge tulevikuni. Piibli prohveteringud on imeliselt täitunud: sõna-sõnalt ja täpselt.

Täitunud prohveteringud

Prohvetid ennustasid Iisraeli tähelepanuväärset ajalugu. Juba Mooses rääkis sellest, et nad hajutatakse kõikide rahvaste keskele. Neid pidi vaenatama, kuid nad pidid siiski rahvana püsima jääma. Viimsetel päevadel pidi nad uuesti oma maale kogutama. Meie, kes me tänapäeval elame, võime selle ennustuse täitumist oma silmadega näha. Prohvetiteeringud muutuvad ajalooks.

Prohvetid on rääkinud ka Iisraeli naaberrahvaste saatusest. Egiptuse ajaloo osas on prohvetiteeringud täitunud. Kui Niinive seisis oma võimsuse tipul, ennustati Assüüria riigi hävingut. Tänapäeval ei ole sellest tohutust linnast midagi järel. Ajal, mil Tüürost peeti vallutamatuks, ennustati, et temast saab paljas kalju, kus kalurid oma võrke kuivatavad. See on foiniiklaste vana pealinnaga ka sündinud. Prohvet Taaniel andis üldpildi maailma ajaloo kohta kuni lõpuaegadeni välja. Tuleme selle juurde hiljem tagasi. Kõigepealt vaatleme aga kõige olulisemaid - messiaanlikke ennustusi.

Peatükk 12

Messiaanlikud prohveteringud

Kõige olulisemad on messiaanlikud prohveteringud, mis läbivad punase lõngana tervet Vana Testamenti. Lähemalt vaadates oli Iisraeli usk midagi sügavam kui vaid käsuõpetus. See oli töotuse usk, mis oli rajatud messiaanlikule lubadusele, mille Jumal rahva esiisale Aabrahamile andis. Jumala suureks plaaniks Iisraeli suhtes oli selle rahva kaudu maailmale Messia andmine. Sellepärast öeldaksegi: “Sinu seemnes saavad õnnistatud kõik maailma rahvad” (1Ms 12:3).

Tulevase Lunastaja pilt joonistub Vana Testamendi prohveteringutes detailselt välja. Ennustused on nii selged, et ei ole kahtlust, keda nad puudutavad: Naatsareti Jeesust. Jeesus viitas ise neile, öeldes, “Aabraham nägi minu päevi” ja “Mooses kirjutas minust”. Mäejuutluses kuulutas ta, et oli tulnud täitma käsuõpetust ja prohveteid. Naatsareti sünagoogis kõneldes luges ta messiaanlikku prohveteringut Js 61:1,2 ja kuulutas siis: “Täna on see kirjakoht teie kuulates täide läinud” (Lk 4:21).

Jeesuse puhul on tegemist mitme ainulaadse asjaoluga, näiteks sellega, et ta on inimkonna ajaloos ainuke isik, kelle elulugu on detailselt ja veatult ette kirja pandud. Ette on kuulutatud tema sündi teatud suguvõssa, tema elusündmusi, tema surma ja ülestõusmist. Kui ta avalikult kuulutama hakkas, olid prohveteringud tema kohta kirja pandud ja tuntud juba mitmete eelnenud sajandite jooksul. Neil oli oma koht juutide pühades kirjutistes. Kõik need täitused ajaloolises isikus Kristuses, ja vaid temas. Vaatame nüüd lühidalt neid prohveteringuid.

Messia tulek

Vanas Testamendis oli täpselt ennustatud, kust Messias pidi tulema. Aabrahamile oli antud töotus Messia kohta. Seda lubadust uuendati Iisakile, Jaakobile ja Juudale ning seoti Taaveti ja tema kuningliku liiniga. Oli ette kuulutatud, et Messias tuleb Taaveti soost, kuid mitte vägeva kuningapojana, vaid tähtsusetu ja vaese neitsi pojana.

Oli seega ennustatud, et Messias sünnib neitsist, (Js 7:14). See oli Jumala poolt antav märk. Taolisel viisil sündinuna võis Jeesus olla tõeline Jumal ja samal ajal täiuslik inimene. Sündivat last pidi Js 9:5 põhjal kutsutama Vägevaks Jumalaks ja Igaveseks Isaks.

Laulus 2 nimetatakse Messiat Jumala Pojaks. Laulus 45 nimetatakse Messiat Jumalaks ja tema trooni Jumala trooniks. Prohvet Jeremija raamatus nimetatakse teda Jumala nimega: “Jahve (Jehoova), meie õigus” (Jr 23:5,6). Sama esineb ka Js 40:3 ja MI 3:1. Prohvet Miika ütleb, et tema põlvnemine on igiaegadest (5:1). Sakarja raamatus nimetab Jumal teda oma kaaslasest, mis viitab tema võrdvärsusele Jumalaga (13:7). Vanas Testamendis on seega mitmeid kohti, mis juba ette tunnistavad Jeesuse Kristuse jumalikkust.

Prohvet Miika ennustab, et Messias sünnib Petlemmas (5:1). Juudi kirjatundjad tõlgendasid seda prohveteringut messiaanlikuna (Mt 2:5).

Oli ilmutatud ka Messia tulemise aeg. Selle kohta on 3 prohveteringut. 1Ms 49:10 ilmneb, et Messias tuleb enne, kui Juuda on kaotanud oma valitsuskepi. Roomlased kõrvaldasid viimase juutide kuninga Arhelaose ja pagendasid ta mõned aastad enne Jeesuse sündi.

Edasi ilmneb, et Messias pidi tulema siis, kui teine tempel veel püsti seisis (Hg 2:7-9). Sama kinnitas Taaniel (9:26). Nimetatud Taanieli raamatu kirjakoht on kolmas prohvetering Messia saabumise aja kohta. Tn 9:24-27 on kõige olulisem messiaanlik

prohveteering Piiblis. Selle põhjal kulub teatud sündmusest Taanieli ajal 69 seitsmeaastast tsüklit Messia hävitamiseni, ning siis pidi vaenlane hävitama ka templi ja Jeruusalema. Prohveteering täitus täpselt Messia tulekuga. Roomlased hävitasid Jeruusalema aastal 70.

Messia elu ja tegevus

Vana Testamendi prohveteeringud kirjeldavad Messiat pühana ja süütuna. Js. 42:1 räägib Jumal oma valitust, kellest tal on hea meel. Seda prohveteeringut kinnitas Jumal oma häälega taevast, siis kui Jeesust ristiti. Messias pidigi olema patuta, sest ta pidi surema teiste pattude eest (Js 53). Ta pidi olema sama õige kui Jumal, sest teda nimetatakse “õigeks võsuks”, kes on “Jehoova, meie õigus” (Jr 23:5,6).

Jesaja raamatu messiaanlikes lauludes Issanda sulasest kujutatakse Messia heatahtlikkust ja alandlikkust, tema püha meelelaadi ja olemust.

Evangeeliumid kirjeldavad Jeesuse elu ja sõnu ning näitavad tema eluloo kaudu prohveteeringute täitumist. Terve maailma kirjanduses on need neli evangeeliumi ainukesteks kirjutisteks, kust leiame kirjelduse täiuslikust inimelust. Kuna evangelistidel oli elav pilt silme ees, võisid nad anda temast sellise kirjelduse, mida suurimadki kunstnikud ei ole suutnud teha.

Prohvetid Jesaja ja Malakia ennustavad, et eelkäijad valmistavad Messiale teed. Jeesus ütles, et see täitus Ristija Johannese isikus (Js 40:3, Ml 3:1, vrd. Mt 3:1-3).

Jeesuse enda tegevust on mitmetes prohveteeringutes põhjalikult kirjeldatud, kus öeldakse, et ta kuulutab head sõnumit vaestele. Ta teeb suuri imesid, avab pimedate silmi ning tervendab haigeid. Peale Galileas tegutsemist (Js 9:1,2) siirdub ta Jeruusalemma, kuhu ta saabub vaesena ja alandlikuna, kuid täis päästvat armu (Sk 9:9). Kõik see täitus Jeesuse tegevuses.

Messia surm ja ülestõusmine

Messiaanlike prohveteeringute keskmes on ennustused Kristuse kannatustest, tema surmast ja ülestõusmisest. Vana Testament maalib pildi hüljatud Messias, kes tuli omade juurde, kuid keda ei võetud vastu (L 69:4, Js 53:3). Teda vihati põhjuseta. Ta oli nurgakivi, mille ehitajad (rahva juhid) hülgasid (L 118:22). Sõber reetis ta (L 41:10; 55:13), jüngrid jätsid ta maha (Sk 13:7). Ta müüdi 30 hõberaha eest, ja see hind anti potisepale (Sk 11:12, 13). Teda löödi ja peksti, tema peale sülitati ja teda pilgati.

Laul 22 kujutab tema ristilöömist. Niisugune hukkamisviis oli ajal, mil see laul kirjutati, Iisraelis tundmatu. Tema käed ja jalad pidi läbi torgatama (s. 16, vrd. Sk 12:10), kuid ühtegi tema luud ei murtavat (L 34:21; 2Ms 12:46). Talle pidi antama juua äädikat (L 69:22). Selles prohveteeringus laotatakse meie ette Messia kannatused. Tema riided jagatakse meeste vahel ning kuue üle heidetakse liisku (s. 19). Kuuleme tema hüüdu: “Mu Jumal, miks sa mind maha jätsid?”

Jesaja 53. peatükis suunab prohvet oma pilgu Kolgatale, kus Messias arvatakse kurjategijate hulka. Jesaja mitte ainult ei kirjelda Messia kannatusi, vaid näitab ka tema kannatamise ja surma põhjust. Ta kannab patu karistust asenduskannatajana, keda arvatakse kurjategijate hulka.

Jeesuse matmist rikka mehe hauda (Js 53:9), seda, et tema ihu ei näe kõdunemist ning tema ülestõusmist surnuist (L 16:10), tema ülendamist Jumala paremale käele (L 68:19) – kõike seda on prohveteeringutes kirjeldatud viisil, mis on sageli sama elav kui samade sündmuste ajalooline ülevaade evangeeliumides. Eelpool on mainitud vaid osa Jeesuse kohta käivatest prohvetisõnumitest.

Kristuse kannatusi kirjeldavate prohveteringute kõrval esineb Vanas Testamendis ettekuulutusi ka tema aust ja kirkusest ning tema tagasitulekust päästja ja kohtumõistjana.

Varakiriku kuulutus

Uue Testamendi kirjutistest ja kõnedest, mida Apostlite tegudes esitatakse, näeme, et apostlid viitasid oma kuulutuses Kristusest sageli Vana Testamendi messiaanlikele prohveteringutele. Näiteid apostlite kirjutistest: Mt 1:22, 23; 2:1, 15-18; 4:13-16; 8:17; 12:17; 13:35; 21:4; 26:54, 56; Mk 14:49; Lk 22:37; 24:44; Jh 12:38; 13:18; 15:25; 17:12; 19:24, 28, 36; jne.

Näiteid apostlite kõnedest: Ap 2:31; 3:17-19; 10:43; 13:29; 17:2,3; jne.

Just Vana Testamendi tunnistus oli apostlitele tähtsaimaks kinnituseks selle kohta, et Jeesus, kellest nad kuulutasid, oli Jumala Messias. Apostlid ei rõhutanud niivõrd imesid, mida Jeesus tegi, kuivõrd nad soovisid tõestada juutidele ja paganatele, et Jeesus on Messias, kelle tulekut Vana Testament ette kuulutas. Prohveteringud tunnistavad imedest kindlamalt.

Prohveteringute usaldatavus

On võimatu, et kõigi nende prohveteringute täitumine oleks toimunud juhuslikult. Peter Stone on käsitlenud seda teemat 1963. a. väljaandes *Science Speaks*. Ta tõstis esile 8 erilist ennustust Vanas Testamendis ning kasutades kaasaegse tõenäosusteooria põhimõtteid jõudis järgmisele järeldusele: tõenäosus, et nimetatud ajal elanud mees oleks kuni meie päevadeni täitnud kaheksa taolise prohveteringu ettekuulutused, on üks võimalus 10¹⁷-st. Taolises suurusjärgus arve ei oska me ette kujutada. Vanas Testamendis ei ole aga mitte ainult 8 messiaanlikku prohveteringut, vaid mõnede teoloogide arvates koguni kuni 456.

Taoliste tõenäosuslike arvutuste viga ei ole selles, et need on liiga pessimistlikud. Nad võivad aga hämardada seda fakti, et on asju, mis ei ole üksnes ebatõenäolised, vaid lausa võimatud. Inimestel võib tekkida kujutlus, et kasutades "suurte arvude seadust" on väike võimalus, et mistahes asi võib aset leida. Taoline kujutelm on äärmiselt petlik.

On liiga optimistlik uskuda, et kivide voost, mis kestab piisavalt mitu miljardit aastat kujuneb lõpuks välja katedraal. Samuti on liiga rumal arvata, et kui mingi terrorirühmitus laseks õhku piisavalt palju trükikodasid, toodaksid plahvatused lõpuks *Encyclopedia Britannica*. Taolised väited on absoluutselt mõttetud.

On täiesti õige oletada, et täringut veeretades saame varem või hiljem kuue. See aga ei tõesta, et võid saada ükskõik mida, kui sa vaid piisavalt kaua üritad.

Piibli prohveteringute täitumisel ei ole mingit loomulikku seletust. Nad ei ole juhuse tagajärg. Nad tõestavad meile Jumala etteteadmise võimet ja kõikvæelisust. Tänu messiaanlikele prohveteringutele on palju lihtsam Jeesusesse Kristusesse uskuda kui temas kahelda. Prohveteringud ja nende täitumised teevad uskmatuse ratsionaalseks ebaaususeks – või vähemalt vaimulikuks pimeduseks.

On aga selge, et see, kes vaatamata kõigile tõenditele keeldub uskumast Jumala Messiasse, ei usu loomulikult ka teisi Piibli ennustusi. See, kes sulgeb silmad Naatsareti Jeesust puudutavate prohvetlike tunnistuste ees, võib oma silmad ükskõik mille ees sulgeda. Ja keegi ei ole nii pime kui see, kes ei soovi näha - see, kes tahtlikult on teadmatuses (2Pt 3:5) Jumala hoiatuste suhtes.

Elame ajas, kus maailma olukord ühtib nii mitmel viisil Piibli prohveteringutega lõpuaegadest. Jeesus ise ütles: “Aga kui te kuulete sõdadest ja sõjasõnumeid, siis vaadake, et te ei ehmu, sest see kõik peab sündima, kuid veel ei ole lõpp käes. Sest rahvas tõuseb rahva vastu ja kuningriik kuningriigi vastu ja on näljahädasid ja paiguti on maavärinaid. See kõik on aga sünnitusvalude algus. Siis antakse teid ahistusse ja teid tapetakse ja te saate kõigi rahvaste vihaaluseks minu nime pärast” (Mt 24:6-9).

Need on imelised sõnad meile, kes elame ajaloo suurimate tagakiusude ajas, mil tuhanded kristlased erinevates maades on andnud oma elu usu pärast – ajas, mis on täis sõdu ja rahunisi ning inimesi haarab hirm tuleviku ees. Kõige selle taustal näeme aatomipommide suitsupilvi taeva poole tõusmas.

Kaks asja näitavad eriti selgelt, et oleme jõudnud lõpuaegadesse:

Esiteks on juudid läinud tagasi oma maale. See on Piibli prohvetliku sõna selge täitumine. Jeesus ütles: “... ja Jeruusalem jääb paganatele tallata, kuni paganate ajad saavad täis” (Lk 21:24).

Teiseks on tõusmas suur antikristlik riik, kurjuse impeerium, mis valitseb lõpuks kogu maailma üle. Kas näeme juba selle algfaasi?

Need asjad sünnivad vahetult enne, kui Kristus tuleb maa peale oma kuningriiki rajama. Seesama Piibel, milles on nii palju prohveteringuid Messia esimese tuleku kohta tähtsusetuna ja alandatuna, räägib ka Inimese Poja tulekust taeva pilvedes väes ja aus.

Peatükk 13

Piibli prohveteringud maailma ajaloo kohta

Uue Testamendi prohveteringutest arusaamiseks peame tundma Vana Testamendi ennustusi. Vaatleme tähelepanuväärset kaksikprohveteringut, mis on toodud Tanieli raamatu 2. ja 7. peatükis. Tegemist on Nebukadnetsari unenäoga ja Taanieli nägemusega neljast metsalisest. Antud prohvetlik nägemus on Piibli üks võimsamaid ja mõjuavaldavamaid. See näitab kogu maailmaajaloo suunda kahe ja poole tuhande aasta jooksul.

Kuninga unenägu

Taanieli raamatu 2. peatükist loeme, et vägev Paabeli valitseja, kuningas Nebukadnetsar, nägi oma teisel valitsusaastal unenäo, mida ta ärgates ilmselt ei mäletanud. Uni oli aga talle nii suurt mõju avaldanud, et ta oli rahutu ja ärritatud. Ta kutsus enda ette Paabeli targad, nõiad ja ennustajad, kuid keegi neist ei suutnud kuningale tema unenägu ega selle seletust esitada.

“Kuningas elagu igavesti!” hüüdsid nad. “Jutusta see unenägu oma sulastele, siis me anname sulle seletuse!” (Tn 2:4).

Kuningas Nebukadnetsar aga vastas: “Ma mõistan tõesti, et te tahate aega võita, sest te näete, et minu sõna on kindel: kui te ei seleta unenägu mulle ära, siis on teie kohta ainult see üks otsus. Te olete nõuks võtnud minu ees rääkida valelikke ja tühje sõnu, kuni ajad muutuvad. Seepärast öelge mulle unenägu, et ma teaksin, et te suudate ka selle tähenduse mulle teada anda” (Tn 2:8,9).

“Kaldea targad vastasid kuningale ja ütlesid: “Ei ole maa peal inimest, kes suudaks kuninga soovi rahuldada. Sest ükski suur ja vägev kuningas ei ole küsinud niisugust asja üheltki ennustajalt, nõialt või Kaldea targalt. Jah, asi, mida kuningas küsib, on raske ja ei ole muid, kes suudaksid seda kuningale seletada, kui jumalad, kelle eluase ei ole inimeste juures.” Selle peale kuningas ägestus ja vihastas väga ning käskis hukata kõik Paabeli targad” (Tn 2:10-12).

Seal oli aga nooruk, juudi vang Taaniel, kes palus luba pääseda vägeva kuninga ette, et ilmutada talle unenägu ja selle seletus. Öises nägemuses ilmutas Jumal temale nii unenäo kui ka selle seletuse, ning ta ütles kuningale: “Aga taevas on Jumal, kes paljastab saladusi, ja tema ilmutab kuningas Nebukadnetsarile, mis tulevasil päevil sünnib” (s. 28).

Kuningas oli näinud unes suurt kuju. Kuju pea oli puhtast kullast, rind ja käsivarred hõbedast, kõht ja reied pronksist, sääred rauast ning jalad osalt rauast ja osalt savist. Taanieli seletuse järgi tähendab see nelja suurt impeeriumi, mis valitsevad kogu maailma üle.

Kuningas oli oma unenäos näinud ka seda, et kusagilt pääses veerema üks kivi, mis põrkas vastu kuju jalgu ja purustas need. Selle tagajärjel kukkus terve kuju kokku ning tuul viis selle jäänused minema. Kivist kasvas aga suur mägi, mis täitis terve maailma. See oli pilt sellest, et kõik riigid maailmas varisevad kokku, kuid nende asemele rajatakse Jumala riik, mis täidab kogu maa.

Nägemus metsalistest

Vaadates Taanieli 7. peatükki, märkame tähelepanuväärset sarnasust eelmise prohveteringuga. Taaniel oli nooruk, sel ajal kui ta Nebukadnetsari unenägu seletas,

kuid nelja metsalise nägemuse ajal oli ta juba vana mees. Ta sai küpses eas kinnituse selle kohta, mida oli oma nooruses kuulutanud.

Ta nägi nelja suurt looma, kes tõusid vahutavast merest. Esimene oli lõvi sarnane, teine meenutas karu, kolmas pantrit ja neljas oli kohutav koletis, keda ei saanud võrrelda ühegi loomaga maa peal. Need neli looma esindavad nelja impeeriumi, mis tõusevad rahvaste merest.

Edasi nägi Taaniel, et taeva pilvedes tuli keegi, kes oli Inimese Poja sarnane. Temale anti kõik võim ja kuningriik. Maailmaimpeeriumid varisesid kokku ja hävisid, kuid Jumala riik – Inimese Poja riik – ei hävi iialgi.

Võrreldes neid kahte prohveteringut, näeme, et neis on selgelt sarnasusi, kuid ka erinevusi. Nebukadnetsar, paganate kuningas, nägi maailma riike inimese seisukohast. Ta nägi nende vägevat ja mõjuavaldavat välist külge. Tema jaoks näisid maailmariigid toredate piltidena, mille sära oli silmipimestav. Jumala riiki nägi ta vaid kivina ja mäena.

Taaniel nägi aga impeeriume Jumala seisukohast. Ta nägi nende seesmist kiskjalikkust. Temale ilmusid nad saagiahnete ja julmade kiskjatena, kes rebivad teised tükkideks ja tallavad kõik maha. Kuid tulevast riiki nägi ta Inimese Poja riigina, kus valitseb headus ja halastus, mis on vastandlik metsikusele ja julmusele.

Prohveteringud on muutunud ajalooks

Nüüd võime paigutada need prohveteringud maailmaajaloo valdkonda. Näeme, et see ajalugu on olnud hämmastaval viisil ette ennustatud.

Prohvet Taanieli päevadest alates kuni aegade lõpuni saab olema neli kogu maailma haaravat riiki – neli impeeriumi, mis omavad mõju terve maailma üle. Neid ei ole rohkem ega vähem. Pärast neid nelja suurriiki rajatakse maa peale Jumala riik.

Esimene maailmariik oli Paabel, Nebukadnetsari riik. “Sina oled kuldne pea,” öeldi talle. Paabeli impeerium vastab seega kuldsele peale Nebukadnetsari unenäos. Taanieli nägemuses sümboliseerib seda kotka tiibadega lõvi.

Teine oli Meedia-Pärsia impeerium. Paabeli viimasele kuningale öeldi, et tema riik jagatakse kaheks ning antakse meedialastele ja pärslastele. Meedia-Pärsia kuningriiki esindavad Nabukadnetsari kuju hõbedane rind ja käsivarred ning karu Taanieli nägemuses.

Kolmas oli Kreeka maailmariik. Taanieli 2. peatükis esindavad seda riiki pronksist kõht ja reied ning 7. peatükis nelja pea ja nelja tiivaga panter. Tema esimese valitseja, Aleksander Suure kohta öeldi: “Ja temale anti valitsus” (Tn 7:6). Kuid ta suri kohe kui oli suure võimu saavutanud, ning tema riik jagati neljaks.

Neljas oli Rooma impeerium. Kujus sümboliseerisid seda rauast sääred ja jalalabad, mis olid osalt savist, osalt rauast. Taanieli nägemuses vastab sellele kohutav koletis, kes tõuseb rahvaste merest ning allutab endale teisi puruks tallates võimu kogu maailma üle.

Nagu näeme, on maailma ajalugu kindlalt kinnitanud Taanieli raamatu ennustusi.

Rooma impeeriumi taaselustumine kaasajal

Võime küsida, kas neis prohveteringutes on midagi, mis puudutab meie aega? Vastus on jaatav. Prohvetisõnumid ütlevad meile selgelt, et neljas maailmariik on viimane, enne kui rajatakse Jumala riik. Sellepärast teame, et ükski teine riik ei saavuta

juhtivat positsiooni maailmas. Paljud on seda üritanud, kuid kellelgi ei ole see korda läinud.

Edasi näeme, et see neljas impeerium esineb kahel eri kujul: kõigepealt “raudse riigina”, mida sümboliseerivad rauast sääred, kuid ka nõrga liitriigina või riikide liiduna, mida kujutavad osalt savist ja osalt rauast koosnevad jalad.

Esimesel kujul on neljas maailmariik end ajaloos juba näidanud, hilisem vorm on aga alles tulevik. Taanieli 7. peatükis näeme, et see esineb kümne kuninga liiduna, ning nende kümne kuninga keskelt tõuseb Antikristus. Temast saab viimane maailmavalitseja viimases impeeriumis. Seejärel tuleb taevast Jeesus Kristus kuningate Kuningana ja isandate Issandana. Ta hävitab Antikristuse valitsuse ning rajab maa peale oma rahuriigi. Kivi lööb kuju jalgadesse, ning see langeb tolmuks.

Elame ajas, mil neljas impeerium on lõpuaja kujul esile kerkimas. See ei valitse aga kaua. “Nende kuningate päevil püstitab taeva Jumal kuningriigi, mis jääb igavesti hävitamatuks,” ütles Taaniel Paabeli kuningale (2:44). Kuningas Nebukadnetsar langes silmili maha ja ütles: “See on tõsi, et teie Jumal on jumalate Jumal ja kuningate Issand ning saladuste paljastaja, sest sina suutsid selle saladuse paljastada” (2:47).

Kui see paganlik kuningas silmili maha langes, kui tema tunnistas ja uskus, et Jumala sõna on tõde, enne kui midagi sellest oli täitunud, kui palju enam peaksime meie kummardama Jumala ette ja uskuma tema sõna nüüd, mil suur osa neist võimsatest prohveteringutest on juba täitunud. Nad ei ole enam sõnumid tuleviku jaoks, vaid on muutunud ajalooks.

Jumala riik tuleb

Ka ülejäänud ennustused täituvad. Jumala riik rajatakse maa peale sama kindlalt ja sõna-sõnalt nagu Paabeli ja Meedia-Pärsia riigid siin on olnud. Kui tahame aga saada osa sellest riigist, peame täna võtma vastu Jumala riigi niisugusel kujul, mis tuleb seesmiselt inimese sisse ning on õigus, rahu ja rõõm Pühas Vaimus.

Asjaolu, et tulevane Jumala riik luuakse kõigepealt vaimulikul kujul, on tähtis osa Jumala plaanist. See ei ole riik, mille kõikväheline Jumal on oma väes lihtsalt rajanud. Juba nüüd on Tall saanud kuningaks (Ilm 11:15; 17:14). Selleks on Inimese Poeg, kes alandas ennast kuni ristisurmani. Kuid ta ülendatakse ning talle antakse võim. Inimese Poja riik hävitab metsalise riigi (Tn 7:13, 14). See ei toimu mitte üksnes väliselt, vaid ka seesmiselt olemuselt erineb Jumala riik täielikult selle maailma valitsustest. See on riik, mis ei ole sellest maailmast (Jh 18:36).

Vaimulikul kujul on Jumala riik nähtamatu. Jeesus ütles: “Jumala riik ei tule ettearvatavalt ega öelda: “Ennäe, siin!” või “Seal!”, sest ennäe, Jumala riik on teie seas!” (Lk 17:20, 21). Sel kombel on Jumala riik tõepoolest lähedale tulnud (Mt 3:1). Jumala riik on seal, kus ilmneb Jumala vägi (Mt 12:28).

Jeesuse esimeses tulemises ilmus kuningas alanduse rüüs. Niisugune on ka tema riik käesolevas ajas. Kui rahvas ja jüngrid ootasid Jumala riigi peatset ilmutist, rääkis Jeesus neile võrdumi, seletades, et see toimub alles kunagi tulevikus (Lk 19:11-). Kuid ühel päeval tuleb Inimese Poeg oma riigi kuningana Isa kirkuses (Mt 16:27, 28). Jumala vägi purustab maailmavalitsuse, kuid tema enda riik rajatakse Vaimu väes inimeste südamesse.

Peatükk 14

Ette valmis kirjutatud maailma ajalaugu

Paljud, kes räägivad pilkavalt Ilmutusraamatu metsalisest, ei ole neid piiblikohti isegi lugenud, millest nad nii põlastavalt räägivad. Piibel on aastasadade jooksul olnud läänemaade kultuuri tugisambaks ning ristiusu aluseks. Seda raamatut on suur hulk inimkonna võimekaid intellektuaale ja mõtlejaid uurinud ning sellest tarkust ammutanud. Niisugusele raamatule läheneb tark inimene aupaklikult.

Piibel väidab enda kohta, et ta on Jumala Sõna. Sinna on üles tähendatud ilmutused selle kohta, mida Jumal on läbi aegade oma sõnade ja tegudega iseenda ning oma jumaliku olemuse, oma pühaduse ja headuse kohta inimestele teada andnud. See raamat räägib ka päästest, mida Jumal patusele inimesele pakub ning Jumala plaanidest inimkonna tuleviku jaoks prohvetliku sõnumi kujul.

Käesolevas peatükis esitame tuhandeid aastaid vanu prohveteringuid. Ilmutusraamatu kirjutati ligi 2000 aastat tagasi ning Taanieli raamat sellest veel rohkem kui 500 aastat varem. Prohvetluse imelisuus on selles, et ajaloo kulg ja lõpuaja olukord on taoliselt üles kirjutatud.

Kõigepealt võime lugeda, mida Taanieli raamatu peatükkidel 2 ja 7 on öelda nelja impeeriumi kohta, mis pidid tõusma Taanieli ajast alates. Teiseks vaatame, mida prohvet Taanielil (ptk. 2 ja 7) ning Johannese Ilmutusraamatul (ptk. 13 ja 17) on öelda Rooma impeeriumi kohta selle lõpuaegade kujus ning muutumises Antikristuse riigiks.

MAAILMA AJALUGU
Ette valmis kirjutatud
Nebukadnetsarist Antikristuseni
Paabel (Baabülon)
Meedia-Pärsia
Kreeka
Rooma

Paralleelsed prohveteringud

Taanieli raamatu 2. ja 7. peatükk moodustavad prohvetliku maailmaajaloo. Võib öelda, et need peatükid on ette valmis kirjutatud maailma ajalugu. Nebukadnetsari unenägu kujust peatükis 2 ja Taanieli nägemus metsalistest peatükis 7 kujutavad sama nelja suurriiki, mis rõhusid Iisraeli: Paabel, Meedia-Pärsia, Kreeka ja Rooma. Peatükis 8 räägitakse kahest riigist Meedia-Pärsiast (jäärana) ja Kreekast (sikuna).

<p><u>Nebukadnetsari unenägu kujust, Tn 2:29-40</u></p> <p>Sinul, kuningas, tõusid voodis olles mõtted selle kohta, mis tulevikus sünnib, ja tema, kes paljastab saladusi, ilmutas sulle, mis sünnib. Ja minule on see saladus paljastatud mitte minu tarkuse läbi, kui mul olekski seda rohkem kui muil elavail, vaid seepärast, et selle tähendus saaks kuningale teatavaks ja et sa mõistaksid oma südame mõtteid.</p>	<p>Taanieli nägemus <u>metsalistest</u>, Tn 7:1-19</p> <p>Paabeli kuninga Belsassari esimesel aastal nägi Taaniel voodis olles und ja nägemusi oma peas. Siis ta kirjutas unenäo üles, tegi selle sisust kokkuvõtte.</p>
<p>Nebukadnetsari unenägu</p> <p>Sina, kuningas, nägid, ja vaata, oli üks suur kuju. See kuju oli suur ja selle hiilgus erakordne; see seisis su ees ja selle välimus oli hirmus. Kuju pea oli puhtast kullast, rind ja käsivarred hõbedast, kõht ja reied vasest, sääred rauast, jalad osalt rauast, osalt savist. Sa vaatasid, kuni üks kivi käte abita lahti murdus ja lõi kujule vastu jalgu, mis olid rauast ja savist, ja purustas need. Siis purunesid üheskoos raud, savi, vask, hõbe ja kuld ja said aganate sarnaseks suviselt rehealuselt: tuul viis need ära ja neist ei leidunud jälgegi. Aga kivist, mis oli tabanud kuju, sai suur mägi ja see täitis kogu maa.</p>	<p>Taanieli nägemus</p> <p>Taaniel hakkas rääkima ja ütles: «Ma nägin oma nägemuses öösel, vaata, neli taeva tuult panid voogama suure mere. Ja neli suurt metsalist tõusid merest, üksteisest erinevad. Esimene oli nagu lõvi, aga tal olid kotka tiivad; minu nähes katkuti talt tiivad ja ta tõsteti maast üles ning pandi jalgadele püsti nagu inimene, ja temale anti inimese süda. Ja vaata, tema järel tuli teine metsaline, karu sarnane; aga see pandi püsti ühe külje peale ja tal oli kolm küljeluud suus hammaste vahel; ja temale öeldi nõnda: “Tõuse, söö palju liha!” Pärast seda ma nägin, vaata, oli üks teine, otsekui panter, ja tal oli seljas neli linnutiiba; sel metsalisel oli neli pead ja temale anti valitsus. Pärast seda ma nägin öistes nägemustes, vaata, seal oli neljas metsaline, kole ja kohutav ja väga tugev; tal olid suured raudhambad, ta sõi ja näris ning tallas ülejäägi jalgade alla. Ja see oli erinev kõigist endistest metsalistest, ja tal oli kümme sarve. Ma vaatasin neid sarvi, ja vaata, veel üks pisike sarv tõusis nende vahelt ja kolm endistest sarvedest kisti selle eest välja; ja vaata, sellel sarvel olid silmad nagu inimese silmad, ja suu, mis suurustas. Kui ma seda vaatasin, asetati aujärjed ja Elatanu võttis istet. Tema kuub oli valge nagu lumi</p>

<p>Nebukadnetsari unenäo seletus</p> <p>See oli unenägu, ja nüüd ütleme kuningale selle tähenduse: sina, kuningas, oled kuningate kuningas, kellele taeva Jumal on andnud kuningriigi, võimu, vägevuse ja au. Ja sinu kätte on ta andnud inimesed, kus need ka iganes elavad, metsloomad ja taeva linnud, seades sinu valitsema nende kõigi üle - sina oled see kullast pea! Aga sinu järel tõuseb teine kuningriik, väiksem kui sinu oma, ja veel kolmas kuningriik, vasest, mis valitseb kogu maa üle. Siis tuleb neljas kuningriik, tugev nagu raud - raud ju lõhub ja pihustab kõike; ja nagu purustav raud, nii lõhub ja purustab ta kõik.</p>	<p>ja ta juuksed nagu puhas vill. Tema aujärjeks olid tuleleegid, selle rattaiks oli põlev tuli. Tulejõgi voolas ja läks välja ta juurest. Tuhat korda tuhat teenisid teda, kümme tuhat korda kümme tuhat seisid tema ees. Kohus võttis istet ja raamatud avati. Ma vaatasin siis nende suurte sõnade kõla pärast, mis sarv rääkis. Kui ma vaatasin, siis tapeti metsaline ja ta keha hävitati ning heideti tulle põlema. Ka teistelt metsalistelt võeti valitsus ära ja määrati kindlaks nende eluea aeg ja kestus. Ja ma nägin öistes nägemustes, vaata, taeva pilvedega tuli keegi, kes oli Inimesepoja sarnane. Ja ta saabus Elatanu juurde ning viidi tema ette. Ja temale anti valitsus ja au ning kuningriik; ja kõik rahvad, suguvõsad ja keeled teenisid teda. Tema valitsus on igavene valitsus, mis ei lakka, ja tema kuningriik ei hukku.</p> <p>Taanieli nägemuse seletus</p> <p>Mina, Taaniel, olin selle tõttu ärevil ja nägemused mu peas kohutasid mind. Ma astusin ühe juurde seal seisjaist ja palusin temalt seletust kõigi nende asjade kohta; ja ta vastas mulle ning tegi nende asjade tähenduse mulle teatavaks: "Need suured metsalised, keda on neli, on neli kuningat, kes tõusevad maa peal. Aga Kõigekõrgema pühad saavad kuningriigi ja kuningriik jääb neile igaveseks - igavesest ajast igavesti." Siis ma tahtsin seletust neljanda metsalise kohta, kes oli teistsugune kui kõik muud, kes oli väga kohutav, kellel olid raudhambad ja vaskküüned, kes sõi, näris ja tallas ülejäägi jalgade alla.</p>
---	--

Rooma impeerium

Neli paralleelset prohvetearingut :

1. Nebukadnetsari unenägu, Tn 2
2. Taanieli nägemus, Tn 7
3. Merest tõusnud metsaline, Ilm 13
4. Helkjaspunane metsaline ja hoor, Ilm 17

<p>Aga et sa nägid jalad ja varbad olevat osalt potissepa savist ja osalt rauast, siis see tähendab jagatud kuningriiki; küll on selles raua tugevust, just nagu sa nägid rauda savimullaga segatult. Ja et jalgade varbad olid osalt rauast ja osalt savist, tähendab seda, et osa kuningriiki on tugev ja osa on rabe. Et sa nägid rauda savimullaga segatult, tähendab seda, et kuigi nad segunevad inimseemne poolest, ei püsi nad üksteise küljes, nagu raud ei segune saviga. Aga nende kuningate päevil püstitab taeva Jumal kuningriigi, mis jääb igavesti hävitamatuks ja mille valitsust ei anta teisele rahvale. See lõhub ja hävitab kõik need kuningriigid, aga ta ise püsib igavesti, just nagu sa nägid, et üks kivi käte abita mäest lahti murdus ja purustas raua, vase, savi, hõbeda ja kulla. Suur Jumal on andnud kuningale teada, mis tulevikus sünnib. Ja unenägu on tõsi ning selle tähendus kindel.</p>	<p>[Siis ma tahtsin seletust] kümne sarve kohta ta peas ja selle sarve kohta, mis tõusis, mille eest kolm maha langes; selle sarve kohta, millel olid silmad ja suurustav suu ja mis näis olevat suurem kui teised. Kui ma vaatasin, siis seesama sarv sõdis pühadega ja võitis nad, kuni tuli Elatanu ja kohus anti Kõigekõrgema pühade kätte ja jõudis aeg, mil pühad said kuningriigi endile. Ta ütles nõnda: “Neljas metsaline on neljas kuningriik maa peal, kõigist kuningriikidest erinev, see sööb kogu maa ja tallab ning purustab selle. Ja need kümme sarve: sellest kuningriigist tõuseb kümme kuningat, ja veel üks tõuseb pärast neid; aga tema on teistsugune kui eelmised ja ta alandab kolm kuningat. Ja ta kõneleb sõnu Kõigekõrgema vastu ning piinab Kõigekõrgema pühasid. Ja ta püüab muuta aegu ja seadust, ja need antakse tema kätte ajaks, aegadeks ja pooleks ajaks. Siis võtab kohus istet ja temalt võetakse ära valitsus ja ta hävitatakse ning hukatakse lõplikult.</p>
---	---

<p>Rooma Ilm 13:1-8</p> <p>Ma nägin merest üles tulevat metsalist, kellel oli seitse pead ja kümme sarve, ning ta sarvede peal kümme peahet, ning ta peade peal olid jumalateotuse nimed. Ja metsaline, keda ma nägin, oli pantri sarnane ning ta jalad olid otseku karul ning ta suu oli nagu lõvi suu. Lohe andis temale oma väe ja oma trooni ja suure meelevald. Üks ta peadest oli nagu surmavalt haavatud, ent tema surmahaav paranes. Kogu ilmamaa oli imestunud, käies metsalise järel, ning nad kummardasid lohet, et ta metsalisele oli andnud meelevald, ning nad kummardasid metsalist ja ütlesid: “Kes on metsalise sarnane ja kes suudab temaga sõdida?” Talle anti suu rääkida suuri asju ja teotada Jumalat ning talle anti meelevald tegutseda nelikümmend ja kaks kuud. Ja ta avas oma suu Jumala teotamiseks, et teotada tema nime ja tema telki - neid, kes viibivad taevas. Talle anti voli pidada sõda</p>	<p>Rooma Ilm 17:3-14</p> <p>Ja ta viis mu vaimus kõrbe. Ja ma nägin naist istuvat erepunase metsalise seljas, kes oli täis jumalateotuse nimesid ja kellel oli seitse pead ja kümme sarve. Naine oli riietatud purpurpunasesse ja erepunasesse ning ehitud kulla ja kalliskivide ja pärlitega, ta käes oli kuldkarikas täis jäledusi ja oma hooruse saasta ning ta otsaette oli kirjutatud nimi, saladus: Suur Paabel, hoorade ja ilmamaa jäleduste ema! Ma nägin naise olevat joobnud pühade verest ja Jeesuse tunnistajate verest. Ma imestasin väga teda nähes. Ingel ütles mulle: “Mispärast sa imestad? Mina ütlen sulle saladuse naise ja metsalise kohta, kes teda kannab ja kellel on seitse pead ja kümme sarve. Metsaline, keda sa nägid, oli ning teda ei ole enam ning ta tuleb üles sügavikust ja läheb hukatusse. Ja need, kes elavad ilmamaal, kelle nimesid ei ole maailma rajamisest saadik kirjutatud eluraamatusse,</p>
--	--

pühadega ja neid võita, ning talle anti meelevald iga suguharu ja rahva ja keele ja paganahõimu üle. Teda hakkasid kummardama kõik, kes ilmamaal elavad, kelle nime ei ole maailma rajamisest saadik kirjutatud tapetud Talle eluraamatusse.

Ilm 19:19, 20

Ma nägin metsalist ja ilmamaa kuningaid ja nende väehulki kogunevat sõda pidama temaga, kes istus valge hobuse seljas, ning tema väehulgaga. Ja metsaline võeti vangi ning koos temaga valeprohvet, kes tema ees oli teinud tunnustähti, millega ta eksitas neid, kes olid võtnud endale metsalise märgi ja kummardanud tema kuju. Nad mõlemad visati elusalt tulejärve, mis põleb väävlis.

imestavad, kui näevad metsalist, kes oli ja keda ei ole enam ning kes tuleb jälle. Siin olgu mõistust, millel on tarkust: need seitse pead on seitse mäge, mille peal istub naine. Ja on seitse kuningat: viis on langenud, üks on praegu, teine ei ole veel tulnud, ning kui ta tuleb, siis ta peab jääma üürikeseks ajaks. Ja metsaline, kes oli ja keda enam ei ole, see on kaheksas, ja samas üks neist seitsmest, ja ta läheb hukatusse. Kümme sarve, mida sa nägid, on kümme kuningat, kes ei ole veel saanud kuningavõimu, kuid nad saavad koos metsalisega meelevalla üheks tunniks, et valitseda kuningatena. Nad on üht ja sama meelt, ning nad annavad oma väe ja meelevalla metsalise kätte. Nad hakkavad sõdima Tallega ja Tall võidab nad ära - sest tema on isandate Issand ja kuningate Kuningas - ja koos temaga võidavad need, kes on kutsutud ja valitud ja ustavad.

Peatükk 15

Euroopa Liit ja Rooma impeerium

Plaan valitseda kogu maailma üle ilmnes inimkonna ajaloos juba varakult. See idee oli Paabeli torni ehitamise taustaks. Mõte oli aga vastuolus Looja tahtega ning tema plaaniga inimkonna jaoks. Sellepärast astus Jumal alla ja segas ära nende keeled, nii et nad üksteisest enam aru ei saanud. Sel viisil hajutati inimesed üle kogu maakera.

Jumal rajab rahvusriigi

Jumal tahtis, et inimestel oleksid turvalised piirid oma maade ja elupaikade vahel. Need, kellel oli ühine keel ning kes üksteist mõistsid, kuulusid ühte. Rahvusriik on seega Jumala poolt loodud ühendus. Eesmärgiks ei olnud see, et need riigid oleksid omavahel sõdima hakanud; vastupidi, nad pidid laskma üksteisel rahu elada ja kasutama oma maapealset aega Jumala otsimiseks. Nii öeldakse Ap 17:26, 27.

Kui aeg kätte jõuab, rajab Jumal oma riigi, kus ta ise kuningana valitseb. Juba praegu avaldab Jumala riik siin maa peal mõju, kuid Jeesus tegi selgeks, et praegusel ajal ei ole Jumala riik meie juures nähtaval kujul. See on vaimulik riik, mis on rajatud vaimulikele põhimõtetele. Paulus ütleb, et Jumala riik on õigus, rahu ja rõõm Pühas Vaimus (Rm 14:17). Samadele põhimõtetele rajatakse ka tulevane nähtav riik.

Kuninga saabudes rajatakse Jumala riik nähtaval kujul kõiges väes ja kirkuses. See toimub koos Jeesuse tagasitulekuga. Rahuriik muutub Rahuvürsti tulekuga tõeliseks.

Issand rajab seega rahvusriigid, kui ta andis igale rahvale nende keele, maa ja piirid.

Iha maailma üle valitseda

Uhke ja isekas inimene ei rahuldunud Jumala korraldusega. Paabeli torni aegadest pärit iha valitseda kogu maailma üle jäi inimesse elama. Sellega langesid inimese kavatsused ja soovid kokku Saatana plaanidega: viia inimene eemale Jumala tahtest õnnetuse ja enesehävingu teele.

Maailmavalitsuse tegelik eesmärk on seista vastu Jumala plaanile – see on vaen Jumala vastu. Maailmariik on tegelikult Saatana üritus Jumala riik tagasi tõrjuda. Juba Taanieli raamatus räägitakse kurjuse vaimsetest olenditest, kes seisid Pärsia ja Kreeka impeeriumi taga. Ilmutusraamatus näeme, et sügavikust tõusnud metsalise taga seisab lohe, kes on taevast välja visatud – Saatan ise. Kui Jumala riik on õigus, rahu ja rõõm Pühas Vaimus, siis maailmariiki juhivad deemonid. Selle maailma vürstina rajab kurat maailmakorra, mis tugineb saatanlikele põhimõtetele: vägivaldale, rõhumisele, auahnusele – kõigele sellele, mis iseloomustab langenud ja patust inimest. Kõik see kulmineerub siis, kui viimane suur maailmavalitseja, Antikristus, esile astub.

Jumala tahe oli, et iga rahvas elaks oma piiride sees ja jätkaks naabrid rahule, kuid kohe hakati himustama naabrite valdusi ning sündis veriseid sõdu. 1Ms 10:8 loeme, et Nimrod oli esimene vägev valitseja maa peal. Ta valitses muuhulgas Paabeli ja hiljem Niinive üle. Maailmariik püüab alati teisi alistada. Selle lõplikuks eesmärgiks on alati saada võim kogu maailma üle, sest see ei salli teisi enda kõrval.

Maailma ajalugu näitab aga üha suuremaid erimeelsusi näilise ühenduse keskel, mida püütakse kokku klopsida. Prohvet Taanieli poolt mainitud esimene maailmariik, Paabel, oli ühtne. Järgmine, Meedia-Pärsia, oli jagatud riik, mida peatükis 8 sümboliseerib kahe sarvega jää. Kolmas suurriik, Kreeka, jagunes lõpuks neljaks. Seda

kujutas neljapäine panter (ptk. 7). Neljas impeerium, Rooma, oli alguses ühtne, kuid hiljem jagunes kaheks. Nebukadnetsari poolt unes nähtud kuju jalad viitasid riigi jagunemisele Ida- ja Lääne-Rooma keisririigiks. Lõpuajal on see jagatud kümneks, mida sümboliseerivad kuju 10 varvast ja Taanieli nägemuses esinenud metsalise 10 sarve.

Selle kümnest riigist koosneva ühenduse kohta öeldakse, et see ei püsi koos (Tn 2:43). Rooma impeerium lagunes mitmeks riigiks (Tn 2:41). Niisugusena eksisteeris see sajandeid, kuid lõpuajal kogutakse hajutatud Euroopa taas ühte Antikristuse valitsuskepi alla. Siis on neil kümnel kuningal üks mõte: anda oma riik ja võim metsalise teenistusse (Ilm 17:12, 13).

Rooma impeeriumi taastulemine

Ei ole kahtlust, et lõpuajal luuakse taas Rooma impeerium. Nii Taanielist kui ka Ilmutusraamatust on väga selgelt näha, et see suurriik on olemas ajal, mil Inimese Poeg tagasi tuleb. Just see maailma valitsus purustatakse Kristuse saabudes.

Piibli prohveeringutest ilmneb, et Rooma superriigil ei ole ühtset jätkuvat ajalugu. See hävib ja tõuseb taas lõpuajal. See on impeerium, mis oli ja mida siis pikka aega ei olnud, kuid mis tuleb taas (Ilm 17:8).

Juba kirikuisad, kes elasid Rooma riigi hiilguse päevadel, väitsid, et Rooma laguneb, kuid sünnib uuesti kümneliikmelise liitriigina. Siis kui Rooma riik niisuguse kuju saab, tõuseb selle etteotsa Antikristus.

Piibli prohveeringute kohta on läbi aegade esitatud erinevaid käsitusi, kuid läbi kiriku ajaloo on Taanieli nägemuse neljandat metsalist tõlgendatud Rooma impeeriumina, mis eksisteerib ajal, mil Inimese Poeg tuleb tagasi taeva pilvedel. Nimetatud teemat vaatleme käesoleva raamatu viimases osas, kus tsiteerime erinevatel aegadel esitatud piibliuurijate väiteid.

Nii kaua kui ei eksisteerinud konkreetseid plaane taolisele riikide rühmitusele vana Rooma baasil, ei olnud palju neid, kes oleksid uurinud, mida teoloogid ja prohveeringute uurijad sellele rääkisid ja kirjutasid. Seda lihtsalt ei usutud. Meie ajal, mil Euroopa ühinemine on aset leidmas, on olukord teine. Kui korraga need vanad prohveeringud päevapoliitiliste sündmustega kokku põrkavad, raevutsevad uskmatud poliitikud taolise kuulutuse vastu liberaalteoloogide heakskiitmisel.

On masendav näha, kuidas end isegi kristlasteks pidavad inimesed halvustavad Piibli prohveeringuid. Neid, kes võtavad Piibli prohvetlikku sõna nii, nagu see on kirjutatud, tembeldatakse ebateadlikeks ja fanaatikuteks. Liberaalteoloogid teevad lausa häbematult tühjaks ja moonutavad Piibli selgeid ennustusi. Ei ole võimalik eitada, et prohveeringud Paabeli, Meedia-Pärsia ja Kreeka riikide kohta puudutasid ajaloolisi suurriike. Kui aga sama prohvetlik sõna räägib neljandast riigist, Roomast, ning kuulutab ette, et see rajatakse uuesti enne Issanda tulekut, siis ei põrgata tagasi ükskõik kui mõttetute tõlgenduste eest, et seda eitada.

Jeesus ise noomis oma aja kirjatundjaid selle eest, et nad ei saanud aru aja märkidest. Kui jüngrid küsisid, mis on tema tagasituleku märgiks, andis ta neile hulgaliselt märke, mida meil on kohustus jälgida. Iisraeli riigi ülesehitamise kõrval on Euroopa ühinemine Rooma impeeriumi baasil kõige tähelepanuväärsemaks ajamärgiks poliitika sfääris.

Kas EL on Rooma impeeriumi taaselustumise märgiks?

Kas võime olla kindlad, et EL on Rooma impeeriumi viimase suure ühinemise algus? See on põhjendatud küsimus. On ju ajaloo jooksul esinenud mitmeid pürgimusi taoliseks ühinemiseks, ilma et see oleks viinud vana maailmariigi ülesehitamisele.

Vastuseks sellele küsimusele on, et nüüd elame teistsuguses ajas kui varem. Näeme, kuidas meie silmade ees nii paljud ajamärgid täituvad, mis kindlalt tunnistab, et oleme jõudnud lõpuagadesse.

Kui EL ei oleks lõpuaja suure ühinemise algus, mis viimaks moodustab antikristliku maailmavalitsuse, siis tähendab see, et EL-i asemele peaks kujunema mingi teine samalaadne riiklik moodustis. See on aga sama tõenäone kui asjaolu, et Suur Neljapäev satuks mõnel aastal teiseks Ülestõusmispühaks. Sellisel juhul tuleks kogu prohvetlike sündmuste ahela tõlgendamine hilisemale ajale lükata, mis aga oleks mitmel põhjusel võimatu.

Taoline prohvetliku programmi edasilükkumine on väga ebatõenäoline, sest oleme jõudnud aatomiajastusse ning toimub tuumarelvade hirmuäratav levik. Kõik märgid näitavad, et maailm liigub möödapääsmatu aatomisõja poole. Läheneme ajale, mille kohta Jeesus ütles: “Ja kui nende päevade arvu ei kahandataks, siis ei pääseks ükski, aga valitute pärast kahandatakse neid päevi” (Mt 24:22). Kõik elu hävitatakse. Kuna need kohutavad relvad satuvad jultunud inimeste kätte, muutub olukord järjest kriitilisemaks. Maailmariigi loomine on inimkonna viimane meeleheitlik üritus end lõpliku katastroofi eest hoida, ning selles osas saavad Euroopa Ühendriigid nurgakiviks.

Väline oht, mis inimkonna kohal hõljub, on piisavalt sünge. Lisaks sellele on aga olemas vaimne oht, mis ähvardab ühiskonda seestpoolt ja on sama reaalne. Kristlik eetika on ühiskonda ülalhoidva jõuna kõrvale lükatud. Ka kõige põhilisemad moraaliprintsiibid tallatakse jalgade alla. Inimõiguste nimel legaliseeritakse seksuaalsed perverssused. Levivad verepilastus ja laste seksuaalne ärakasutamine. Soodom näis olevat veel ideaalne paik võrreldes postkristliku Euroopaga. Mõne viimase aastaga on kuritegevus mitmekordistunud. Vägivald ja röövimised kuuluvad igapäevase elu juurde.

Missugune on maailm mõne aasta pärast, kui kõik see jätkub? Kui kaua jaksab Jumal seda pealt vaadata? Kui kaua ta veel oma kohtumõistmist tagasi hoiab? Kui kaua jaksab Jumal andeks anda inimestele, kes hülgavad tema seadused ja halvustavad tema evangeeliumi? Mitmed asjad viitavad sellele, et armuaeg hakkab otsa saama.

Mitmete kõnekate ajamärkide kaudu näeme Rooma impeeriumi lõpuaja kujul esile tõusmas. Kõige mõistlikumaks järelduseks selles olukorras on arvata, et tegemist on viimase suure maailmariigi sünniga.

Peatükk 16

Ennustusi ja prohveteringuid

Uut teadust, mis tegeleb tulevikuuuringutega, nimetatakse futuroloogiaks. Nii nagu teoloogia tegeleb prohveteringutega, on ka futuroloogial oma prognoosid ja ennustused. On tähelepanuväärne, et need kaks teadusharu – tuleviku ja prohveteringute uurimine - maalivad sageli tulevikust sama pildi.

Arvutite prohvetering

Prof. J. Forrester (Massachusetts Institute of Technology), üks maailma parimaid arvutieksperte, söötis oma arvutitesse infot meie aja, loodusvarade ja –katastroofide, tehnoloogia, rahvastiku kasvu, toiduainete tootmise, jms. kohta. Arvutite ennustus oli, et inimkond häviv vähem kui ühe sugupõlve jooksul. Juba arvutid hakkavad prohveterima maailma lõppu – seda, et meie sugupõlv on viimane.

Mõte sellest, et praegune sugupõlv on maakera viimane, ei tulene mitte ainult Piibli prohvetlikust sõnast. Paljud inimesed, kes Piiblit üldse ei usu, on selles samamoodi veendunud, et oleme jõudnud inimkonna saatuslikku hetkesse.

Maailma olukord kinnitab seda. Inimesed ei suuda probleemide üle enam valitseda. Ajalehti lugedes ja uudiseid kuulates saame pildi oma maailmast. Mitte üksnes pessimistlikud papid või end liigselt üles kruvinud jutlustajad ei kuuluta tänapäeval maailma hävingut. Seda teevad ka andekad teadlased ja juhtivad poliitikud. Meie aega läbib hävingu aimdus. Need, kes kõige rohkem teavad, kardavad kõige rohkem.

Lootuse sõnum

On siiski suur erinevus selle vahel, mida futuroloogial on tuleviku kohta ütelda ja mida Piibli prohveteringud kuulutavad. Uurimused, mis on rajatud vaid inimlikele võimalustele, peavad vaieldamatult maalima sünge ja meeletliku pildi tuleviku kohta, sest kõik muu on ebarealistlik illusioon. Kui aga Piibel pakub lootuse sõnumit, tuleneb see sellest, et prohveteringutes on midagi, mida futuroloogia arvesse ei võta. Piibel võtab oma ennustustes arvesse Jumala, kes istub kogu universumi troonil ja valitseb kõige üle.

Prohvetlik sõnum räägib suurest ja otsustavast sündmusest, mis võib juba lähitulevikus aset leida. See sündmus – Jeesuse Kristuse tagasitulek kuningate Kuningana ja isandate Issandana - muudab maailma täielikult. Maailma silmis on ta ikka veel alandatud ja põlatud naatsaretlane, kelle jumalikkust eitatakse ja kelle nime pilgatakse. Kuid peagi ilmub ta taeva pilvedel väes ja aus! Ta mõistab kohut oma vaenlaste üle – nende üle, kes hävitavad maa ning ahvatlevad ja rikuvad inimkonda. Võimsalt rajab ta oma riigi, ning need, kes võtsid ta vastu siis, kui ta esimest korda alanduse rüüs tuli, kes uskusid temasse – need valitsevad nüüd koos temaga.

Issand tuleb päästma ja kohut mõistma. Ta tuleb päästjaks neile, kes temasse usuvad ja teda ootavad ning kohtumõistmiseks neile, kes tema hülgasid ega taha tunnistada teda kui Issandat.

Piibel mainib mitmeid seiku selle kohta, mis toimub Jeesuse tagasi tulles. Kristuses surnud tõusevad üles. Sel ajal elus olevad usklikud muudetakse ja nad saavad kirgastatud ihu, nagu oli Jeesusel ülestõusmise järel. Kõik Issandale kuuluvad võetakse maa pealt üles, et temaga üleval kohtuda. Koos loendamatu inglitega marsivad nad

uuendatud loodu esmaannina uude Jeruusalemma – uutesse taevastesse ja uuele maale, kus Jumal oma rahva keskel elab.

Neile, kes Jumalat ei usu, tundub see kõik ebarealistliku illusioonina. Kuid see on kristlik tulevikulootus. Me usume kindlalt, et Jumal, kes on loonud maa ja taeva, suudab teha kõike, mida ta on töötanud ning andma meile kõike, mida on lubanud. “Ja see ongi töötus, mille tema meile on töötanud - igavene elu” (1Jh 2:25).

Kas me teame siis midagi Jeesuse Kristuse tagasituleku aja kohta? Sellest rääkides viitas Jeesus asjale, mida keegi ei või teada, ning samas teisele asjale, mida me kõik peaksime tajuma. See, mida keegi ei või teada, on tema tagasituleku päev ja hetk. “Seda päeva või tundi ei tea aga keegi ...” (Mt 24:36). Me kõik peaksime aga teadma, et see päev läheneb: “Nõnda ka teie, kui te näete kõike seda, tundke ära, et tema on lähedal, ukse taga” (Mt 24:33). Ajahetk on teadmata, kuid ettemääratud aeg on tuntav. Viimaste aegade sugupõlv näeb ajamärke, ning selle järgi nad teavad, et päev on lähedal.

Usklike keskel on erinevaid käsitlusi selle kohta, millal koguduse ülesvõtmine lõpuaja sündmuste kalendris aset leiab. Mõned usuvad, et Jeesuse tagasituleku esimene etapp on siis, kui ta tuleb järele pühadele ja viib nad kaasa, enne kui puhkeb suur vaevaaeg. Teised arvavad, et usklikud võetakse üles alles seejärel, kui Issand ilmub koos taevaste väehulkadega vaevaaja lõpus. Ma ei julge ennustada kui kaugel on see päev, mil Issand omadele järele tuleb. Jeesus ütles: “Seepärast olge ka teie valmis, sest Inimese Poeg tuleb tunnil, mil te ei arvagi” (Mt 24:44).

Antikristlik maailmavalitsus

Oleme juba vaadelnud, et taasloodud Rooma impeerium saab olema riigiks, kust tõuseb esile Antikristus. Samuti oleme näinud, et EL tundub olevad lõpuaegade Rooma impeeriumi algstaadium. Seda ei tule mõista nii, et uut tüüpi Rooma impeerium on automaatselt antikristlik. Alles seejärel, kui Antikristus esile astub ja võimuohjad oma kätte haarab, muutub see antikristlikuks.

Antikristuse riigil on oma ajalooline taust, mis on avaldunud peaaegu terve inimajaloo jooksul. See on kuradi plaani ilmnemine, kuid samas inimeste iha täitumine haarata võim kogu maailma üle. See iha muutub painajalikuks. Tegelikult on suurriik demonite poolt moonutatud Jumala plaan koguda kõik inimesed Kristuse kuningriiki. See on inimlik üritus valitseda maailma üle ilma Jumalata.

Nagu oleme varem vaadanud, on maailmariik midagi täiesti muud kui rahvusriik. Kui rahvusriigi ülesandeks on kaitsta rahva vabadust ja iseseisvust, siis imperialismi eesmärgiks on teised rahvad alistada, ning tühistada piirid, mis Jumal rahvaste vahele on asetanud (Ap 17:26). Imperialism on riigiideaali karikatuur.

Prohveteeringud esitavad antikristlikku riiki ja ka teisi maailmariike metsalistena. Viimast maailmariiki oleks ehk sobivam nimetada koletiseks. Mõni küsib võib-olla, miks Piibel kasutab niisuguseid pilte. Sellele võib vastata, et pilt on pedagoogikas üheks tähtsamaks abivahendiks. Miks ei võiks siis Jumala raamat seda ära kasutada? Piibel on lisaks sellele idamaine raamat ja antakse meile Oriendi värvika keelekasutuse kaudu.

Piltide kasutamiseks on ka veel teine põhjus. Prohvetlik sõna kasutab pilte samal eesmärgil nagu Jeesus kasutas tähendamissõnu. Nende eesmärgiks oli nii peita kui ka paljastada. Kui jüngrid Jeesuselt küsisid, miks ta rääkis rahvale tähendamissõnade abil, vastas ta: “Teile on antud mõista taevariigi saladusi, neile aga ei ole” (Mt 13:11). Uskmatute ja pealiskaudsete eest varjab sümbolne keel mõtte, kuid sellele, kes Jumala sõna alandlikult uurib, pildid avanevad ning avardavad arusaamist.

Ilmutusraamatus kujutab loom nii riiki kui ka inimest. Sama kehtis Nebukadnetsari puhul: “Sina oled see kullast pea” (Tn 2:38). Võime meenutada Ludvig XIV uhkeid sõnu: “Prantsusmaa – see olen mina.” Veel rohkem kehtib see Antikristuse ja tema riigi kohta. Tn 7:8 kujutatakse Antikristust metsalise väikese sarvena. Ilm 13:3 on Antikristus üks metsalise peadest, kuid järgmises salmis on ta metsaline ise.

Riigina on Ilmutusraamatu metsaline sama kui Taanieli raamatu 10-sarveline metsaline, järjekorras neljas – Rooma impeeriumi sümbol. Ilm 13. ja 17. peatükkides kujutatakse seda riiki 10-sarvilise metsalisena. Samal ajal kui Ilmutusraamatu metsaline on identne Taanieli neljanda metsalisega, on see otsekui kolme esimese riigi summa. Selle keha on nagu pantril (Kreeka). Selle jalad on otsekui karul (Meedia-Pärsia) ja selle suu on nagu lõvil (Paabel). Ilmutusraamatu metsaline on haaranud endasse seda, mida maailma riigid on läbi kõigi aegade demonstreerinud, ning temas kulmineerub varasemate riikide kurjus.

See ilmneb ka faktist, et Ilmutusraamatu metsalisel on 7 pead, millede kohta öeldakse, et need on 7 mäge – piibellik riike kujutav sümbol (Ilm 17:9, 10). Nii nagu metsalise keha, jalad ja suu kujutavad need pead maailmariikide erinevaid ilminguid ajaloos. Tegemist on seitsme suurriigiga, mis on rõhunud Iisraeli. Egiptus, Assüüria, Paabel, Meedia-Pärsia ja Kreeka on viis riiki, mis on juba langenud. Rooma on kuues riik, mis oli Johannese ilmutuse saamise ajal olemas, kuid seejärel lagunes. Seitsmes maailmariik valitseb lõpuaegadel lühikest aega. See on *Roma Redivivus* – uuesti ülesehitatud Rooma. Sellest lühikest aega eksisteerivast riigist tõuseb lõpuaegadel esile Antikristus. Näeme, et Antikristust ja tema impeeriumi peetakse kaheksandaks, kuid samal ajal otsekui üheks seitsmest: “Ja metsaline, kes oli ja keda enam ei ole, see on kaheksas, ja samas üks neist seitsmest” (Ilm 17:11).

Uuesti sündiva Rooma impeeriumi kohta on erinevaid käsitlusi. On küsitud, kui suures osas ulatub see riik vana Rooma riigi aladele ja kas lõpuaja riik jääb selle piiridesse? Suur hulk piibliuurijaid usub, et uus riik jääb vana Rooma piiridesse. Siiski peame olema avatud ka avaramale tõlgendusele. Roomal on läbi ajaloo olnud väga muutuvad piirid. Ilmutusraamatust võime lisaks sellele lugeda, et Antikristusele “anti meelevald iga suguharu ja rahva ja keele ja paganahõimu üle” (Ilm 13:7). Võime olla kindlad, et Antikristus haarab võimu maailma üle vana Rooma impeeriumi territooriumil asuvast liidust lähtudes.

On huvitav tähele panna, et futuroloogide ja prohvetite ennustused langevad suurel määral kokku. Kaasajal on näha, et liikumine Euroopa ühinemise poole on lähedalt seotud globaliseerumisega – see on samm kogu maailma liitumise suunas ühe valitsuse alla. Prohvetid ennustavad, et lõpuks jääb kogu inimkond ühe diktaatori meelevalla alla.

Metsalise seitsme pea juures tuleb tähele panna järgnevat asjaolu. Nagu varem veendusime, viitab metsaline maailma mastaabis suurriigile, nii nagu see on ajaloo jooksul ilmnenu. Metsalise seitsmel peal on sarnasusi lohe seitsme peaga ja see viitab saatanlikule meelevallale, mis eksisteerib maailmavalitsuse taustal. Tn 10:20 paljastab need kurjuse vaimulikud jõud, nimetades neid Pärsia ja Kreeka kaitseingliteks. Need on kurjuse ingel-vürstid, kes tegutsevad Saatana juhtimisel. Viimase maailmariigi ajal ei tegutse ainult need käsualused vaim-olendid, vaid Saatan ise annab oma võimu ja trooni Antikristusele ning varustab ta üleloomulike võimetega (Ilm 13:2, vrd. 12:3).

Antikristuse isik ja olemus

Võim maailmas koondub lõpuks ühe isiku kätte. See on poliitiline juht, kes oma võimsuse tipul saavutab niisuguse positsiooni, mida ei ole olnud kellelgi enne teda.

Metsaline ei esinda isikuta jõudu või mõju, vaid ta on ründav vürst (Tn 9:26), kes astub esile aegade lõpus. “Metsaline on tõeline isik,” kirjutab prof. P. Madsen. Temast rääkides kasutatakse meessoost termineid: “Teda (meessoost vorm) hakkasid kummardama kõik, kes ilmamaal elavad” (Ilm 13:8). “Kellel on mõistust, see arvutagu välja metsalise arv, sest see on inimese arv” (Ilm 13:18). Paulus nimetab Antikristust ülekohtu inimeseks (2Ts 2:3).

Piibli prohveteringud räägivad Antikristusest hirmutavalt palju. Seega on täiesti võimatu anda lühikeses peatükis selle omapärase isiku kohta ammendavat pilti, keda usume peagi maailmapoliitika areenile astuvat.

Nagu oleme juba märkinud, tõuseb Antikristus esile taaspüstitatud Rooma impeeriumist. Teda kujutab Tn 7. ptk-s. mainitud neljanda metsalise väike sarv. Oletatavasti tuleb ta väikesest vürstiriigist impeeriumi sees, sest väike sarv ei kasva välja ühestki suurest sarvest, vaid nende vahelt. Ta võiks seega meenutada Korsikalt pärit Napoleon Bonaparte'i või Austrias sündinud Hitlerit, kes vallutasid peaaegu terve Euroopa.

Antikristus peab olema eriliste juhiomadustega erakordselt andekas mees. Tema isiku eelpildiks Vanas Testamendis oli Antiokus IV Epifanes, kes oli nurjatu ja põlastusväärne inimene (Tn 11:21). Ta on “jultunud näoga ja salasepitsustes osav” (Tn 8:23). Ta liigub edasi kavaluse ja pettuse abil, ning tema tarkus on pärit kurjuse allikast. Ta ei eksita ainult poliitika sfääris, vaid ka vaimulikult (2Jh 7). Ta on valetaja (1Jh 2:22) ja vale on ta relvaks (2Ts 2:9). Lisaks sellele on ta metsaline, kes kasutab toorest jõudu ja vägivalda (Ilm 13. ptk).

Antikristuse kirjeldustes rõhutatakse pidevalt kahte asja: tema enesekiitust ja jumalapilget. Viimsete päevade pilkamist ja ilukõnet harrastavate inimeste seas on just tema oma suurte sõnade poolest kõige rohkem tuntud. Ta pilkab Jumalat, Tema nime, Tema elupaika ning neid, kes elavad taevas – ingleid ja inimesi. Samal ajal andub ta Saatanale. Ta on kuradi asevalitseja maa peal. Hind, mida tal selle eest maksta tuleb, on täielik andumine – kogu oma isiku üleandmine Saatanale valitsuse alla.

Antikristus esineb kahes rollis: ta on eksitaja ja tagakiusaja. Enne tema ilmumist põhjustab temas mõju avaldav Saatan vaim ärataganemist, mis võimaldab Antikristusel tulla. Antikristuse eelkäijatena tegutsevad lisaks sellele mitmed “kristusevastased” (1Jh 2:18). Lõpuks astub ta esile ärataganemise tipul. Kristluse vaimulik vägi ja selle mõju lämmatatakse ning Antikristusele ja tema riigile on tee avatud.

Antikristusel on töökaaslasi. Esiteks tegutseb ta koos suure hoora Baabüloniga – see on religioosne süsteem, mis on sünkretistlikult kõik valeusundid ühte koondanud: hinduismi, islami, katoliikluse, modernistide protestantismi, jne. (Ilm 17). Pärast seda kui Antikristus on katkestanud suhted “hooraga” ja ta hävitanud, rajab ta koos valeprohvetiga antikristliku religiooni (Ilm 13:11-18), milles kummardatakse metsalist ja lohet. Püstitatakse metsalise kuju ning surmanuhtluse ähvardusel nõutakse kõigilt selle kummardamist ja metsalise märgi võtmist.

Need, kes endale metsalise märki ei võta, suletakse ühiskonnast välja. Nad ei saa müüa ega osta eluks vajalikku. See fakt viitab asjaolule, et rajatakse tõhus boikoteerimissüsteem - ilmselt majandusega tegeleva maailmaorganisatsiooni abil. Juba tänapäeval on olemas nii töandjate kui ka töötajate poolel võimsaid organisatsioone, kes nende majanduslikke huve kaitsevad. Need võivad maailma mõne päeva või isegi tunniga põlvili suruda. Antikristuse riigis on kõik taolised vahendid riigi käes. See tähendab isikliku vabaduse lõppu.

Antikristuse tegutsemise aeg tundub olevat jagatud kahte selgelt eristatavasse perioodi, kumbki kolm ja pool aastat pikk. Esimesel perioodil rajab ta koos suure

hooraga oma võimule aluse. See periood lõpeb Antikristuse surmavalt haavata saamisega võitluses oma vihameeste vastu. Võimalik, et ta tapetakse.

Siis leiab aga aset midagi väga ootamatut: tema surmahaav paraneb ja ta ärkab taas ellu. Pärast seda annavad kõik talle alla. Kolmeks ja pooleks aastaks saab ta kogu maailma ainuvalitsejaks. Nüüd on ta maski maha heitnud ja esineb julma tagakiusajana. Seda aega nimetab Piibel suure ahistuse ajaks.

Sel perioodil tabavad metsalise riiki suured nuhtlused. Ilmutusraamat kirjeldab neid sündmusi pasunate ja vihakausside karistustena. Nende Jumala kohtumõistmiste eesmärgiks on tuua inimesed meeleparandusele, kuid laiad rahvahulgad ei lase neil eneste üle mõju avaldada. Ikka ja jälle tõdetakse Ilmutusraamatus, et nad ei pöördunud.

Selle perioodi lõpus koguvad lohe, metsaline ja valeprohvet maailma rahvad “sõtta Kõigeväelise Jumala suureks päevaks” (Ilm 16:13). Algab marss Harmagedooni. Kristus tuleb aga tagasi ja võidab ära metsalise ning tema riigi (Ilm 19; 2Ts 2:8).

Tuhandeaastane rahuriik ja igavik

Piibli prohvetearingute peateemaks on sõnum Jumala riigist. Vana Testamendi prohvetitele oli see lootus, mis andis valgust nende rahvale. Uues Testamendis kohtame sama sõnumit Johannese ilmutuses. On tulemas igavene Jumala riik, kus luuakse uus taevas ja uus maa. Enne seda on aga üleminekuperiood aja ja igaviku vahel – Jumala riik maa peal. Piibel näitab, et see kestab 1000 aastat.

See saab olema kuldne ajajärk, mil rahu maa peal valitseb. Iisraeli riik rajatakse uuesti. Messias ja tema apostlid valitsevad. Kõik paganrahvad kummardavad Issandat. Kurat on seotud ja ükski tema deemonitest ei saa inimesi kiusata ega ahvatleda.

Rahuriik rajatakse rahuvürsti saabudes. Taanieli raamatust näeme, et see rajatakse siis, kui Inimese Poeg tuleb taeva pilvedes. Siis hävitab Kristus metsalise riigi (Tn 7:13,14). Ilmutusraamat räägib sama. Kõigepealt tuleb Kristus koos taevaste väehulkadega ja võtab Antikristuselt võimu (Ilm 19:11-16). Seejärel rajatakse riik, mida Jumala rahvas on nii kaua oodanud (Ilm 20). See aeg ei saa enam olla kaugel.

Prof. Olof Moe kirjutab oma Ilmutusraamatu seletuses sellest väga kaunilt. Tema järgi on 1000-aastase rahuriigi peamiseks ideeks see, et Jumala riigist saab reaalsus juba siin maa peal ja mitte üksnes siit elust lahkudes. 1000-aastast rahuriiki peetakse maa hingamise ajajärguks enne igavese sabbatipäeva saabumist.

Siis ei ole enam Saatanat, keda nimetatakse “selle maailma vürstiks” ja “selle maailma jumalaks”, ning kes näitab, mida ta siin oma kurjuse ja kavalusega suudab korda saata. Jeesus Kristus, Iisraeli Messias ja maailma Lunastaja valitseb koos oma rahvaga.

Liberaalteoloogia nn. sotsiaalne evangeelium ei too vastust maailma probleemidele. Inimene ei suuda seda maailma parandada ega selle üle valitseda, sest maailma probleem on oma peaolemuselt moraalne, mitte poliitiline. See on patu pime ja sünge probleem. Seepärast vajab maailm poliitikutest kedagi suuremat, et õigele kursile jõuda. Ta vajab Päästjat ja see puudutab igat üksikisikut ning maailma tervikuna. Vastus maailma probleemile on Jeesuse Kristuse tagasitulek.

IV OSA PROHVETLIKUD SEISUKOHAD

Peatükk 17 Antikristus ja Rooma riik

Artikkel väljaandest "Fast Grunn", nr. 1/93

Kuna minu nime on mainitud seoses lõpuaja prohveteringutega, esitan meeleldi oma seisukohad Antikristuse ja Rooma riigi taasrajamise kohta, sest pean seda üheks tähelepanuväärsemaks ajamärgiks.

Isiklikult olen veendunud selles, et elame tõelises lõpuajas. Piiblis on antud ajamärgid selleks, et neid mõista, ja ei ole kahtlustki, et prohvetite poolt maalitud pilt peegeldab kaasaja maailma olukorda. Juudid on läinud tagasi oma maale ja Iisraeli riik on rajatud. Kristlaste keskel valitseb vastandlik olukord, kus koos misjoniülesande lõpule jõudmisega levib samal ajal ka ärataganemine. Seegi näitab, et oleme teel lõpu ja Jumala plaani teostumise suunas. Ka maailma olukord tunnistab sama. Moodsad kommunikatsioonivahendid on muutnud maailma üheks, samal ajal kui terrorismi ja aatomisõja oht muudab olukorra üle valitsemise inimkonnale võimatuks.

Selles rahutus maailmas viitab kõik sellele, et Antikristus võib esile astuda ja võimu haarata. Nii Vana kui ka Uus Testament räägib sellest Jumala plaani ja Jumala rahva viimasest vaenlasest. Vastavad kirjakohtad on põhiliselt Taanieli raamatu 7. ptk ja Ilmutusraamatu 13. ja 17. ptk (ka 2 Tessaloonika 2. ptk).

Tegelikult ei ole neid prohveteringuid raske mõista. Nii Antikristuse isikut kui ka antikristlikku riiki esitatakse Ilmutusraamatus metsalisena, kohutava kiskjana, kes alistab enda alla terve maailma. Oma nägemuses nägi Taaniel nelja metslooma merest tõusmas: lõvi (Paabelit), karu (Meediat-Pärsiat), pantrit (Kreekat) ja lõpuks hirnsat koletist, metsalist, kellel olid raudhambad ja samas veise sarved (Rooma). Sellest neljandast suurriigist tõuseb esile Antikristus, keda sümboliseerib väike sarv, mis kasvab aga suureks ning saavutab Rooma riigis ja seejärel kogu maailmas ülemvõimu.

On mitmel põhjusel võimatu, et see neljas metsaline oleks olnud Antiokus Epifanese kreeka-süüria taustaga riik, nagu mõned on väitnud. Süüria riiki ei hävitatud (nagu sünnib Antikristuse riigiga, kui Inimese Poeg tuleb taeva pilvedes) ja sellele ei järgnenud messiaanlikku riiki, nagu prohvet neljanda maailmariigi kohta väidab. Süüria vallutasid hoopis roomlased. Prof. P. Madsen ütleb oma Ilmutusraamatu seletuses: "Süüria on vaid Kreeka riigi lõpp."

Taanieli 7. peatükist näeme aga, et "metsaline" ehk tema riik saab neist neljast maailmariigist kõige võimsamaks. Kreeka-Süüria riigi kohta ei saa midagi taolist väita; see oli eelmiste riikidega võrreldes suhteliselt tähtsusetu. Selle asemel sobib see kirjeldus suurepäraselt Rooma kohta, kes oli oma eelkäijatest selgelt tugevam, ulatuslikum ja püsivam.

Nagu näeme, on nende prohvetlike piltide tähendus selge ja ühemõtteline. Tegelikult on see ette valmis kirjutatud maailma ajalugu. Josefus selgitab, et juba juudi rabid õpetasid valemessia esilekerkimist Rooma riigist. Sama leiame Johannese ilmutusest. Ka suur hulk kirikuisasid tuleb välja sama arvamusega, ning see on olnud läbi terve kirikuajaloo tõlgenduse peajooneks. Luther ütleb: "Selle tõlgenduse ja tähenduse suhtes on terve maailm samal arvamusel, ning ka ajalugu kinnitab seda võimsalt."

Nii Taanieli kui ka Ilmutusraamatu põhjal näeme, et see neljas riik, Rooma, saab olema kuni viimsete päevadeni, mil Inimese Poeg tuleb taeva pilvedes. Samad prohvetid

ennustavad ka, et neljanda riigi ajalugu ei ole pidev. Rooma impeerium laguneb ja tõuseb seejärel taas. See ei püsi pikalt koos. “Metsaline, keda sa nägid, oli ning teda ei ole enam ning ta tuleb üles sügavikust ja läheb hukatusse” (Ilm 17:8).

Hippolytos (suri 235 A.D.) – mõned nimetavad teda Rooma piiskopiks – rajas neile prohveteringutele oma teose “Urimus Kristusest ja Antikristusest”. Selles vanas kirjutises ennustas ta ajal, mil Rooma veel oma õitsengul oli, et impeerium laguneb, kuid kunagi see taastatakse. Ta ütles, et suurriik jagatakse kümneks kuningriigiks ja ühest neist tõuseb Antikristus. Tuhanded teoloogid ja prohveteringute uurijad kuni meie päevadeni välja on selle tõlgenduse omaks võtnud. On ülekohtune süüdistada sensatsiooni taga ajamises neid, kes sellest vanast auväärsest tõlgendusest kinni peavad.

Seitsmepealine metsaline Ilm 17:8-11 sümboliseerib maailmavalitsust selle kõigis ilmnemisvormides läbi aegade. Seitse pead on seitse kuningat ehk riiki ja tähendavad suurriike, mis üksteisele järgnevad. Ühine on neile see, et nad rõhuvad Jumala rahvast ja Iisraeli. Nende riikide hulka kuuluvad eelkõige kaks, millest räägitakse Js 52:4 –nimelt 1) Egiptus ja 2) Assüüria.

Neile järgnevad Tn 7 mainitud neli maailmariiki: 3) Paabel, 4) Meedia-Pärsia, 5) Kreeka ja 6) Rooma. Seitsmendaks maailmavalitsuseks on taastatud Rooma riik, mida kujutab metsalise seitsmes pea.

Peame tähele panema, et taastatud Rooma impeerium ei ole täpselt identne Antikristuse riigiga. Ilm 17:11 ütleb küll, et Antikristus on “üks neist seitsmest”, kuid samas on ta “kaheksas”. Ta esindab midagi uut ja teistsugust võrreldes sellega, mis varem on olnud.

Sama kehtib ka Jumala riigi suhtes. Iisraeli riik ei ole tänapäeva messiaanlik riik – see rajatakse alles siis, kui Messias saabub Inimese Pojana taeva pilvedes. Samuti ei saa pidada antikristlikuks riigiks taasrajatavat Rooma impeeriumi ja veel vähem Euroopa Liitu. See muutub niisuguseks alles pärast seda, kui Antikristus ilmub ja allutab endale riigiparaadi, et haarata võim terve maailma üle.

Tänapäeva EL-i ei saa pidada uueks Rooma impeeriumiks, kuigi see suure tõenäosusega viib välja taolise lõpuaegade suurriigi moodustumisele. Praegusel etapil on EL vaid grupp Lääne-Euroopa riike. Rooma impeerium oli midagi enamat – see haaras endasse nii Vahemere kui ka Musta mere, ulatudes kohati kuni Kaspia mereni ja Pärsia laheni. Impeerium ulatus kolmele mandrile: Euroopasse, Aiasse ja Aafrikasse. Peame ilmselt olema valmis suurteks muutusteks ja raputusteks ajal, mil seda impeeriumi taastatakse ja viimsete päevade võimsat riigistruktuuri üles ehitatakse.

Tundub nii, et suured moslemitega asustatud piirkonnad liituvad tulevase maailmariigiga. Olles islami ja katoliku kiriku vahel toimuva lähenemise tunnistajaks – ja võime rääkida ka ärataganenud protestantismist – avaneb meie ette tõepoolest kohutav pilt. Just taoliseks lõpuaegade Paabeliks võib kujuneda Antikristusega liitujate hulk tema võitlustes võimu haaramiseks maailma üle.

Me ei tea, kui kiiresti Rooma impeeriumi ülesehitamine toimub. See võib veel aega võtta, kusjuures antud areng muutub järjest nähtavamaks. Kõik võib aga ka üllatavalt kiiresti toimuda, nagu näiteks suured muutused Ida-Euroopas.

Ma ei julge öelda, millal Kristus tagasi tuleb. Ta on ise öelnud, et Inimese Poeg tuleb hetkel, kui me seda ei arva, ning on manitsenud meid valvama ja seda aega ootama.

Peatükk 18

Rooma impeeriumi taastamine ja Antikristuse riik

Ülevaade prohvetlikust kirjandusest

Artiklid ajalehes “*Dagen*” 3. ja 4. juulil 1972 ning 27. ja 28. märtsil 1992.

Elame ajas, mil prohveteringud muutuvad ajalooks. Sellest tulenevalt muutuvad Piibli ennustused aktuaalsemaks. Väited, et kaasaja üldpoliitiline olukord langeb kokku Piiblis antud pildiga lõpuaegadest, äratavad nii huvi kui ka vastuseisu.

Väitluses, mida praegu seoses Norra liitumisega EL-iga peetakse, on tugevasti kritiseeritud asjaolu, et üksikud inimesed on keskustellu kaasa haaranud Piibli prohveteringud. Seda on nimetatud “Piibli väärkasutamiseks”. Tahame rõhutada, et neid kirjutisi ei tuleks käsitleda sõnavõttudena EL-küsimustes.

Meie maa liitumine ühisturu piirkonnaga on väga oluline küsimus, ja kristlastel peab olema vabadus küsida Piiblist nõu oma seisukohtade kujundamiseks selles asjas. Siin on aga tegemist veel ühe olulise seigaga, nimelt meie õigusega seletada aja märke.

Peaaegu kogu vanem teoloogia väidab, et lõpuajal eksisteerib Rooma kümne riigi liiduna, ning sellest ühendusest tõuseb esile Antikristus, kes haarab võimu terve maailma üle. Prohvetliku kirjanduse uurimine kinnitab seda. Järgnevalt näitame, et tegemist on Sõna tõlgendamise, mis ulatub usupuhastuse ja kirikuisadeni välja.

P. Madsen

Kummutamaks arvamusi, et mõte Rooma impeeriumi taastamisest tugineb kaasaja “ilmik-teoloogide” tõlgendustele, alustame tsitaadiga teosest, mis on veel sada aastat pärast selle ilmumist autoriteediks Ilmutusraamatu eksegeetika alal Põhjalas. Selle on kirjutanud taani professor P. Madsen, ning see ilmus aastatel 1885-87.

Ilmutusraamatu 13. ptk. seletuses kirjutab Madsen muuhulgas: “Missugust riiki ja selle valitsejaid peab apokalüpsis viimaseks? Sellele küsimusele vastuse leidmise seisukohalt on oluline mõista Ilm 18:7 ja järgnevaid salme. Täiesti teisest suunast kõlab vastus: Rooma impeerium.” See näitab, et nii tavalise ajaloo kui ka kirikuajaloo tõlgendajad esindavad sama seisukohta.

Lõpuaja impeeriumist rääkides viitab prof. Madsen asjaolule, et Taanieli raamatus mainitud kümme sarve esindavad neljandat riiki. Ta kirjutab: “Nendega lõpeb neljas riik. Need on otsekui sillaks neljanda riigi ja Antikristuse (Tn 7:24) vahel. Samuti kirjeldatakse Ilmutusraamatus kümnet sarve (17:12) samaaegselt metsalisega.”

Meid huvitab eriliselt see, et prof. Madsen seostab Taanieli raamatu ja Ilmutusraamatu põhjal Rooma suurriigi lõpuaja antikristliku valitsusega. Vanade piibliseletajate keskel on üldlevinud seisukoht, et Taanieli neljas maailmariik on Rooma.

Martin Luther

Luther väidab: “Selle seletuse ja tähenduse suhtes on terve maailm samal arvamusel, ning ajalugu kinnitab seda veenvalt.”

Chr. Wordsworth

Vanemate piiblitõlgendajate hulgast võime mainida piiskop Chr. Wordsworthi, kes oma Taanieli raamatu kommentaaris kirjutab: “Ilmutusraamatus näitab Johannes, et metsaline tõuseb merest. See metsaline on Taanieli neljas riik, Rooma riik.” Wordsworth võtab sellega kokku paljude kirikuisade arvamuse.

Hieronimos

Hieronimos kirjutab 4. sajandil: “Pangem tähele, mida kõik kiriku autoriteedid on meile jätnud: kui Rooma riik laguneb, tõusevad kümme kuningat, kes jagavad Rooma impeeriumi omavahel.”

Analoogselt kirjutab ka Augustinus oma raamatus “Jumala linn” ja enne teda Irenaeus.

Kyrillos Jeruusalemast

“Esimene metsaline on assüurlaste riik, teine on meedialaste-pärslaste, kolmas makedoonlaste oma ja neljas on roomlaste riik, mis nüüd on olemas.” Nagu näeme, ulatub arusaam kümne kuninga tõusmisest Rooma impeeriumi aladelt kirikuisadeni välja.

Eberhard

Salisbury piiskop Eberhard ütles Ratisboni kogul 1240. a., et lõpuaja antikristlik riik haarab enda alla Inglismaa, Prantsusmaa, Hispaania, Itaalia, Austria, Saksamaa, Kreeka, Türgi, Egiptuse, Põhja-Aafrika ja Sitsiilia. Praktiliselt on see sama nimekiri, mida hilisemad prohveteringute uurijad on esitanud.

Matthew Henry

Matthew Henry on koostanud ühe tuntuima piiblikommentaari. Ta arvab, et Taanieli 7. ptk. kirjeldus neljast metsalisest on eelpildina täitunud Vana Testamendi süürlaste riigi näol, ning Antikristuse vanatestamentlikuks eelpildiks oli Antiokus Epifanes. Ta jätkab: “Kuid sellel on veel teine tähendus, mis ennustab kristlusele vastuseisvat Rooma despootlikku riiki. Johannese ilmutused, mis viitavad peamiselt Roomale, selgitavad Taanieli nägemusi.” Ilm. 17. ptk. kohta öeldakse: “Sellel metsalisel on 7 pead, millel on kaksiktähendus: seitse mäge – Rooma seitse pead, seitse kuningat – seitse ülemvõimu.”

S. P. Tregelles

Üheks 19. sajandi tuntuimaks teoloogiks oli S. P. Tregelles. Charles Spurgeon kirjutab tema kohta: “Tregellest peetakse üldiselt suureks autoriteediks prohvetluse alal.”

Taanieli raamatu kohta kirjutab Tregelles: “Näeme, et need kümme sarve sümboliseerivad seda, milleks see riik teatud ajaetapil muutub. See impeerium, mis kord oli ühendatud keiserlikuks monarhiaks, jagatakse kümneks riigiks. Vihje selle kohta on antud Nebukadnetsari kaju kümne varbana. Sama esitatakse Ilmutusraamatu sümbolite ja otseste ilmutuste kaudu. Niisugune peab olema olukord Rooma riigi territooriumil sel ajal, mil teine kuningas, keda siin kirjeldatakse, tõuseb esile teiste kuningate keskelt. Seda kuningat kujutab väike sarv.”

Tregelles kirjutas seda üle saja aasta tagasi.

M. P. Baxter

Oma kuulsas raamatus “40 tulevast imet” kirjutas Baxter 1866. a.: “Selle ajajärgu lõpus leiab aset selge tunnustäht, kui 22 vana Rooma impeeriumi aladel asuvat riiki muutvad 10 riigi ühenduseks.”

Vanade skandinaavia eksegeetide hulgast mainime kolme tähelepanuväärseimat professorit: Fjellstedti, Casparit ja Myrbergi.

P. Fjellstedt

Fjellstedt oli rootsi piibliseletaja, kes kirjutas Taanieli 7:7 kohta: “Neljanda metsalise kaudu antakse pilt Rooma impeeriumist. Suured raudhambad viitavad paljudele suurtele vallutustele, millega see suurriik hävitas ja alistas paljud maad. Kümme sarve kujutavad kümmet erilist riiki, mis sellest impeeriumist lõpuks tõusevad.”

Ilm 17:12 kommenteeris ta järgnevalt: “Need 10 sarve esitatakse teise pildi abil: need on kuu 10 varvast Nebukadnetsari unenäos (Tn 2:41-43) ja samuti 10 sarve Tn 7:7. Juba vanal ajal jagati Rooma impeerium kümneks osaks, kuid aegade lõpus tõusevad 10 kuningat koos tähtsa isikuga, keda nimetatakse ülekohtu inimeseks, ning kes teeb enese jumalaks.”

C. P. Caspari

Caspari oli Oslo ülikooli kuulus professor ja andekas teoloog. Prohvet Taanieli kohta kirjutas ta: “Neljas metsaline on raudse Rooma impeeriumi võrdpilt, kes oma põhjatus võimujanus, ahnuses ja naudinguhimus on külmavereliselt tapnud ja röövunud rahvaste varandusi, ning hävitanud selle, millest ta oma trotslikus hävitushoos nautida ei suutnud. Kümme sarve on kümme kuningat ja riiki, mis lõpuks lagunevad, ning üheteistkümmes sarv on see kuningas ja riik, kus maailmavalitseja ning kogu maailma viha Jumala, tema rahva ja tema teenimise vastu saavutab kulminatsiooni – see on Antikristus ja tema riik.”

O. F. Myrberg

See rootsi piibliseletaja kirjutab: “Vastus küsimusele, mis on see Kreeka-Makedoonia riigile järgnev neljas ja viimane maailmariik, võib olla vaid üks, kui me ajalugu oma silme ees hoiame. See ei saa olla miski muu kui Rooma impeerium ja selle jätkumine neis riikides, mis järgnesid vana Rooma hävingule. Muud vastet me sellele ei leia.”

Selle seisukoha toetuseks tsiteerib prof. Myrberg Keili: “Nelja kuningriiki seletab kirik Paabeli, Meedia-Pärsia, Kreeka-Makedoonia ja Rooma impeeriumina. See tõlgendus valitses 19. sajandi lõpuni, sest mõningate vanemate piibliseletajate erinevad käsitlused ei leidnud vastukaja.”

Pöördudes uuema konservatiivse teoloogilise kirjanduse poole, näeme, et sama käsitlus Piibli prohveteringute kohta valitseb ka seal.

Olaf Moe

Moe oli ekklesioloogiaprofessor, kes 1960. a. avaldas raamatu Johannese ilmutuse kohta. 17. ptk. kohta kirjutab ta: “Seitsme mäe all peame mõistma seitset üksteisele järgnevat maailmariiki. Kuid Piibli seisukohalt ei saa eristada riiki selle valitsejast või kuningast. Igas riigis on valitseja, kes tõuseb teistest kõrgemale kas selle rajajana või kõige tähelepanuväärsema esindajana. Johannes on ilmselt rääkinud neist kolmest maailmariigist, mida Taaniel mainib. See on Paabel, Meedia-Pärsia ja Kreeka-Makedoonia. Enne neid olid arvatavasti Egiptus – esimene, kes rõhus Jumala rahvast – ja Assüüria. Need viis olid hävinud. Kuues, kes antud ajal oli, pidi seega olema Rooma. Seitsmes, kes ei olnud veel tulnud, vastab ilmselt järjekorras viimasena mainitud antikristlikule riigile, mis püsib vaid lühikest aega. Kuna see on aga samaaegselt vaid nende seitsme vari, võib seda nimetada ka kaheksandaks. See saab igas suhtes olema oma võimsa eelkäija Rooma vääriline, mis on kõige lähedasem pilt Antikristuse riigist. Kaheksas kuningas on otsekui tagasitunud Nero, kes hakkas esimesena kristlasi taga kiusama. Kümne sarve seletamine kümne kuningana vastab Tn 7:24-le. Johannese ajal oli veel tulevik metsalisega koos eksisteerida, liituda vasallkuningatena Antikristuse riigiga. Nende valitsus kestab aga vaid hetke – väga lühikest aega. Nad annavad kõik oma võimu metsalisele. Metsaline on tõeliseks valitsejaks kogu maailma üle.”

David Hedegård

Teoloogidoktor David Hedegård on oma teoses “Ilmutusraamatu sõnum meie ajale” kirjutanud järgmiselt: “Väidetakse, et maailmariike on seitse. Viis on langenud – nimelt need, mis olid enne Rooma impeeriumi – ja üks on neile lisaks, s.o. Rooma. Teine ei ole veel tulnud, ja kui see tuleb, siis jääb ta vaid lühikeseks ajaks. Selleks on Antikristus. Antikristuse riik on tegelikult vaid Rooma impeeriumi jätkuks.”

L. J. Pedersen

Prof. Pedersen on piibliseminari direktor USA-s. Ta kirjutab oma raamatus “Nägemusi Patmoselt”: “Vaata täpsemalt seda suurt võimu, mis naisel on. Johannes nägi teda istumas helkjaspunase metsalise seljas, kes oli täis pilkenimesid, ning kellel oli seitse pead ja kümme sarve. Ta juhib metsalist, sedasama, keda kirjeldatakse 13. peatükis. Naine juhib ja valitseb Rooma riiki, mis Antikristuse alluvuses on taas üles ehitatud. Ta valitseb koos maa kümne kuningaga. Peatükis 13 esitatakse valitsuse poliitilist külge, siin vaimulikku. Seda viimast kontrollib hoor.”

J. A. Seiss

Tuntud luterlik teoloog, dr. J. A. Seiss, kes on kirjutanud Ilmutusraamatu seletuse, tõlgendab 17. peatükki järgnevalt: “Meil on selge seletus vastuolu kohta, mida mitmed on märganud, nimelt asjaolu, et Rooma impeeriumi ei ole ilmselt enam olemas. Sõna ütleb, et see on olnud, ja seda ei ole enam, kuid see tõuseb taas. Neljanda metsalise riik on olnud Rooma impeerium, mis saladud viisil jätkab siiski oma eksisteerimist. See oli ja seda ei ole enam, vaatamata sellele, et see on ikka veel olemas. Rooma riigi idee on alles. Rooma impeerium ei ole nähtav suuriik, kuid selle vaim eksisteerib edasi, ning peagi tõuseb riik surnuist – kuigi teisel kujul, nimelt kümne riigi liiduna, kus raud ja savi omavahel segatakse. Rooma impeerium on olnud varjusurmas üle tuhande aasta, kuid nüüd võib täheldada selgeid märke selle elluärkamise kohta. See hiidkuju on aeglaselt püsti tõusmas.”

Oswald Smith

Maailmakuulus misjonär ja kirjanik Smith kirjutab Antikristusest: “Järgmiseks suursündmuseks maailmas on Rooma impeeriumi taaselustumine. Piibel on selles asjas väga selge. Rooma ehitavad üles 10 riiki – ei rohkem ega vähem. Nad sõlmivad omavahel lepingu ning neid tuntakse Rooma impeeriumina selle põhjal, et selle keskus ehk pealinn saab olema Roomas. Just Roomas hakkab keiser valitsema. Ilmutusraamatu 13. ptk. kirjeldab detailselt seda riiki, selle keisrit ja Antikristust.”

Oskar Haglund

“*Biblisk Tidskrift*”-i kauaegne väljaandja Haglund kirjutab oma raamatus lõpuaja sündmustest: “Taanieli 2. ptk. järgi vastab neljas riik ehk Rooma oma viimsel etapil kuju kümnele varbale, ning 7. peatükis öeldakse, et neljandal metsalisel on 10 sarve, s.o. kuningat. See riik eksisteerib Issanda teise tulemise ajal. On tähelepanuväärne tõsiasi, et Rooma suurriigi idee ei ole kunagi surnud. Ilmutusraamatus öeldakse metsalise kohta järgmist: “Metsaline, keda sa nägid, oli ning teda ei ole enam ning ta tuleb üles sügavikust ja läheb hukatusse” (Ilm 17:8). On eksisteerinud vaid neli impeeriumi – neli maailmavalitsust, kellel ei ole olnud võistlejat. Ei hunnid ega ükski teine rahvas ole suutnud seda rajada. Rooma riik tõuseb aga peagi surnuist, kuid mitte endisel kujul, vaid kümne riigi ühendusena. See on eriti oluline fakt, sest “nende kuningate päevil püstitab taeva Jumal kuningriigi, mis jääb igavesti hävitamatuks” (Tn 2:44).”

Paul Madsen

Taani Kristliku Ühenduse juht Madsen kirjutab raamatus “*Herredømmet*”: “Kümme sarve Tn. 7. ptk-s vastavad kümnele varbale Nebukadnetsari kujus. Need varbad olid pooleldi rauast ja pooleldi savis ning kujutavad kümne riigi liitu, mis ilmselt tõuseb lõpuajal esile vana Rooma riigi territooriumil. Mis vastab aga 11. sarvele Nebukadnetsari unes? Seal ei ole seda näidatud. Üheteistkümnes sarv on nimelt Antikristus, kes koondab endasse kõik jumalapilke ja jumalavastasuse. See on maailmalike suurriikide arengu kulminatsioon, maailmariikide võimu lõpptulemus. Maailm teda aga ei näe ja sellepärast ei esine teda Nebukadnetsari unenäos. Vaid Jumala rahvas suudab näha, et maailmariikide kauneimast õiest astub esile Antikristus, kelles on kontsentreerunud kõik kurjus. Seepärast esineb ta vaid Taanieli nägemuses.”

Erling Ström

Ström kirjutab raamatus “Iisraeli kogumine ja Jeesuse tagasitulek”: “Kuningas Nebukadnetsarile näidati nelja maailmariiki: Paabelit, Meedia-Pärsiat, Kreekat ja Roomat. Neist viimane tõuseb kindlasti uuesti esile, olles liitunud Antikristusega, kes on suur kuju. See oli tohutu kuju ja selle sära oli väga võimas. Kui aga Taaniel nägi oma prohvetlikus nägemuses samu suurriike, siis selles olid sama neli metsalist, kellest neljas oli hirmutav koletis ja tohutult võimas. Sellel olid suured hambad ning see sõi ja lõmastas kõik, tallates jäägi oma jalgade alla. Inimesi petab selle näiliselt võimas sära ja jõulisus, mis peidab Antikristuse kiskjalikkust. Kuid ta on selle vili, et inimkond on siis saavutanud oma pattude täie mõõdu.”

Oleme andnud kokkuvõtte sellest, mida prohvetlikel kirjutistel on öelda Rooma impeeriumi taastamise kohta. Kirikuisade ajast kuni meie päevini on väidetud, et Antikristus tõuseb esile Rooma impeeriumist, ning see impeerium eksisteerib Kristuse tagasitulekuni.

Norrakeelse originaali tiitel: EF I POLITIKK OG PROFETI
Rex Forlag, Oslo

Copyright 1993 Thoralf Gilbrant

Tõlgitud soome keelest.
Soomekeelse originaali tiitel: EU PETO VAI PELASTAJA?
Ristin Voitto ry., Vantaa

Väljaandja:
Rakvere Nelipüha Kogudus
Postkast 246,
44302 Rakvere
Eesti Vabariik

Trükitud: Sõnasepp
Printed in Estonia

Virtuaalne raamat: KAS TÕESTI “JAH!” EUROOPA LIIDULE?

Teostus: KristlikMeedia 02.06.2003
Toimetaja: Antti Loodus

Vaata lisa meie kodulehelt: www.usk.ee/el või www.ajamargid.com

-----